

Ana-Cristina Popescu

**DIN DRAGOSTE PENTRU
GLIA STRĂMOȘEASCĂ**

OȚELU ROȘU - MONOGRAFIE

Editura InfoRapArt

Galați 2019

Ana-Cristina Popescu

**DIN DRAGOSTE PENTRU
GLIA STRĂMOȘEASCĂ
OȚELU ROȘU - MONOGRAFIE**

**Editura InfoRapArt
Galați - 2019**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Popescu, Ana-Cristina

Din dragoste pentru glia strămoșească / Ana-Cristina Popescu. -
Galați: Editura InfoRapArt, 2019

ISBN 978-606-012-069-8

Tipar executat la Tipografia OPANIS

Tel.: 0727837844;0743901318

www.tipografieopanis.ro

Tehnoredactare: Ana-Cristina Popescu

Copyright © 2019

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului.

Editura InfoRapArt

Galați - 2019

1. Rădăcinile stămoșești

Nimic nu e mai înălțător ca dorul față de glia strămoșească. Oriunde ai fi plecat, pământul de acasă te cheamă. Îți șoptește despre clipele de ieri, despre obiceiurile și datinile locului, îți

aduce în suflet chipul blând al mamei, pâinea fierbinte scoasă din sobă a bunicii. Locul unde te-ai născut, te-ai înălțat, ai învățat să zâmbești soarelui și florilor, să valsezi cu ploaia și vântul, e locul cel mai sfânt, e oglinda personalității fiecăruia. E suficient să întâlnești un om, să comunici cu el, ca mai apoi să-ți dai seama de locul căruia îi aparține. Oamenii sunt precum vatra de unde și-au adăpat rădăcinile. Un copac are rădăcini puternice, dacă și pământul în care și-a făurit casă rădăcina e fertil. Un om reușește să cucerească înălțimile, dacă glia strămoșească a avut răbdare să-l coacă pregătindu-l pentru viață.

Imaginea de mai sus înfățișează parcul din centrul localității Oțelu Roșu. La o primă privire locul din fotografie pare un loc ca oricare altul, însă pentru cel care a stat cândva pe o bancă, la umbra unui copac și a socializat cu prietenii este ceva unic. Imaginea adună în jocul ei de umbre și lumini, adună în jocul ei de forme și culori, o clipă de eternitate. Clipa de eternitate evidențiază în fotografie se regăsește în sufletul acelor care s-au împărtășit din bogăția unui loc, din seva unei raze de soare ce-a valsat peste forme de copaci, de clădiri, peste ploaia de sentimente adunate într-un moment înălțător. Să ne imaginăm că suntem într-o sală de spectacol, că pe scenă actorii au interpretat finalul unei piese de teatru, iar spectatorii i-au răsplătit cu aplauze. Aplauzele acelea pentru actori sunt glasul absolutului, sunt gustul ambroziei. Fără acele aplauze actorii ar fi simțit că au fost doar trecători pe o scenă,

că trecerea lor pe acea scenă nu a însemnat nimic. Aplauzele spun totul. Ele aduc împlinirea. Ele captează unicitatea clipei înălțătoare. Așa este și cu imaginea. Ea e amintirea momentului în care totul ți-a zâmbit. Imaginile sunt cheia amintirilor și nicio amintire nu-i mai înălțătoare ca aceea ce te leagă de locul originii tale, locul acela ce ți-e leagăn și pace, ce ți-e rai și izvor.

Localitatea natală este asemenea unei mame răbdătoare și iubitoare care îți poartă pașii spre devenirea ta ca om. Ea îți va picura mereu în ființa ta, dorul după glia strămoșească și îți va încununa personalitatea cu nectarul înțelepciunii și eternității. Fiecare om poartă asupra sa amprenta gliei strămoșești indiferent de locurile prin care soarta îi poartă pașii de-a lungul vieții.

Modelul de viață a fiecăruia este locul de unde îți adăpi rădăcinile, e acel loc ce-și lasă urme adânci în ființa ta, e locul încărcat cu cea mai vie energie. Oriunde vei pași în viață făptura ta se va alimenta cu seva pământului din care te-ai ivit. Fiecare vlăstar își cunoaște locul cel sfânt, iar acesta îl hrănește, îl crește, îl înalță, îl călăuzește pas cu pas de-a lungul călătoriei sale prin lume.

Localitatea natală rămâne mereu tânără atunci când vlăstarii îi poartă înțelepciunea mai departe. Dacă vlăstarii își uită rădăcinile locul natal își pleacă ochii triști și îmbătrânește așteptând în trista lui eternitate ca istoria și monografiile să-și amintească de frumusețea de odinioară. Dacă vlăstarii își uită rădăcinile vor fi niște hoinari prin această lume, niște oameni fără rost, fără nimic sfânt, niște oameni care viețuiesc de azi pe mâine. Nu poți să te înalți fără a fi luminat de razele locului ce-ți este mamă. Cei care își uită locul natal sunt niște orfani biruiți de valurile vieții și condamnați la mediocritate.

Fiecare localitate însuflețește țara prin istoria zonei, credințele strămoșești, datinile, tradițiile, obiceiurile, portul și graiul dulce românesc, iar fiecare vlăstar este dator să poarte comoara mai departe, să se bucure de ea, să se hrănească din înțelepciunea și frumusețea ei.

Doar păstrând cu sfințenie obiceiurile, tradițiile, credința strămoșească, te poți numi fiu al neamului tău.

2. Localitatea Oțelu Roșu de-a lungul timpului

2.1 Oțelu Roșu, o frumoasă așezare din Banatul Montan

Localitatea Oțelu Roșu („Ferdinand”, 1924) este un oraș din județul Caraș Severin, din Banatul Montan, România. Ea încorporează fostele localități bănățene Ohaba Bistra și mai târziu Cireșa și Mal, localități cu o istorie bogată.

După cum se poate observa în imaginea din stânga, orașul și-a luat numele de la oțelul topit în cuptor. Odată cu industrializarea, localitatea a primit și o nouă imagine. Dacă în trecut agricultura ocupa primul loc în economia localității, după contruirea uzinii metalurgice, ea a trecut pe planul secund. Totodată în imaginea ce surprinde sigla localității se poate observa și un lan de porumb, dovada faptului că agricultura nu a apus odată cu industrializarea.

Ohaba Bistra are o vechime foarte mare și este atestată documentar din 1430. Mai demult s-a mai numit și *Negotești* și a fost un „cuib” pentru nobilii români din Evul Mediu.

Termenul „ohaba” ce a dat numele așezării conform dicționarului explicativ al limbii române este denumirea unei moșii scutite de impozite, denumire a imunității boierești și mănăstirești în Evul Mediu. Prin urmare stabilirea unor nobili români în Evul Mediu, în acest loc cu pământ fertil și agricultură înfloritoare, a avut o importanță deosebită în denumirea așezării.

Faptul că așezarea este scăldată de apele râului Bistra i-a adus după sine și numele râului în configurația denumirii, o așezare

situată pe malul râului Bistra. Astfel în 1690-1700 așezarea apare cu numele Bistra Ohaba, iar în timpul cât a existat regimentul grăniceresc bănățean, a fost sediul unei companii de care aparțineau mai multe sate din împrejurimi.

Ohaba - Oțelu Roșu - 2018

Numele de Ohaba l-a păstrat și după ce localitatea a fost inclusă în orașul Oțelu Roșu, fiind denumirea unuia dintre cartierele acestuia. „Ohaba

Bistra a fost o localitate din Banat, inclusă astăzi în orașul Oțelu Roșu, Caraș-Severin.”¹

Drumul național 68 ce vine din Municipiul Caransebeș și trece prin localitățile Iaz, Obreja, Glimboca, își are intrarea în orașul Oțelu Roșu prin cartierul Ohaba, strada Revoluției și părăsește orașul alergând spre localitatea Hațeg prin cel mai nou cartier al orașului, Cireșa.

Se poate observa în imaginea alăturată un monument istoric închinat eroilor din Ohaba Bistra care și-au pierdut viața în Primul Război Mondial din dragoste față de țară, față de limba și credința

strămoșească, din dragoste față de leagănul în care s-au născut, „Troița Eroilor 1914-1918”. Această troiță este situată în fața Bisericii din Ohaba Bistra, pe marginea lui DN 68 ce taie localitatea. Este amplasată într-un părculeț unde au fost expuse și două tunuri de asalt din Primul Război Mondial, arme de artilerie capabile în acea vreme să arunce proiectile la distanță mare și unde

¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Ohaba_Bistra

încă mai străjuiește un brad, considerat în credința populară arborele vieții, fiind mereu verde. Bradul îl însoțește pe omul din popor în toate momentele vieții sale, un arbor sfânt regăsit atât la naștere, cât și la cununie prin creanga din lădița de zestre, cât și la înmormântare „Cântecul bradului“. Nașterea Domnului Iisus Hristos este marcată nu doar prin colinde, ci și prin îmbodobirea bradului, copacul ce are frunza mereu verde, credincioasă. Cetina lui nu-l părăsește niciodată, indiferent de viscolul de afară. Acest arbore ce simbolizează credința și viața stă mărturie a vitejiei eroilor care pentru neamul lor cel românesc, pentru pământul lor drag și sfânt și-au vărsat sângele. Numele lor scris cu litere sângerii la strănepoții lor în suflete, va fi mereu pomenit în rugăciuni. Locul strategic unde este poziționat monumentul este centrul vechii așezări Ohaba Bistra. Tot în acest loc străjuiește și biserica ortodoxă declarată monument istoric. De altfel biserica era înălțată mereu în mijlocul satului, în punctul cel mai înalt, fiind o sursă inepuizabilă de înțelepciune și spiritualitate.

DN 68 taie centrul orașului Oțelu Roșu și părăsește localitatea, după cum am mai precizat, prin fostul sat Cireșa, astăzi cartier al orașului Oțelu Roșu.

Localitatea Cireșa în anul 1757 număra numai 42 de familii, așezate în case răsfirate sub poalele dealurilor din apropiere. Cu timpul vatra satului se mută, iar vechea vatră devine islaz. În imaginea alăturată se poate observa noua vatră a satului prin care trece DN 68.

Satul Mal este așezat pe o terasă, la confluența râurilor Bistra și Bistra Mărului, la 2 km sud de Oțelu Roșu și poartă acest nume cu înțelesul de „loc la marginea apei“. Astăzi a devenit și el cartier al orașului Oțelu Roșu.

Așezarea Ferdinand a fost una tânără și s-a dezvoltat ca o localitate minieră, începând cu 1807. A fost colonizată cu mineri aduși de administrația austro-ungară din diferite părți ale Europei. Numele i-a fost dat în cinstea primului proprietar al coloniei Ferdinand Hoffman. Între

1848-1849 a purtat numele *Bemhegy*, după numele revoluționarului Iosif Bem.²

În ultima imagine de mai sus este surprinsă o panoramă a localității Ferdinandsberg devenită astăzi Oțelu Roșu, o localitate situată într-o zonă montană, de o frumusețe inegalabilă, în care cartierele de case sunt mărginite de dealuri împădurite.

În 1948 a fost schimbat numele așezării din „Ferdinand”, nume primit în 1924, în Oțelu Roșu.

Odată cu 1948, anul în care localitatea a primit numele de Oțelu Roșu, a început un proces mai amplu de industrializare și urbanizare prin uzina siderurgică. S-au dezvoltat noi spații rezidențiale. Au apărut tot mai multe trăsături urbane, prin blocurile de locuințe din cartierele muncitorești, astfel că, la 28 decembrie 1960 Oțelu Roșu a fost declarat oraș.

Prin urmare orașul Oțelul Roșu s-a constituit din contopirea vechii așezări bănațene Ohaba Bistra cu Ferdinand, colonia minieră.

² Luca Mălăiescu, Matei Donea, Monografia Localității Oțelu Roșu, Timișoara, Funația Popa'S, 2013, www.politicienii.ro

În ultimele trei poze din pagina a opta a volumului se poate observa centrul localității. Prima fotografie este făcută în 2018, următoarele două fotografii sunt făcute înaintea căderii regimului comunist 1989. Casa de Cultură și-a păstrat chipul neschimbat, în timp ce oaza de verdeată a fost înlocuită cu fântâni arteziene. Ceasul a rămas și acum un punctul central al localității.

Mai jos o să etalez încă două fotografii cu centrul orașului, una ce surprinde intrarea laterală a Casei de Cultură și a doua are în fundal Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena, construcție începută cu binecuvântarea ÎPS Laurențiu Streza, pe atunci, episcop de Caransebeș și finalizată în 2008.

O oază de verdeată în centrul localității a fost mult timp și parcul de lângă Poliția Orașului Oțelu Roșu. Prima poză de mai jos surprinde un colțișor din centrul localității, iar următoarele patru poze drumul spre parc și Parcul Copiilor de lângă Poliția Orașului Oțelu Roșu pe locul căruia a fost construit astăzi Magazinul Lidl. În ultima poză e immortalizat atât digul, cât și râul Bistra ce mărginează parcul.

Localitatea Oțelu Roșu constituită inițial prin unirea localității Ohaba Bistra cu Ferdinand, după Revoluția din 1989 a mai adus alături alte două localități, Cireșa și Mal.

2.2 Istoricul localității

Orașul Oțelu Roșu de astăzi s-a unit cu fostele sate bănățene Ohaba Bistra, Cireșa și Mal.

„Un rol deosebit de important în dezvoltarea zonei o are apariția primelor ateliere de prelucrare a fierului (1796) pe malul drept al Bistrei, în locul numit Ferdinandsberg – Dealul lui Ferdinand. Între proprietari și coloniști s-a încheiat o convenție, prin care se atribuie terenuri și credite pentru construirea de locuințe. Astfel ia naștere localitatea Ferdinandsberg (1804), nucleul orașului de mai târziu Oțelu Roșu. Din punct de vedere administrativ, din 1895 până în 1937 de Ferdinandsberg vor depinde satele Văii Bistrei: Cireșa, Mal, Crâjma, Măru, Valea Bistrei și Zăvoi.”³

Ferdinand ce-și ia numele de la primul proprietar al coloniei Ferdinand Hoffman s-a dezvoltat ca localitate minieră începând cu anul 1807, fiind colonizată de minieri aduși de administrația austro-ungară din diferite părți ale Europei. Între anii 1848-1849 localitatea a primit numele de Bemhegy, după numele lui Iosif Bem ce a participat la Mișcarea Revoluționară de la 1848 ca mai apoi să revină la denumirea de Ferdinand.

Începând cu anul 1948 datorită amplului proces de industrializare numele așezării Ferdinand a fost schimbat în Oțelu Roșu, iar 28 decembrie 1960, după înființarea unei uzini siderurgice, așezarea Oțelu Roșu a fost declarată oraș.

Spre deosebire de așezarea Ferdinand, satul Ohaba Bistra are o vechime foarte mare, fiind atestată documentar din 1430. Inițial s-a Negoteșt, dar fiind un „cuib” pentru nobilii români din Evul Mediu, a primit numele de Ohaba (moșie).

Între anii 1690-1700 această așezare apare cu numele Bistra Ohaba, iar în timpul cât a existat regimentul grăniceresc bănățean, a fost sediul unei companii de care aparțineau mai multe sate din împrejurimi.

³ <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

Ohaba Bistra este un exemplu tipic pentru o veche așezare bănățeană, cu tradiții și obiceiuri ce se întind pe o perioadă de sute de ani. Asemenea satului Ohaba Bistra, atât satul Mal, cât și Cireșa au păstrat obiceiurile și tradițiile din Banatul Montan, satul Cireșa fiind situat în apropiere de Tapae unde s-au dat aprigile lupte dintre daci și romani.

„În anul 1772 Banatul este împărțit în 12 districte. Alături de alte 21 de localități, satul Cireșa va face parte din districtul Caransebeș, cercul Bistra.”⁴

Satul Cireșa a fost un sat micuț care în anul 1757 număra doar 42 de familii. Acesta avea locuințele răsfirate sub poalele dealurilor din apropiere asemănător satelor de munte și o biserică de lemn.

În 1768 a fost organizat Batalionul 1 Valah cu 4 companii, iar în 1775 batalionului român s-a contopit cu regimentul iliric într-o singură unitate „Regimentul româno-iliric” cu sediul la Biserica Albă. Începând cu anul 1804 sediul „Regimentului româno-iliric” s-a mutat la Caransebeș și a fost alcătuit din 16 companii a câte 240 de grăniceri recrutați din 99 de comune. În anul 1838 s-a hotărât separarea acestuia, astfel că regimentul iliric-bănățean s-a transformat în Regimentul bănățean nr. 13. Statul major a fost stabilit la Caransebeș, iar satul Cireșa a făcut parte din compania a 12-a cu sediul la Ohaba-Bistra.

Satul Cireșa s-a dovedit un temeinic păstrător al tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, dar totodată își identifică o parte din trecutul lui prin Casa Grănicerească construită inițial din lemn. Atunci când satul s-a mutat din vechea lui vatră, Casa Grănicerească a fost ridicată din nou, păstrându-se și astăzi. Odată cu desființarea Confiniului Militar Bănățean în 1872, „Casa Grănicerească de la Cireșa va avea mai multe întrebuințări: post de jandarmi, primărie, bibliotecă satească, dispensar medical sateesc și în cele din urmă, după 1970, centru de achiziție a hârtiei și a deșeurilor textile”⁵.

⁴ <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

⁵ <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

Strămutarea satului Cireșa pe actuala vatră s-a realizat treptat. Strămutarea satului s-a realizat datorită Ordinului Imperial. Curtea de la Viena obligă pe locuitorii satelor bănățene ce aveau locuințele răsfirate pe văi și dealuri a se muta la șosea (la drum). Odată cu mutarea satului la drum casele, deși păstrau elementele arhaice moștenite de la strămoși, au fost construite din piatră sau cărămidă arsă pentru a fi cât mai rezistente.

Porțile caselor atât în satul Cireșa, cât și în Ohaba Bistra, dar și la Mal, erau masive pentru a ascunde de ochii trecătorilor secretele gospodăriilor.

Casele unite între ele cu porțile masive îți dau impresia că te afli într-o cetate de piatră când pășești pe ulițele satelor, o cetate puternică ce nu se va lăsa niciodată cucerită.

În imaginea alăturată se află câțiva soldați români din satul Cireșa ce au luptat în Primul Război Mondial (1917)

„Pe durata războiului mondial din anii 1914-1918 (urmașii vechilor grăniceri) au luptat cu eroism pe frontul sârbesc, rusesc și italian, sângerând din belșug. [...] Înrolați în Regimentul 43 Caransebeș, respectându-și jurământul militar, 15 tineri din Cireșa nu s-au mai întors acasă.”⁶ Acești soldați au fost: Simeon Avrămuți, Ion Boldea, Antanase Boldea, Opruț Boldea, Simeon Boldea, Lampu Boldea, Gheorghe Boldea, Ion Cherlea, Samson Covaci, R. Giamperlic, Ștefan Iacob, Avram Măgărin, Ion Moiescu, Ion Popovici și Ion Tuștean.

Victoria Antantei, din care a făcut parte și România, întărește dorința de unire a românilor din Banat și Transilvania cu țara mamă, așa că după constituirea Gărzii Naționale ce a avut rolul de a susține ordinea, la Cireșa a fost ales președinte Ion Bob.

La 4 noiembrie 1918 s-a ținut o adunare la Ohaba-Bistra unde au participat și fruntașii cireșeni. Cu toții au depus jurământul de credință față de poporul român.

⁶ <https://istoriabanutului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

La Marea Adunare Generală de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, din cei 1.228 de delegați oficiali, satul Cireșa a fost reprezentat prin: Iosif Aldea, Damian Boldea, Simion Cherlea, Gheorghe Moisescu, Dumitru Popovici, Antanasie Preda, Alexandru Știopu, Florea Știopu și Alexandru Țuican, Ohaba-Bistra a fost reprezentată prin „Ioan Baba, Rusalin Dochia, Ion Țerovan jun., Florea Bistrea, Martin Guleran, Ion Isac, Simion Stanca, Ion Țerovan senior”⁷

„În *Anuarul Socec al României Mari* din 1924-1925, din plasa Caransebeș se arată: comuna rurală Cireșa ce avea 549 locuitori. Primar era Andronie Popovici, notar Dumitru Maniu, învățător Romulus Bocu, iar preot Ion Turcan senior.”⁸

Atât în localitatea Cireșa cât și în Ohaba Bistra, dar și la Mal locuitorii se îndeletniceau cu agricultura, o muncă istovitoare sub soarele arzător, o muncă a cărei roade depindea și de capriciile vremii. La Ferdinand, la Uzina de Fier, munca era tot atât de istovitoare prin extragerea fierului din minereu și elaborarea aliajelor sale, pe urmă prelucrarea acestora în semifabricate pentru laminare și forjare.

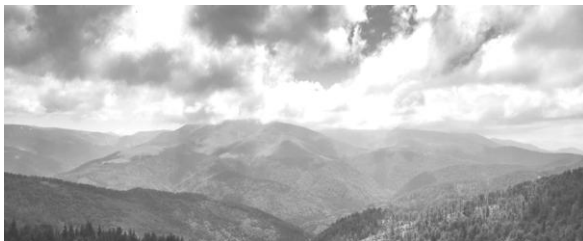
Frumoase sunt și legendele locului ca de exemplu „Legenda Fetei sau Crucea Fetei.” Locuitorii așezării Cireșa, pricepuți la meșteșugul oieritului urcau cu oile la munte până la vârful Scărișoarei, la „Poiana lui Paltin” unde se afla stâna. Spre poalele Scărișoarei se afla o cruce, iar locul a fost numit La Crucea Fetei. Se spune că tatăl unei fete încrezătoare că va birui puterea muntelui, fețele lui necunoscute, ceața, buraca (negura groasă), a ridicat acea cruce în memoria ei.

Orașul Oțelu Roșu are în urma lui o bogată istorie, oameni ce aparțin trup și suflet frumosului Banat Montan. Satele Ohaba-Bistra, Cireșa și Mal au purtat cu ele amprenta frumoaselor datini și obiceiuri populare bănățene, iar Ferdinand trăsăturile urbane ale viitoare localități.

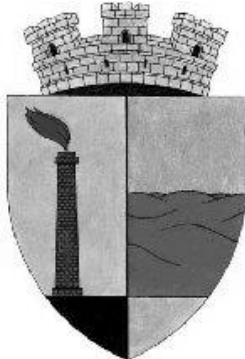
⁷http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Participan%C5%A3i_b%C4%83n%C4%83C5%A3eni_la_Marea_Adunare_de_la_Alba_Iulia

⁸ <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

3. Cadrul geografic al localității Oțelu Roșu (suprafață, așezare, localități învecinate, relief, hidrografie, solul, subsolul, clima, flora și fauna)

Localitatea Oțelu Roșu prin poziționarea sa într-o zonă muntoasă a Banatului, în județul Caraș Severin, oferă locuitorilor, vizitatorilor (turiștilor), oricărui trecător, o priveliște desprinsă parcă din poveștile și legendele strămoșești, un Eden de liniște și verdeață.

Stema localității este compusă dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite și despicat. Triunghiul, simbolul focului, al gândirii, înțelepciunii, sentimentului este desăvârșit prin culori și imagini.

În prima partiție se regăsește un coș industrial din care ies flăcări roșii, simbolul oțelului topit ce dă numele localității. Acest coș industrial este poziționat pe o terasă neagră având în față un câmp aurit, simboluri ale bogăției zonei. A doua partiție așază o terasă verde pe un câmp de argint, o terasă alcătuită din formațiuni deluroase specifice reliefului din zonă. Verdele este semnul speranței, al vieții, în timp ce argintiul te duce cu gândul la place, la libertate. Scutul triunghiular este timbrat cu o coroană de argint alcătuită din trei turnuri, simboluri ale rangului de oraș. De remarcat ar fi atât forma triunghiulară, cele trei puncte cheie ce se unesc într-un singur tot, cât și jocul culorilor, verde, galben și roșu, speranță, viață, lumină și pasiune înflăcărată, suflet și iubire.

3.1 Suprafață. Așezare. Localități învecinate

Suprafața localității Oțelu Roșu este astăzi de 63,82 km² cuprinzând după cum am mai precizat și fostele sate bănățene, bogate în datini și obiceiuri românești moștenite de la înaintași, Ohaba-Bistra, Cîrșea și Mal, astăzi cartiere ale orașului.

Din punct de vedere geografic, orașul Oțelu Roșu, este amplasat pe o terasă aluvională, la 268 m altitudine, de-a lungul faliei tectonice, prin care râul Bistra, după confluența cu Bistra Mărului, se îndreaptă spre Timiș.

În imaginile de mai sus este râul Bistra. În primele trei poze, râul este fotografiat în 2016 de pe podul de fier de la intrarea în localitatea Oțelu Roșu dinspre Caransebeș, pod utilizat cât timp uzina a funcționat pentru a transporta cu ajutorul trenurilor de marfă diferite materiale. Cum locul nu a mai fost mângâiat, aș putea spune de mâna omului, s-a sălbăticit. Vegetația a început să pună stăpânire pe albia râului. Ultima poză surprinde trecerea râului Bistra prin zona de agrement Gura Jgheabului.

Orașul Oțelu Roșu este situat în partea de nord-est a județului Carș Severin, în Banatul Montan, pe DN 68 la 50 km față de Hațeg, respectiv 20 km față de Municipiul Caransebeș și la 64 km nord-est față de reședința județului, municipiul Reșița. Prin urmare orașul Oțelu Roșu se găsește pe Valea Bistrei care conectează depresiunile Caransebeș și Hațeg, vale fragmentată înspre N, N-E, de pantele line ale împăduririlor munți Poiana Ruscă, munți care nu depășesc înălțimea de 500 m. Munții Poiana Ruscă se află la nord de albia râului Bistra, iar la sud de ei sunt Munții Țarcu care coboară prin Muntele Mic spre orașul Caransebeș.

Oțelu Roșu se învecinează cu localitatea Glimboca, la ieșirea spre Municipiul Caransebeș și cu localitatea Zăvoi pe DN 68 Hațeg.

În imaginea alăturată se poate observa Căminul Cultural al Comunei Glimboca, localitatea vecină și busturile lui Traian și Decebal modelate cu drujba în lemn de către

sculptorul Fabian Burdea cu rădăcini atât în localitatea Oțelu Roșu, cât și în Glimboca, mama lui fiind din Ohaba-Bistra, locul unde a crescut, iar tatăl său din Glimboca.

Comuna Zăvoi este situată în vecinătatea localității Oțelu Roșu, având în componența sa satele „Măgura (Crăjma), Măru, Colonia 23 August, Valea Bistrei, Voislova și stațiunea turistică Poiana Mărului. Localitățile Zăvoi, Valea Bistrei și Voislova sunt așezate pe DN 68, iar Colonia 23 August, Măgura, Măru și Poiana Mărului – pe DJ 683⁹.

Așadar, printre vecinii localității Oțelu Roșu, se numără și Poiana Mărului, o frumoasă stațiune ce aparține teritorial de comuna Zăvoi.

Imaginile de mai sus sunt crâmpoșe din Stațiunea Poiana Mărului. Se poate observa relieful, lacul de acumulare (Barajul

⁹ <http://www.7-zile.com/2012/06/21/calator-pe-valea-bistrei/>

Poiana Mărului) și Mănăstirea Poiana Mărului unde viețuiesc călugărițe, stareță fiind în prezent Monahia Olimpiada Tiliuță, iar duhovnic Părintele Arhimandrit Casian Rușeț.

„În 1984 au început lucrările la Barajul de pe Bistra, baraj construit din anrocamente. Lucrările acestuia s-au finalizat în 1992, ajungându-se la o înălțime de 125 m. Dacă până la începerea lucrărilor acestui baraj drumul de acces se afla pe malul drept al Bistrei, la poalele Măgurii Marga, după aceea drumul a fost mutat pe celălalt mal, către Muntele Mic.”¹⁰

Potențialul hidroenergetic al râului Bistra Mărului a fost valorificat și cu mult timp înaintea începerii lucrărilor la Barajul de pe Bistra prin construirea unei Centrale electrice în 1930, centrală destinată alimentării cu energie electrică a Uzinei Ferdinandsberg. Această centrală a fost construită la marginea satului Măru, iar acțiunea cu apă s-a realizat printr-o conductă din doage de stejar.

Actualul lac de acumulare prezentat și în imaginile de la pagina anterioară alimentează Hidrocentrala de la Turnu Ruieni, printr-un tunel cu o lungime de 9,8 km și cu un diametru de 4,9 m.

În Poiana Mărului a fost inițial doar o singură casă, a unui pădurar. Mai târziu au apărut și alte case de vânători sau pescari, iar după Marea Unire din 1918 au fost construite case de agrement, pensiuni ca în 1936 să fie declarată stațiune turistică climaterică, fiind o perlă a Banatului Montan, o perlă așezată într-un amfiteatru natural în formă de potcoavă. Datorită mediului natural, o adevărată gură de rai, Poiana Mărului a fost numită de localnici Mica Elveție.

Primele unități de cazare au fost „Vila Bistra” și „Aca de Barbu”. Aici veneau foarte mulți timișoreni, ei fiind cei care au construit aceste vile. În 1977, s-a construit hotelul „Scorilo”, cu o capacitate de 412 locuri de cazare. Acest hotelul a funcționat până în 1997, când a fost închis.

Pe lângă potențialului turistic, Poiana Mărului, a fost și o zonă de exploatare forestieră.

¹⁰ Dănuț Dudaș: „Minunățiile Văii Bistrei”, Editura Marineasa, Timișoara, 2006, p. 106

La Poiana Mărului a fost înființat și un Sanatoriu TBC, care a funcționat până la darea în folosință a Sanatoriului de la Marila, așezarea beneficiind de un aer foarte propice pentru tratarea bolilor respiratorii, stațiunea fiind dominată de Muntele Mic și muntele Măgura de la Marga, munți împăduriți. Pădurile de foioase și conifere care se întind până la Munții Țarcu, Vârful Nedeia, de lângă stațiune și Munții Semenic, Vârful Pietrii.

Prin urmare, din Poiana Mărului pornesc mai multe trasee turistice către Muntele Mic, Țarcu și Retezat. Spre Munții Retezat traseul este prin Șaua Iepii, între Masivele Bloju și Baicu, spre Gura Apei, până la Râul de Mori, iar pe Valea Țucului se poate ajunge urmând traseele turistice pe Culmile Cuntu și Țarcu. Către Muntele Mic se poate ajunge prin Valea Scorilo.

Cu o floră și o faună variată, stațiunea Poiana Mărului este în continuă dezvoltare, fiind vizitată de turiști din toată țara. În ultimii ani s-au construit mai multe pensiuni ce așteaptă pe toți iubitorii muntelui.

Cum să nu îți bucuri ochii și sufletul cu verdeța raiului împădurit și cristalinul apei ce curge pe lângă baza piramidei muntoase? E atâta libertate în jur, e atâta sete de albastru, încât îți vine să cuprinzi în brațele tale toată acea frumusețe și să nu o mai lași să zboare de acolo niciodată.

Nimic nu egalează perfecțiunea naturii. E atât de perfectă fără ca omul să-i aducă nicio rețușare. De fapt natura e acel dar divin menit să mângâie viața fiecăruia, să o însenineze, să-i aducă acel zâmbet al eternității pe chip și în suflet.

Dacă Poiana Mărului este o gură de rai din vecinătatea localității Oțelu Roșu, un alt colț de rai se află chiar în localitate prin Zona de agrement Gura Jgheabului. Aici, înconjurat de o natură edenică, omul, se poate relaxa, fie cutreierând pădurile din jur spre Izvorul de la Gura Jgheabului sau pășind spre Poiana Ghiocelului, fie pescuind în apele râului Bistra. Locuitorii sau

turiștii pot să practice și diferite sporturi precum tenisul pe terenul de tenis de la Gura Jgheabului, fotbal, dar și înot în ștrandul atât de iubit în zilele caniculare.

În imaginile de mai jos se poate observa terenul de tenis, un loc de joacă destinat copiilor, Pensiunea Gura Jgheabului, ștrandul și Pădurea Gura Jgheabului.

În această frumoasă zonă de agrement din localitatea Oțelu Roșu se sărbătorește și se sărbătorește încă „1 Mai“ (Ziua Muncii) „1 Iunie“ (Ziua Copilului) etc. Pentru copii e o adevărată bucurie să se dea în leagăn, să alerge, să roage părinții sau bunicii să le cumpere diverse jucării sau dulciuri.

Gura Jgheabului este asemenea unui petec de rai, un loc al păcii și relaxării, un loc plin de viață și bucurie, un loc în care înveți să te detașezi de toate și să te decoperi pe tine, o bucată de verdeață și lumină, de zâmbet și armonie.

Orașul Oțelu Roșu, un oraș cu o istorie bogată, bogat sufletește prin datinile și obiceiurile strămoșești, se află așezat și într-o zonă mirifică, pe Valea Bistrei, un loc edenic prin munții împădușiți, livezile parfumate, prin apele ce se joacă sărind peste rocile rătăcite în albie, prin culorile ce desenează dealurile în funcție de anotimp.

3.2 Relieful

Valea Bistrei unește depresiunile Caransebeș și Hațeg. Ea este fragmentată înspre N, NE, de pantele line ale munților cu păduri de foioase și conifere ai Poienii Ruscă ce se află la nord de albia Bistrei, cu toate că aceștia nu depășesc o înălțime de 500 m, iar la sud sunt Munții Țarcu care coboară spre Muntele Mic. În acest relief pitoresc se află așezată localitatea Oțelu Roșu.

Formele de relief din localitatea Oțelu Roșu sunt frumoasele dealuri împădurite la poalele cărora se află lunci bogate scăldate de pârâuri rezezi cu apă limpede și rece.

Fotografiile de mai sus sunt făcute în grădina familiei mele de pe Scoarța. În prima imagine, împreună cu partea de sus a grădinii, am surprins și unul din dealurile împădurite. Următoarele trei fotografii sunt făcute în partea de jos a grădinii cu meri, numită „pe baltă“, fiindcă pe lângă ea curge pârâul Scoarța. Pentru a ajunge dintr-o parte în alta a grădinii trebuie să urci sau să cobori, o micuță colină, o ridicătură a scoarței terestre bogată în vegetație.

În primele două imagini alăturate am surprins doi plopî gemeni aflați pe malul pârâului ce curge pe lângă grădina familiei mele de pe Scoarța. Sunt așa drepți, înalți și puternici, pregătiți parcă să biruiască timpul.

Dealurile, asemenea munților, asemenea colinelor – deluțurilor, nu sunt altceva decât ridicături ale scoarței terestre ce-ți fură

privirea prin farmecul lor aparte, prin nenumăratele forme, prin multele culori ce le îmbracă, de la verde, la arămiu sau roșu, de la galben la seninul scăldat în albastru.

În fotografia alăturată am surprins deluțul ce coboară din Scoarța spre islaz până pe dealul Briciu la poalele căruia se deschide una dintre ulițele cartierului Ohaba- Bistra.

Poza fiind făcută din vârful deluțului, se poate observa în vale și orașul, apărât parcă de zidurile de

verdeată ale dealurilor și munților.

Relieful localității Oțelu Roșu, bogat în dealuri, coline – deluțuri și lunci, oferă locuitorilor și trecătorilor adevărate palate de verdeată menite să îmbogățească sufletește, să aducă pace prin farmecul lor. Aș putea spune că natura prin formele ei de relief este imaginea pictată de mâna Adevăratului Artist, modelată de Autenticul Sculptor, de Cel Unic. Tot ce se reproduce după acest tablou perfect, nu e decât un fals, o imitație, o încercare de atingere a perfecțiunii. În încercarea de a modela asemenea Marelui Creator, ne ridicăm și noi asemenea scoarței terestre în sculptarea formelor de relief, pentru a gusta o clipă de verdeată. Gustând-o simțim că am atins infinitul. O pace adâncă ne cuprinde și libertatea ce o simte fluturul când pătrunde în palatul magic, bogat în arome, parfum, forme și culoare al unei flori curge prin ființa noastră.

Oțelu Roșu prin amplasarea sa pe Valea Bistrei, este o așezare privilegiată. Relieful colinar și montan pictează pastelat filele localității.

Acolo unde verdea dealurilor și munților sărută albastrul văzduhului, unde spațiul terestru plin de speranță și încredere dă mâna cu libertatea văzduhurilor se află localitatea Oțelu Roșu.

3.3 Hidrografia / Solul și subsolul

Oțelu Roșu este amplasat pe o terasă aluvională, la 268 m altitudine, de-a lungul faliei tectonice, prin care râul Bistra, după confluența cu Bistra Mărului, se îndreaptă spre Timiș. El adună în drumul lui pârauri și izvoare. În primele două fotografii de mai sus am surprins pâraul Scoarța, respectiv pâraul Strâmba ce trece prin localitatea Oțelu Roșu, iar în următoarele două fotografii este râul Bistra în mijlocul unui peisaj de poveste, bogat în vegetație.

Prin cartierul Ohaba-Bistra mai curge și pâraul Ieruga. El taie strada 8 Martie, trece prin spatele grădinilor de pe strada Revoluției, ca mai apoi să taie strada Alexandru Ioan Cuza, pe lângă Biserica Sfântul Gheorghe.

Sistemul hidrografic al localității Oțelu Roșu este bogat, fiind o zonă de deal și munte.

Principalul curs de apă este râul Bistra. Râul Bistra izvorăște din Lacul Bistra din Munții Țarcu, județul Hunedoara. Acesta curge de la sud spre nord, aproximativ în lungul graniței dintre județul Caraș-Severin și județul Hunedoara, astfel valea râului Bistra delimitează munții Țarcu de Munții Poiana Ruscă în dreptul comunei Bucova, Caraș-Severin, ca apoi să își schimbe cursul spre vest, vărsându-se în râul Timiș în aval de municipiul Caransebeș, fiind un afluent al râului Timiș.

Apa aduce cu sine prospețime liniște. Oricine stă pe malul unei ape, fie că admiră oglinda ei, fie că se îndeletnicește cu pescuitul sau se lasă îmbrățișat de undele-i line practicând înotul, își încarcă ființa cu energie. Nimic nu e mai viu și nu are gustul eternității mai accentuat ca apa. Ea aduce prospețime în aer, aduce prospețime

pământului, aduce prosperitate verdelui ce așterne covor pe lângă malurile roditoare.

Râul Bistra oferă oportunități de pescuit, de baie în timpul verii, iar plimbările pe malul apei, au un pitoresc deosebit prin vegetația bogată și formele de relief din jurul apei.

Apa subterană a fost pusă în evidență în localitatea Oțelu Roșu prin numeroase fântâni și izvoare.

Nivelul pânzei de apă freatică este cuprins între 3,5 până în 5 m adâncime. Astfel majoritatea fântânilor au o adâncime între 4-5 m. Adesea sunt izvoare ce își află drumul spre scoarța pământului la o adâncime de 50 cm până într-un metru. Aceste izvoare sunt descoperite de om în mijlocul unor oaze de verdeață cum a fost izvorul ce-l știam eu în Luncă sau în Popoane, în urmă cu aproximativ douăzeci și cinci de ani când mulți oameni încă se mai îndeletniceau cu agricultura. Unele izvoare au secăt, altele e posibil să-și caute încă drum spre suprafața pământului, dar să fie închise de câte un ochi bogat în vegetație.

Solul este diferit de la o regiune la alta, fapt ce se datorează climatei și vegetației. El este acel strat subțire, acel strat afânat de la suprafața Pământului, locul unde rădăcinile plantelor se dezvoltă luându-și apa necesară și sărurile minerale. Clima și vegetația contribuie și la culoarea solului, la activitatea microorganismelor ce descompun animale, păsări, plante cu ajutorul temperaturii apei, aerului, vegetației.

Subsolul este acea parte de pământ aflată sub suprafața solului. Acesta constă în totalitatea formațiilor geologice mai vechi decât pătura solului. El poate fi adesea bogat în roci, pietriș.

Fiind o zonă bogată în izvoare, solul din localitatea Oțelu Roșu este slab până la moderat bogat în humus ceea ce permite producții ridicate la plantele cultivate.

Acolo unde apa rece și bună bucură sufletul călătorului prin fântânile amplasate nu doar în gospodării, ci și pe ulițele cartierului Cireșa se află o bijuterie a Banatului Montan, localitatea Oțelu Roșu.

3.4 Clima

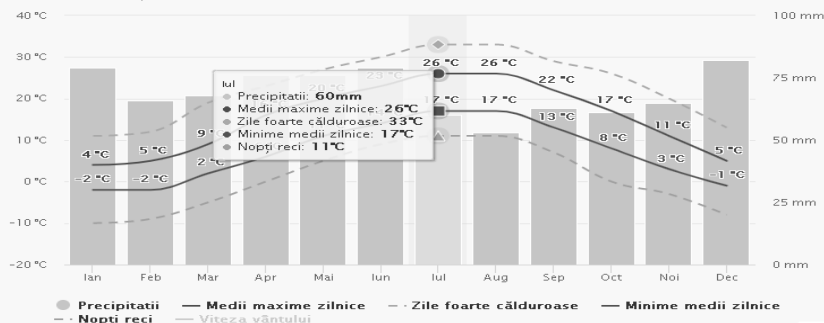
Clima este aceea care dă strălucire naturii. Pădurile înverzite din zona Oțelu Roșu arată o climă blândă. Dacă soarele ardea prea tare verdele își ascundea fața și brunul acoperea întinderea, de asemenea și absența acestuia ar transforma totul în alb ca și la extremitățile axei de rotație a Pământului.

În localitatea Oțelu Roșu din județul Caraș Severin care e străbătut de paralela de 45° latitudine nordică și meridianul de 25° longitudine estică, clima este temperat-continentală, moderată, cu influențe submediteraniene, o climă blândă, fiindcă media temperaturii în timpul iernii este între + 2°C până la -2° C.

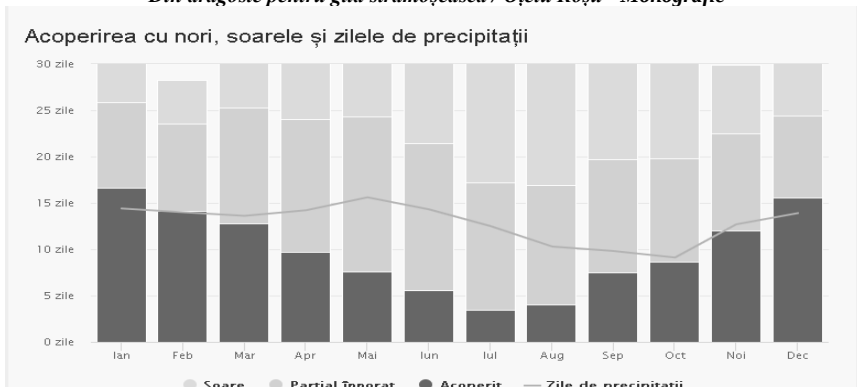
Există însă și zile în care temperatura urcă în timpul iernii și până la 6° sau foarte rar se întâmplă să scadă extrem de mult, mai ales în timpul nopții, până în maximum -15°C.

Primăvara temperatura medie este de +10° C până spre + 11° C, vara temperatura medie este de + 25° C până spre + 26° C, însă există și zile caniculare când poate urca peste + 30° C, iar toamna temperatura medie este de + 17° C, fiind mai caldă decât primăvara.

Temperatura și precipitațiile medii

Prima linie continuă arată temperatura maximă medie a unei zile pentru fiecare lună pentru Oțelu Roșu. Linia a doua continuă arată media temperaturii minime. Liniile punctate arată media celei mai calde zile și a celei mai reci nopți ale fiecărei luni din ultimii 30 de ani.

„Graficul arată numărul lunar de zile de soare, parțial înnorate, înnorate și cu precipitații. Zilele cu mai puțin de 20% acoperire cu nori sunt considerate însorite, cele cu 20-80% acoperire ca parțial înnorate iar cele cu peste 80% ca înnorate.”¹¹

În ceea ce privește regimul termic, temperatura medie anuală este de 11° C.

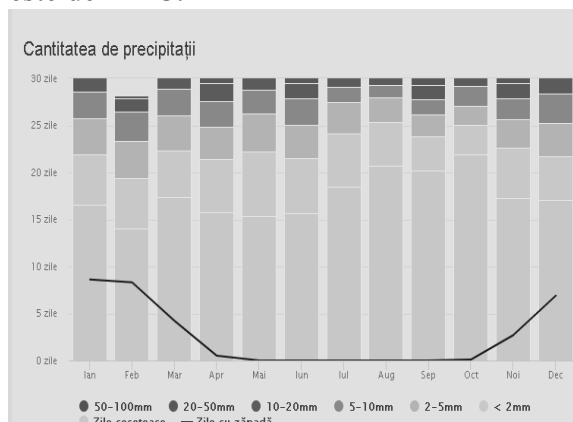

Diagrama precipitațiilor pentru Oțelu Roșu arată în câte zile pe lună este atinsă o anumită cantitate de precipitații.¹²

De asemenea în ceea ce privește precipitațiile medii anuale, acestea sunt de aproximativ 850

ml pe m², cantitatea cea mai mare fiind stabilită în lunile mai - iunie datorită activității intense a fronturilor de precipitații. Cele

¹¹ https://www.meteoblue.com/ro/vreme/proгноza/modelclimate/o%C5%A3elu-ro%C5%9Fu_rom%C3%A2nia_671603

¹² https://www.meteoblue.com/ro/vreme/proгноza/modelclimate/o%C5%A3elu-ro%C5%9Fu_rom%C3%A2nia_671603

mai sărace luni în precipitații sunt martie și noiembrie. Iarna precipitațiile sunt sub formă de ninsore, stratul de zăpadă având o grosime de aproximativ 0,6 m și poate dura până la trei luni.

Vânturi dominante în localitatea Oțelu Roșu sunt dinspre dinspre S-V spre N-E.

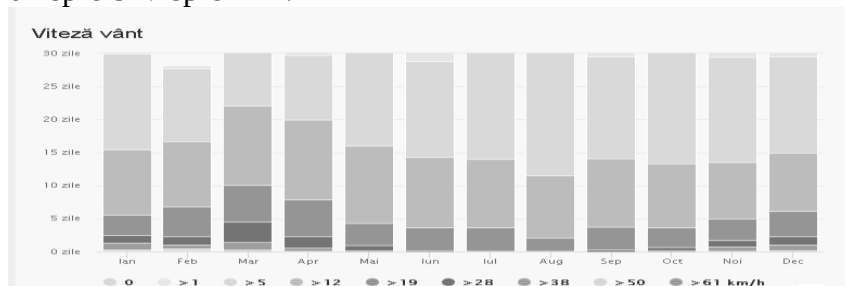
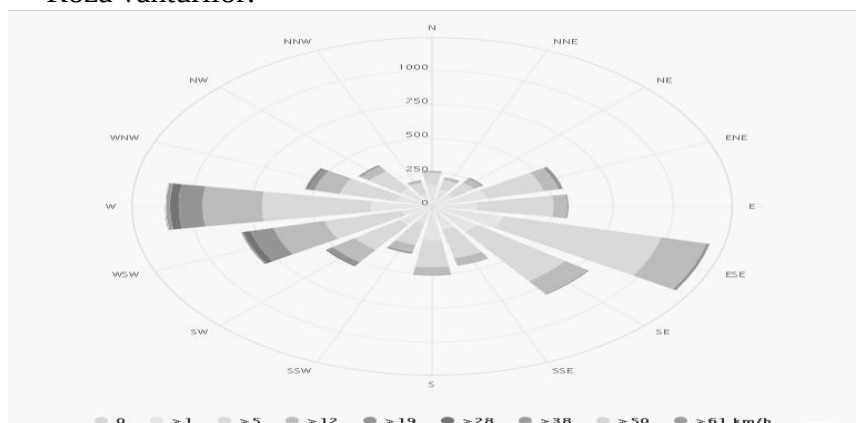

Diagrama pentru Oțelu Roșu indică zilele dintr-o lună în care vântul atinge o anumită viteză

Roza vânturilor:

Roza vânturilor pentru Oțelu Roșu arată câte ore pe an bate vântul din direcția indicată. Exemplu SV: Vântul bate dinspre Sud-Vest (SV) spre Nord-Est (NE).¹³

Din graficele și diagramele de mai sus rezultă că în localitatea Oțelu Roșu clima este temperat-continentală, moderată, cu influențe submediteraniene.

¹³ https://www.meteoblue.com/ro/vreme/proгноza/modelclimate/o%C5%A3elu-ro%C5%9Fu_rom%C3%A2nia_671603

3.5 Flora și fauna

Formele de relief, hidrografia, solul, subsolul și clima influențează în egală măsură flora și fauna unei zone.

Localitatea Oțelu Roșu este un loc bogat datorită posibilității cultivării plantelor și vegetației lemnoase ce alcătuiesc flora zonei.

În imaginea alăturată este un vișin înflorit din grădina casei părintești din Oțelu Roșu.

Vegetația lemnoasă din livezile îngrijite de om cuprinde arbori precum mărul, prunul, cireșul, vișinul, părul, piersicul, caisul, dudul, gutuiul, dar și culturile cu vița de vie, în timp ce vegetația lemnoasă din zonele împădurite este reprezentată de stejar, alun, brad, tei, corn fag, gorun, carpen, ulm, plop, platan, mesteacăn, salcâm.

Cultivarea plantelor în grădini și pe holde a fost mereu o prioritate pentru locuitorii cartierelor Ohaba-Bistra, Cireșa și Mal din Oțelu Roșu. Sunt cultivate cereale, legume zarzavaturi și plante precum porumb, grâu, ovăs, orz, ceapă, morcovi, usturoi, pătrunjel, țelină, leuștean, pătlăgele roșii (roșie sau părădaisă), pătlăgele vinete (vinetele), mazăre, fasole, cartofi, dovleac, sfeclă, varză, spanac, salată, lucernă, trifoi, mentă, busuioc.

Flora din orașul Oțelu Roșu ce se bucură și de prezența vegetației cu rol therapeutic ce constă în pădurile de brad ce

împrospătează aerul, în timp ce din mugurii de brad care se formează primăvara se poate prepara sirop adjuvant în cazul în bolilor respiratorii. De asemenea și patlagina ce crește din abundență în zonă poate să fie utilizată în vindecarea bolilor pulmonare ceai sau sirop. Nici socul nu e mai prejos dacă vorbim de sirop adjuvant în boli respiratorii. Din florile de soc, primăvară de primăvară se face socată (suc).

Și dacă tot m-am oprit la florile de soc primăvăratice vreau să amintesc și de păpădie, planta aceea cu flori galbene ce luminează verdele ierbii, adevărate bijuterii de aur pentru sănătate, pictură desăvârșită pentru natură. Păpădia este recomandată în diferite afecțiuni, atât rădăcina plantei, cât și tulpina, frunzele sau florile, în tratamentul aterosclerozei, ajută ficatul să elimine toxinele din sânge fiind și o sursă de lecitină, obezitate, tulburări intestinale, boli biliare, gută, reumatism. Din păpădie se prepară ceai, tincturi, dulceață, sirop, salată.

Voi continua tot cu plantele primăvăratice, cu urzica ce ajută în refacerea organismul persoanelor slăbite, subnutrite, reîmprospătează sângele, după cum spun bătrânii, ajută la reglarea glicemiei, adjuvant în tuberculoză și epilepsie. Se poate consuma ca ciorba de urzici, ceai.

Salcâmul este un copac spinos care înflorește la sfârșitul primăverii și la începutul verii. Frunzele, semințele și coaja salcâmului sunt toxice, dar florile ajută în bolile respiratorii fiind utile în prepararea băuturilor răcoritoare, ceaiurilor. Mierea de salcâm este de asemenea aur pentru sănătate. Se spune că plimbările în jurul salcâmlor au efect calmant asupra sistemului nervos. De altfel orice evadare în natură aduce după sine liniște.

Sunătoarea este o plantă des întâlnită în zona Oțelu Roșu cu flori de culoare galbenă. Ea se culege prin luna iunie. Ceaiul de sunătoare este adjuvant în afecțiuni biliare, dureri de cap, iritații, afecțiuni ale pielii.

Părul porcului, o plantă ce răsare primăvara, se recoltează în timpul verii și poate să fie administrată sub formă de pulbere, tinctură, infuzie, ceai, băi, util în tratamente interne și

externe, adjuvant în bolile cardiace, hepatice, hemoragice, de rinichi, stomacale, osteoporoză.

Dintre arborii răspândiți în zonă, exceptând bradul și salcâmul de care am amintit deja, aş mai menționa teiul a cărui frunzulițe și flori sunt folosite pentru tratarea bolilor respiratorii, măceșul a cărui fructe sunt bogate în vitamine și sunt foarte utile în tratarea bolilor de rinichi, hipertensiune, tuse, ficat, dureri de stomac, dar și cireșul care prin ceaiul din codițele fructelor ajută în tratarea bolilor de rinichi.

Mușețelul este o plantă erbacee ce crește în zona Oțelu Roșu pe lângă locuințele oamenilor și prin fânețe. Florile plantei au proprietăți antiseptice, cicatrizante, antiinflamatoare, analgezice,

sunt un bun tonic capilar.

Ca și mușețelul, sânziennele este o plantă se găsește în fânețele din zonă cu flori miciute, galbene și parfumată. Este utilizată în afecțiuni reumatice, boli cutanate.

Coadă șoricelului crește și ea în zonă. Ceaiul de coada șoricelului este benefic în afecțiuni ginecologice, în boli digestive, ficat, rinichi, iar extern contra alunițelor și bolilor de piele.

Măcrișul crește în fânețele și livezile din zonă și este util în tratarea bolilor de rinichi.

Feriga este des întâlnită în zonă. Deluțul ce face legătura între islaz și Scoarța este bogat în ferigă. Ea este o plantă fără flori, alcătuită dintr-o rozetă de

frunze. Frunzele plantei dacă sunt mărunțite și amestecate cu miere poate să fie utilizată conta teniei la om și la animale.

Rostopasca cunoscută și sub denumirea de iarbă de negi este o

plantă erbacee de culoare galbenă ce înflorește din aprilie până în septembrie și este utilizată ca adjuvant în bolile hepatice, de inimă, colesterol.

Tot în zona Oțelu Roșu cresc fragi și mure pe dealuri, dar se cultivă și zmeură, coacăză, căpșuni în grădini și livezi.

Fauna în zona Oțelu Roșu este bogată.

Animalele specifice de pădure întâlnite în această zonă sunt mistrețul, vulpea, lupul, jderul sau dihorul, căprioara, iepurele, viezurele sau bursucul, pisica sălbatică, ariciul, cârțița, iar păsările specifice locului sunt fazanul, vrabia, cioara, rândunica, prepelița, barza, ciocănitoarea, cucul, pupăza, graurul, sticletele, uliul, bufnița, liliacul care e o pasăre mamifer.

În gospodăriile oamenilor trăiesc atât animale domestice precum porcul, vaca, calul, oaia, capra, iepurul, cât și păsări ca de pildă găina, rața, gâsca, porumbeii, curca – curcanul, bibilica.

Reptilele ce trăiesc în mediul climatic specific zonei sunt șerprii, șopârlele, broaștele, iar rozătoarele sunt iepurii și șoarecii.

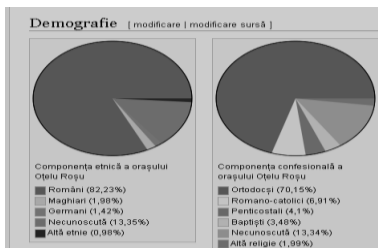
Peștii ce trăiesc în apele din frumoasa așezare Oțelu Roșu sunt caras, păstrav, clean și oblete.

Insectele ce oferă muzică și culoare zonei sunt fluturii, libelulele, albinele, greierul, viespile, cărăbușul, buburuzele, dar și musca, rădașca, gândacul de Colorado.

Albinele sunt insectele îmblânzite, aș putea spune, de stupari pricepuți. Atât în Ohaba, cât și în cartier Gai, există apicultori ce pătrund în lumea tainică a albinelor, insectele ce adună nectarul cel mai de preț al plantelor și-l transform în aurul cel mai de preț, în aurul atât de benefic în tratarea multor afecțiuni, mierea. Nu doar mierea este produsul stupului. Alte produse apicole utilizate de om pentru sănătate, hrană sau în industria cosmetică sunt polenul recoltat de apicultor prin colectoarele fixate la urdiniș ca atunci când albinele intră în stup să scuture polenul florilor de pe aripioare, corp, piciorușe, păstura sau polenul fermentat de albine în stup, lăptișorul de matcă, propolisul, ceara, veninul insectelor.

Frumusețea și bogăția unei zone este întregită de flora și fauna locului. Animalele sălbatice se pierd pe dealurile împădurite, aleargă ca într-o cetate din loc în loc, dintr-o cameră în alta, de pe un deal, pe o vale, iar păsările își înalță glasul în cântec voios. Insectele sărută sutele de flori îmbujorate cum ar fi trandafirii, macul, laleaua, ghiocelul, panseluța, zambila, liliacul, gladiola, crizantema, hortensia – călinul, aglica, garofița, narcisa etc.

4. Populația localității Oțelu Roșu / Zonarea localității

„Conform recensământului efectuat în 2011, populația orașului Oțelu Roșu se ridică la 10.510 locuitori, în scădere față de recensământului efectuat în 2002, când se înregistraseră 11.749 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (82,24%). Principalele minorități sunt cele de maghiari (1,99%) și germani (1,43%). Pentru 13,36% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (70,15%), dar există și minorități de romano-catolici (6,92%), pentecostali (4,1%) și baptiști (3,48%). Pentru 13,35% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.”¹⁴

Zonarea localității Oțelu Roșu¹⁵

Zona centrală:

Nr. crt.	Denumirea străzii	De la nr. la nr.	Și de la nr. la nr.
1	Constructorilor	Integral	
2	22Decembrie 1989	Integral	
3	Garii	2 – 10	Toate fără soț
4	Libertatii	Integral	
5	M. Eminescu	Integral	
6	Revolutiei	163 – 229	170 – 208
7	Rozelor	Integral	
8	13 Septembrie	Integral	
9	Stefan cel Mare	Integral	

¹⁴ https://ro.wikipedia.org/wiki/O%C8%9Belu_Ro%C8%99u

¹⁵ Camera Notarilor Publici, Timișoara, Timiș, 2009.

Zona mediană:

Nr. crt.	Denumirea străzii	De la nr. la nr.	Și de la nr. la nr.
1	Al. Odobescu	Integral	
2	Bistrei	Integral	
3	Cimitirului	Integral	
4	Digului	Integral	
5	Garii	12 – terminare	
6	16 Februarie	Integral	
7	Ion Creanga	Integral	
8	I.L.Caragiale	Integral	
9	Pescarilor	Integral	
10	Republicii	2 – 8	1 – 29
11	Revoluției	83 – 161	68 – 146
12	Tineretului	Integral	
13	V. Alecsandri	Integral	

Zona periferică:

Nr. crt.	Denumirea străzii	De la nr. la nr.	Și de la nr. la nr.
1	A.I.Cuza	Integral	
2	Ana Ipatescu	Integral	
3	Aurel Vlaicu	Integral	
4	Baia	Integral	
5	C.Porumbescu	Integral	
6	Castanilor	Integral	
7	Ciresa	Integral	
8	1 Dec.1918	Integral	
9	Dacilor	Integral	
10	Decebal	Integral	1 – 29
11	Dragos Voda	Integral	68 – 146
12	Eftimie Murgu	Integral	
13	Ecaterina Teodoroiu	Integral	
14	G. Cosbuc	Integral	
15	Gh. Doja	Integral	

16	Liliacului	Integral	
17	8 Martie	Integral	
18	Mircea cel Batran	Integral	
19	Mesteacanului	Integral	
20	Noua	Integral	
21	Otelarilor	Integral	
22	Progresului	Integral	
23	Revolutiei	1 – 81	
24	Republicii	33 – 151	
25	Rugului	Integral	
26	Retezatului	Integral	
27	Salcamului	Integral	
28	Statia 110 kw	Integral	
29	Sat Mal	Integral	
30	Traian Vuia	Integral	
31	Trandafirilor	Integral	
32	Th. Aman	Integral	
33	Traian	Integral	
34	Tarinei	Integral	
35	Valea Ohabii	Integral	
36	Viitorului	Integral	
37	Mihail Kogalniceanu	Integral	
38	Horea	Integral	
39	Closca	Integral	
40	Crisan	Integral	
41	Gai	Integral	
42	Strandului	Integral	
43	Scarisoara	Integral	
44	Ciresel	Integral	
45	Campului	Integral	
46	1 Mai	Integral	
47	Extravilan	Integral	
48	Unirii	Integral	
49	Tarinei	Integral	

Ana-Cristina POPESCU
Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelu Roșu - Monografie

50	Zorilor	Integral	
51	Teilor	Integral	

TABELE CU VALORILE DE PIATA – ORIENTATIVE

-ORAS OTELU ROSU-

A. Apartamente

Nr. crt.	DENUMIREA BUNULUI IMOBIL	AMPLASAMENT	VALOARE DE PIATA - ORIENTATIVA EURO / Mp
1	Apartament in bloc de locuinte	CENTRAL	380,00
		MEDIAN	340,00
		PERIFERIC	300,00

B. Camine de nefamilisti

Nr. crt.	DENUMIREA BUNULUI IMOBIL	AMPLASAMENT	VALOARE DE PIATA - ORIENTATIVA EURO / Mp
1	Camine de nefamilisti	CENTRAL	260,00
		MEDIAN	225,00
		PERIFERIC	200,00

C. Garaje

Nr. crt.	DENUMIREA BUNULUI IMOBIL	AMPLASAMENT	VALOARE DE PIATA - ORIENTATIVA EURO / Mp
1	Garaje	CENTRAL	180,00
		MEDIAN	160,00
		PERIFERIC	140,00

D. Spatii comerciale, hale, depozite – cu teren aferent

Nr. crt	Denumire imobil	Amplasament	VALOARE DE PIATA - ORIENTATIVA Euro/mp
1	SPATII COMERCIALE - BIROURI	Central	420,00
		Median	380,00
		Periferic	335,00
2	SPATII COMERCIALE - COMERT	Central	370,00
		Median	335,00
		Periferic	295,00
3	HALE INDUSTRIALE	Central	300,00
		Median	270,00
		Periferic	240,00
4	DEPOZITE	Central	120,00
		Median	110,00
		Periferic	100,00

TABELE CU VALORILE DE PIATA - ORIENTATIVE

- OTELU ROSU -

CASE, ALTE CONSTRUCTII - CU TEREN AFERENT

ZONA DE REFERINTA	AMPLASAMENT	CASE EURO/MP			ANEXE EURO/MP
		TIP A	TIP B	TIP C	
OTELU ROSU	CENTRAL	280,00	265,00	210,00	90,00
	MEDIAN	255,00	240,00	190,00	80,00
	PERIFERIC	230,00	215,00	170,00	70,00

Obs.:

1. Constructii de tip P+E se corectează valoarea din tabel cu +25 % pentru fiecare etaj

2. Explicatii:

Constructii TIP A = constructii din zidarie portanta de caramida, BCA, plansee din beton si fundare din beton armat(*case si constructii cu parter si unu sau mai multe niveluri, fundare si plansee consolidate de beton armat*)

Constructii TIP B = constructii din zidarie mixta, inlocuitori, plansee din structura de lemn, invelitori clasice, fundare normale.

Constructii TIP C = constructii din zidarie inlocuitori, plansee din lemn, invelitori clasice, fundare din piatra de rau, caracteristici fizice cu grad de uzura fizica avansata

5. Organizarea economico – administrativă a localității

Din punct de vedere administrativ, orașul este administrat de un primar și un consiliu local. Actualmente funcția de primar este ocupată de Luca Mălăiescu.

Localitatea Oțelu Roșu s-a dezvoltat ca un oraș industrial. Fiind un oraș industrial, era nevoie ca produsele obținute prin prelucrarea fierului și aliajelor sale extrase din minereu, prin laminare și forjare, să fie scoase pe piață, comercializate. Pentru a se putea realiza acest lucru cu ușurință s-a construit un pod de cale ferată peste râul Bistra. Trenurile cu marfă erau încărcate în uzină după care se îndreptau spre principale puncte de desfacere a produselor. Astfel în localitatea Oțelu Roșu a fost nevoie de cale ferată, utilizată și pentru transportul de persoane, nu doar de marfă. Calea ferată pentru transportul de persoane făcea legătura între localitățile Băuțar – Vama Marga – Voislova – Valea Bistrei – Zăvoi – Oțelu Roșu – Glimboca – Obreja – Iaz – Caransebeș. Mai exista și o linie de cale ferată secundară între Băuțar (Bouțari) – Subcetate inaugurată în 1909. Linia Băuțar (Bouțari) – Caransebeș, care trecea prin localitatea Oțelu Roșu a fost inaugurată la 11 noiembrie 1908.

Linia de cale ferată ce trece prin localitatea Oțelu Roșu, unind-o cu Băuțarul și Caransebeșul există și astăzi, dar nu mai este utilizată pentru transportul pasagerilor, ci doar ocazional pentru transportul de marfă, în general marmură de la Rușchița, comuna Rusca Montană.

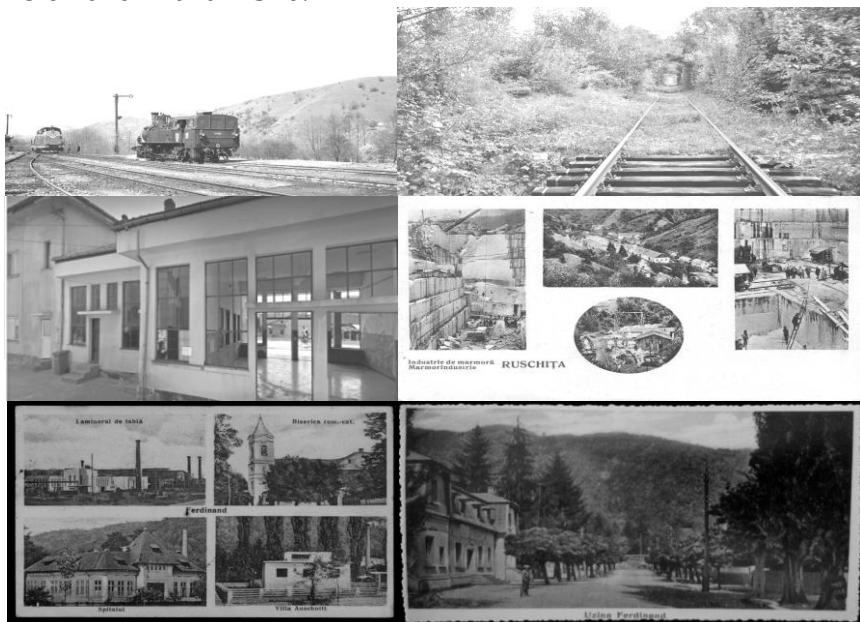
Eu zic că zona Caransebeș - Oțelu Roșu – Băuțar – Subcetate este deosebit de frumoasă și ar merita reintrodus un tren în scop turistic pe acest traseu. Distanța între Caransebeș și Oțelu Roșu, de aproximativ 20 km era parcursă cu trenul în intervalul de 60 de minute în urmă cu 10-15 de ani, linia secundară de cale ferată nefiind electrificată.

În imaginile următoare se poate observa un tren, o locomotivă, calea ferată și gara cea mică de la Oțelu Roșu. Gara Mare a localității Oțelu Roșu era la ieșirea din oraș, în apropiere de

Ana-Cristina POPESCU

Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelu Roșu - Monografie

comuna Glimboca, în locul numit Gura Scoarței. Alături de aceste imagini apare și o vedere cu Rușchița, Cariera de Marmură, cu orașul Ferdinand, acum Oțelu Roșu în anul 1930 și cu Uzina Ferdinand în anul 1940.

În viața economică a Banatului Montan, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, se produc schimbări majore, deoarece Curtea de la Viena a intensificat explorările și exploatarea miniere din Zona Munții Poiana Ruscă. Coloniștii minieri exploatau minereu de fier, plumb, argint, cupru.

În anul 1773, împăratul Iosif al II-lea face o vizită în Banat remarcând compania militară din Ohaba-Bistra pentru disciplină.

„În 1795/1796, numitul Martinschitz instalează o forjă - mai precis un ciocan de forjă - acționată hidraulic, pe vatra localității Ohaba Bistra, la poalele dealului lui Ferdinand, începând prelucrarea fierului în zonă; în aceeași perioadă familia Madersbach construiește o forjă la Rusca Montană. Această investiție necesitând forță de muncă specializată, au fost aduși coloniști de la Bocșa și Reșița. Primii coloniști majoritari germani

s-au stabilit în apropierea instalației metalurgice, așezarea constituind nucleul viitoarei localități Ferdinandsberg, apărută în anul 1807. Denumirea derivă, probabil, de la dealul cu același nume și nu de la proprietarul coloniei (începând abia cu martie 1823), Ferdinand Hoffmann. Pentru că în anul 1805, Oțelul Roșu nu avea nici vatră, aceasta a fost cumpărată de la satul vecin, Mal, din izlazul lor cedându-se, pentru 200 de florinți, o bună parte din sectorul Gai și porțiunea cuprinsă între podul satului Cireșa, astăzi aparținător de Oțelu Roșu, și str. Morii, astăzi Dobrogeanu - Gherea. Restul vetrei, până la cimitirul orașului, a fost cumpărată de la primăria satului Ohaba Bistra (astăzi parte componentă a orașului Oțelu Roșu).¹⁶

De la satul bănățean Ohaba – Bistra a fost cumpărat și terenul numit Zăvoaie de pe malul drept al râului Bistra, până la limita laminorului, cu toate că proprietarii nu au dorit să-l înstrăineze, cazul și familiei bunicilor și străbunicilor mei, fam. Ștefănescu.

În perioada când fabrica a fost condusă de Ferdinand Hoffman s-au construit mai multe case în apropierea uzinei și astfel a luat ființă „Colonia veche”, dar și câteva clădiri în apropiere de podul de la Cireșa, ca de exemplu „Vila“, clădire în care a funcționat școala până în anul 1862.

Un alt punct important în economia localității până la industrializarea acesteia a fost agricultura cu tot ce cuprinde ea: cultivarea pământului, creșterea animalelor și păsărilor.

În imaginea alăturată se poate observa Mina Scoarța. În prezent multe galerii sunt inundate. Cu zeci de ani în urmă se exploata minereu de fier, de cupru.

Localitatea Oțelu Roșu deține un sistem centralizat de încălzire prin gaz metan și acest lucru s-a datorat uzinii. Localitatea este electrificată mulțumită Barajului de la Poiana Mărului, are

¹⁶ Drăgan Adrian - <http://banatuldemunte.blogspot.com/2010/09/>

numeroase magazine, o piață agroalimentară (imaginea din stânga) în care se află și un bazar cu îmbrăcăminte și încălțăminte.

În Ohaba-Bistra, în locul unde a fost Școala Generală Nr. 2, este sediul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură din zona Oțelu Roșu. În aceeași locație, dar în corpul al doilea, se află Serviciul de Gospodărire Comunală.

Pe strada 8 Martie, în Ohaba-Bistra, lângă Ierugă se poate vedea și acum moara. La moară veneau să macine cereale locuitorii din zonă și să facă ulei din semințe de dovleac.

În imaginile de mai jos se află Serviciul de Gospodărire Comunală, sediul APIA, moara și Ieruga.

Tot în Ohaba-Bistra, pe strada Alexandru Ioan Cuza, nr. 2, se află sediul Ocolului Silvic Oțelu Roșu după cum apare în imaginea de la subsolul paginii. Lângă Ocolul Silvic s-a aflat până înainte de 1989 Spitalul de Copii din Oțelu Roșu.

5.1 Industria localității

Din punct de vedere economic, o mare importanță a avut Uzina din localitatea Oțelul Roșu. „Ea a fost fondată în anul 1796. În 1856 se instalează un laminor de profile ușoare, prevăzut cu toate anexele necesare. Din 1865 începe construcția unui laminor prevăzut cu cinci caje, pentru laminarea șinelor de cale ferată, laminor ce a intrat în funcțiune în anul 1868. A urmat punerea în funcțiune și a altor laminoare, printre care și un laminor de tablă subțire, în anul 1881. În 1895 Uzinele de la Oțelul Roșu făcea parte din Societatea Unită Bistrița Rușchita care, din interese financiare o vinde „Primei Societăți bănățene de mine și metalurgie”, societate care în 1859 fuzionează cu „Asociația Brașoveană pe acțiuni de mine și metalurgie”. În anul 1924, Uzinele din Oțelul Roșu trec în cadru Societății „Uzinele metalurgice Unite Titan, Nădlag, Călan SAR”. După naționalizare modernizarea din 1951 și din ani care au urmat au transformat uzina într-un centru siderurgic important pentru economia socialistă. [...] Odată cu uzina siderurgică se dezvoltă și noi spații rezidențiale și apar tot mai multe trăsături urbane, astfel că, la 28 decembrie 1960 Oțelul Roșu a fost declarat oraș.”¹⁷

Așadar Uzina din Oțelul Roșu a fost principalul agent economic o lungă perioadă de timp „Întreprinderea Oțelul Rosu, având un număr de angajați care a fluctuat între 3500 și 5500. Aceasta avea în componență, până în anul 2002 următoarele secții: Oțelăria Electrică, Laminorul de 550 mm, vechea turnătorie, apoi noua turnătorie cu inducție, Laminorul de tablă, secția de platine, Laminorul de Benzi la Rece vechi, Oțelăria Siemens Martin, secția Bare Trase, Laminorul nou de Benzi la Rece (LBR), fabrica de dolomită și var, fabrica de oxigen, Atelierul Mecanic central, centrala termică, laboratorul central și clădirea administrativă (Casa Albă). Întreprinderea a fost privatizată succesiv către diverși investitori străini, printre aceștia fiind și Gavazzi Steel. În anul

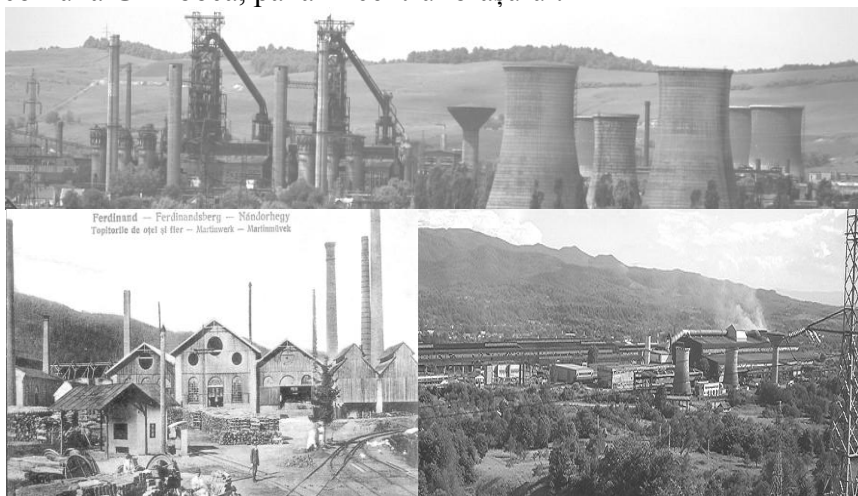
¹⁷ <http://ziuadevest.ro/35-actualitate/55385-dupa-219-ani-de-la-infiintare-combinatul-siderurgic-otelul-roshu-e-scos-la-licitatie>

2002, datorită incapacității acestora de a administra eficient societatea, a fost declarat falimentul, marea majoritate a celor peste 3000 de angajați din acel moment pierzându-și locurile de muncă. În acest moment, septembrie 2012, noul investitor, concernul rus MECHEL derulează la Oțelu Roșu doar activitatea de turnarea continuă a oțelului, la Oțelăria Electrică, având un număr de aproximativ 500 de angajați.¹⁸

Mulți locuitori din Oahaba - Bistra au fost vitregiți de pământ pentru dezvoltarea industriei și construirea uzinii din zona Oțelu Roșu. Și familia mea a fost printre cei vitregiți de pământul de pe Zăvoaie, loc pe care s-a construit Laminorul de 550 mm.

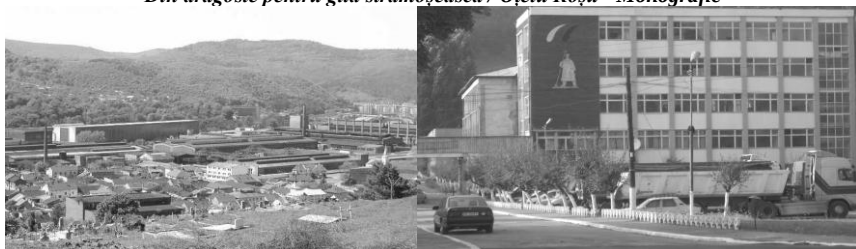
Chiar dacă pământul luat a adus amărăciune în sufletele proprietarilor, uzina s-a dovedit benefică pentru economia zonei. Toată zona, nu doar locuitorii din Oțelu Roșu și-au găsit loc de muncă până la privatizarea acesteia, iar producția a fost înfloritoare.

În imaginile de mai jos este uzina din Oțelu Roșu amplasată pe malul râului Bistra și înconjurată de vegetație bogată, de coline împădurite. Ea se întinde de la intrarea în localitate dinspre comuna Glimboca, până în centrul orașului.

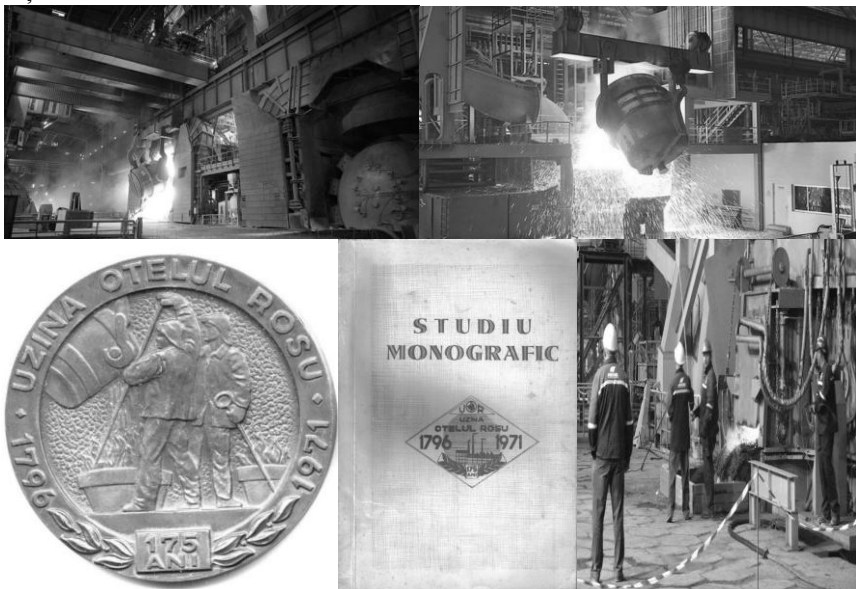

¹⁸ https://ro.wikipedia.org/wiki/O%C8%9Belu_Ro%C8%99u

Ana-Cristina POPESCU
Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelul Roșu - Monografie

Oțelăria / Turnătorie

Fosta cantină a uzinii, acum Restaurant Casa Blanca

5.2 Agricultură / Meșteșuguri casnice și sătești

Locuitorii din satele Ohaba-Bistra, Cireșa și Mal, devenite astăzi cartiere sau străzi ale localității Oțelu Roșu s-au ocupat și unii încă se mai ocupă cu agricultura. Agricultură era în trecut ocupația de bază. Se cultivau cereale precum porumbul, grâul, orzul, ovăsul, plante, legume și zarzavaturi ca de exemplu: cartoful, ceapa, morcovul, fasolea, ardeiul, mazărea, pătlăgeaua roșie și pătlăgeaua vânăță, păstârnacul, pătrunjelul, ridichia, salata, spanacul, dovleacul, usturoiul, varza. Se ocupau și de pomicultură prin cultivarea pomilor fructiferi precum prunul, cireșul, caisul, piersicul, părul, gutuiul, mărul, dar și a arbuștilor viței de vie.

Unele terenuri erau destinate fânețelor. Pe aceste terenuri e lăsat să crească în mod natural iarbă sau fân necesară creșterii animalelor ierbivore precum vaca, calul, oaia, capra.

În imaginile de mai sus se pot observa holde destinate fânețelor, poșori de fân, claie de fân, claie de tulei, un car tras de boi.

Prin urmare și zootehnia era un punct forte a locuitorilor din zona Oțelu Roșu. Nu doar animale ierbivore creșteau în gospodării, animale ierbivore ce erau utile pentru producția de lapte, brânzeturi sau transport și cultivarea pământului, dacă era

vorba de cal sau bou, ci și porci pentru producția de carne, dar și păsări pentru producția de carne și ouă, păsări precum găina, gâsca, rața, curcanul, bibilica.

Unii locuitori din Ohaba-Bistra, Gai, Cireșa sau Mal se ocupau și de albinărit fapt benefic pentru producția de miere ca aliment, dar și de produse terapeutice precum mierea, polenul, lăptișorul de matcă, propolisul, polenul, păstura, veninul de albine și în industrie, ceara.

Meșteșugurile casnice și sătești au fost necesare pentru construirea locuințelor dar și adăposturilor pentru animale și

păsări. Locuitorii din satele unite cu așezarea Ferdinand și-au construit case mari și luminoase fiind buni zidari, tâmplari, dulgheri. Acolo unde casele țărănești erau îmbătrânite, construcțiile au fost refăcute și modernizate. Deși modernizate, stilul tradițional al caselor bănățene a rămas neschimbat. Acestea au două dependințe (clădiri). Prima clădire se află în partea ce dă la stradă. Ea are camere multe cu ferestrele spre stradă. Intrarea în această clădire se face prin curte, prin șură. A doua clădire, numită și cuină, se află în curte, iar ferestrele sunt spre curte (ocol). Această clădire are doar trei - patru dependințe, o cameră de zi, o bucătărie, un șpais, iar altele au și baie. În această clădire se gătește, în camera numită cuină (bucătărie), iar bătrânii locuiesc în camera de zi a clădirii. Clădirea din față are coridor (gang), multe camere, baie, dar și șpais (cămară pentru depozitarea alimentelor). La început casele nu au avut baie. Aceasta era în grădină, însă în timp casele au fost amenajate și cu baie. Legat de clădirea din ocol este și grajdul (sălașul ce adăpostește vitele). Fiecare casă are și o

grădină unde fiecare gospodar și-a construit o cocină (adăpost pentru porci), un coteț (locaș pentru găini) sau câte un șopron (afumătoare) (o construcție necesară adăpostirii uneltelor agricole, unde iarna sunt puse la fum preparatele din carne de porc). Casele au și pivniță (încăpere subterană). În pivniță se depozitează unele produse agricole ca de exemplu merele sau cartofii, în timp ce alte produse agricole, ca de exemplu porumbul, sunt depozitate în pod (partea superioară a clădirii). Cartofii mai sunt depozitați din toamnă până în primăvară și în grădina casei. Se face o groapă adâncă și lată de 1 m în care sunt puși cartofii. Peste această groapă se așază o claie cu tulei pentru ca aceștia să fie feriți de îngheț. Casele au acoperiș de țiglă.

De remarcat în Ohaba-Bistra și Cireșa, ca de altfel în tot Banatul Montan, sunt porțile caselor, porți înalte cu șură care feresc interiorul acestora de privirea celor din jur, dar și faptul că aceste case sunt legate una de alta ca zidurile unei cetăți bine păzite. Astfel poziționate casele par să respecte regulile de odinioară ale unei cetăți.

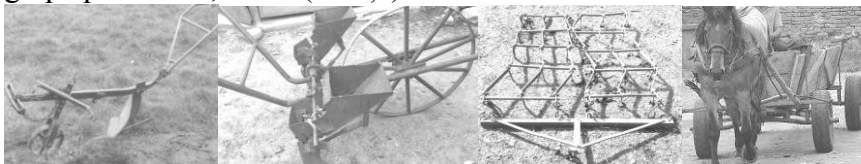

În imaginile de mai sus se poate vedea coșul de la o afumătoare (clădirea unde sunt puse la fum preparate din carne de porc, cârnații puși la fum, șura de lângă grajduri unde într-o căldare se frig crame (jumări), o imagine dintr-un staul și una dintr-un grajd.

În imaginile de mai jos sunt câteva unelte utile într-o covăcie (fierărie): o nicovală, ciocane, clești, dar și seceră.

Locuitorii așezării de pe Valea Bistrei au apelat la covaci (firari) pricepuți pentru a-și procura uneltele de lucru utile în orice gospodărie: topor, ciocan, furcă, sapă, greblă, lopată, potcoave, plug, grapă, semănătoare etc. Unul din covacii pricepuți din Ohaba a fost și bunicul meu, Ștefănescu Simion. În imaginile de mai jos sunt după cum urmează: plug pentru cal, semănătoare pentru cal, grapă pentru cal, cocie (căruță) trasă de cai.

Unii gospodari și-au făcut și cazan pentru a distila țiuca din diferitele fructe adunate de prin livezi și fermentate, ca pe urmă să o depoziteze în butoaie.

În urmă cu 80 de ani războiul de țesut a avut un rol important pentru confecționarea textilelor. Fetele și femeile au țesut ponevi, pricovițe, covoare, piese de îmbrăcăminte tradițională precum izmene, cămăși, poale, ciupag, laibăr, brâu. Pentru a țese textile se prelucra lăna și cânepa.

În imaginile de mai jos se află un fus pentru tors lăna, răsucă – vârtelniță, război de țesut, fier de călcat, râjniță și mojar.

Și în fostul sat Cireșa, ca și în Ohaba sau Mal „Locuințele respectau anumite reguli de construcție, asigurau un minim de confort, dar nu se ridicau la nivelul conferit de cele din cărămidă. Din curtea fiecărui gospodar nu lipseau uneltele casnice realizate cu măiestrie de meșterii locali: plugul, șâruitoarea, războiul de țesut și căzănelul de fiert răchie. Toată această simplitate se datorează și faptului că din generație în generație viața românului bănățean s-a intersectat cu stăpâni și stăpâniri care nu au avut cele mai bune intenții. Nu puțini au fost cei care, împotrivindu-se

regimului imperial, au luat drumul munților. Odată prinși, pedepsele erau din cele mai aspre: sfășierea cu clești înroșiți în foc, frângerea cu roata și spânzurătoarea.¹⁹

„Sfârșitul secolului XIX, cu toate schimbările care au avut loc, află țăranii cireșeni între dorință și statornicie. Agricultură și creșterea animalelor rămân pe mai departe principalele lor îndeletniciri. Actul de partaj din 28 ianuarie 1880 repartizează pentru Cireșa următoarele terenuri:

pădure 2.452 iugăre

poieni-pășuni 21 iugăre

teren neproductiv 32 iugăre

total 2.505 iugăre²⁰

UNITĂȚI DE MĂSURĂ FOLOSITE ÎN BANAT

ÎN SECOLUL al XVII – lea

1 milă (milă postală, milă terestră) = 4.000 stânjeni = 7,585 km.

1 stânjen vienez = 6 picioare vieneze = 1,896 m.

1 picior vienez = 0,333 m.

1 cot austriac = 0,799 m.

1 iugăr = 0,575 ha.

1 stânjen pătrat = 3,596 metri pătrați.

1 stânjen cub = 216 picioare cub = 6,822 metri cubi.

1 stânjen vienez lemn de foc = 0,341 metri cubi.

1 centenar = 100 livre = 56,006 kilograme.

1 livră = 0,560 grame.

1 Seidel rachiu = 0,466 litri.

1 florin = 60 creițari.

1 ducat imperial = 4 florini si 10 creițari.

1 ducat de aur = 2 florini si 9 creițari.

1 Țol = 2,634 cm.

o măsură = 1,414 litri.

o merță = 61,487 litri.

1 deț = 100 g

¹⁹ <https://istoriabanutului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

²⁰ <https://istoriabanutului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

Sălașele au fost ridicate de oameni în natură, pe terenul agricol (la holdă). Ele sunt așezări rurale destinate adăpostirii omului de vicisitudinile vremii și depozitării uneltelor agricole, acestea fiind foarte greu de transportat la finalul fiecărei zile de lucru acasă. La zidirea sălașelor materialele utilizate au fost lemnul, piatra, tabla.

În urmă cu 80-100 de ani, pe timpul anotimpului cald, oamenii locuiau și la sălaș pentru a lucra pământul și a se îngriji de animale, doar iarna coborau în sat și în lunile mai răcoroase de primăvară și toamnă. Pentru a putea locui la sălaș aveau o cameră mobilată, fântână. Datorită mecanizării agriculturii sălașele nu mai au fost îngrijite și locuite. O singură familie din Ohaba mai locuiește și acum la sălaș, trecând pe acasă, în sat, după cum se spune, din când în când, datorită faptului că are oi foarte multe. De multe ori, chiar pe timp de iarnă, proprietarul pleacă dimineața din sat și se întoarce seara.

În fostul sat Cireșa contopit cu așezarea Oțelu Roșu, vechea vatră a localității a devenit islaz, grădinile de altădată, despărțite între ele de un „maur” – zid de piatră, au rămas să fie lucrate ca terenuri agricole, iar casele ce au fost de lemn au devenit sălaș. Aceste case din lemn devenite sălaș au rămas ca mărturie a satului ce a renăscut la șosea, la poalele dealurilor din preajmă, astăzi satul fiind un cartier al orașului Oțelu Roșu.

Cele două imagini de mai sus sunt preluate de pe <http://banatuldemunte.blogspot.com>. Cele trei de mai jos sunt din Ohaba, de pe str. George Coșbuc, str. 8 Martie și str. Revoluției.

6. Instituțiile localității Oțelu Roșu, centre de cultură și spiritualitate

6.1 Școlile și grădinițele

Școlile și grădinițele din localitatea Oțelu Roșu sunt centre de cultură. În aceste centre de cultură se făuresc vise și destine pentru cei care le calcă pragul.

Fără școală orizontul fiecărui om este îngrădit. Doar școala îți deschide porțile științei. Ea este acel loc cald și primitor unde pătrunzi cu atâta sfială și încredere. Doar în acest loc te așteaptă niște suflete mari pregătite să-ți descifreze toate tainele acestei lumi. Aici începi călătoria pe calea cea luminoasă a învățaturii, înveți să te descoperi pe tine însuși, un eu nou, altfel decât cel descoperit în sânul familiei sau pe ulițele copilăriei unde alergai cât era ziua de mare împreună cu alți prieteni. Acel eu nou descoperit e imaginea adultului de mâine pasionat fie de fizică, fie de biologie, fie de educație tehnologică sau desen, fie de miracolul cuvintelor din operele literare sau de muzica cifrelor.

Aici legi prietenii, îți descoperi abilitățile, afli care este drumul tău în viață, te înțelepțești în urcușul spre devenirea ta ca adult.

În localitatea Oțelu Roșu există trei școli gimnaziale, un liceu, o școală primară, grădinițe.

O să încep prezentarea școlilor gimnaziale cu Școala Generală Nr. 2 din Ohaba Bistra care a fost mutată în urmă cu nouăsprezece ani, în anul școlar 2000-2001, în cadrul Liceului Bănățean Oțelu Roșu, pe atunci Grup Școlar Industrial Oțelu Roșu.

În Ohaba Bistra, Școala Generală Nr. 2, era situată pe străzile George Coșbuc și Alexandru Ioan Cuza. În corpul situat pe strada George Coșbuc studiau clasele I-IV, mai era un cabinet de matematică, cancelaria, un micuț cabinet destinat lucrărilor practice și baia. Mult timp baia elevilor a fost în curte. În corpul de pe strada Alexandru Ioan Cuza studiau clasele V-VIII și se afla un cabinet de biologie, unul de limba română, unul de geografie, unul de istorie și sala de sport. În sala de sport au făcut adesea orele și

elevii de la Școala Gimnazială Nr. 3 din Oțelu Roșu, cea mai tânără școală din localitate, până când au beneficiat de propria sală de sport. În sala de sport de la Școala Generală Nr. 2 din Ohaba Bistra se află în prezent Căminul Cultural din Ohaba Bistra. Primul corp, cel în care se afla cancelaria, a devenit sediul APIA, iar corpul al doilea, ca de altfel și curtea școlii, dar și grădina acesteia a devenit Serviciul de Gospodărire Comunală. Școala Generală Nr. 2 din Ohaba Bistra a fost un loc curat, îngrijit, frumos, plin de viață, un loc de care mă leagă amintiri bogate, un loc unde elevii învățau cu drag și erau instruiți de dascăli bine pregătiți profesional, dar care datorită numărului de elevi din ce în ce mai mic a fost nevoită să-și închidă porțile pentru totdeauna.

În imaginile de mai jos se poate observa Școala Generală Nr. 2 prin anii 1963-1964, când mama mea, Maria Ștefănescu (Mîțu) a fost elevă, a treia de la dreapta spre stânga, cu ciorapi negri, învățător Gheorghe Mureni, dar și de când fosta școală a devenit sediul APIA.

Începând cu anul școlar 2010-2011, Școala Generală Nr. 2 nu a mai funcționat nici în cadrul liceului.

Tot în Ohaba Bistra se află și Grădinița cu Program Normal Nr. 2, pe strada Revoluției sau stada Principală cum obișnuiește fiecare locuitor să o numească, fiind situată pe DN 68. În trecut clădirea

Grădiniței cu Program Normal Nr. 2 a fost Căminul Cultural al satului Ohaba Bistra. De când Ohaba Bistra s-a unit cu așezarea Ferdinand (comună la rândul ei), Căminul Cultural a fost utilizat ca și grădiniță.

Grădinița cu Program Normal Nr. 2 are și o grădină spațioasă, un adevărat parc de joacă pentru cei mici. În imagini se poate observa grădinița, iar în prima poză grădina acesteia.

Cea mai tânără școală din localitatea Oțelu Roșu este Școala Gimnazială Nr. 3 situată pe strada Libertății, actualmente director prof. Simona Gabriela Țiru.

Ea și-a deschis porțile în anul 1982. Este o școală tânără, dar care se face remarcată prin munca dascălilor, prin elevii ei talentați ce au obținut rezultate bune la examene, concursuri și olimpiade. Se numără printre școlile foarte bune din județ ce au avut elevi calificați la Olimpiadele Naționale, elevi ce și-au arătat aceeași strălucire și în timp ce urmau cursurile Liceului Bănățean din localitate. Este o școală ce s-a implicat și în proiecte europene ca de exemplu proiectul Comenius, DISCOVER YOUR HIDDEN SKILLS, Descoperiți talentele ascunse, în parteneriat cu șapte țări: Cehia (țara coord.), Polonia, Turcia, Lituania, Bulgaria și Spania.

În imaginile de mai sus, cu Școala Gimnazială Nr. 3, se poate observa și o *Lansare de carte* a unei eleve talentate Keszeg Andrada Brîndușa, în amfiteatrul școlii, prima imagine de pe rândul al doilea.

Grădinița cu Program Normal Nr. 3 aparține de Școala Gimnazială Nr. 3 și se află pe strada Libertății, Nr. 4.

Tot de Școala Gimnazială Nr. 3 aparține și Școala cu clasele I-IV Cireșa.

Cireșa fiind în trecut o comună grănicerească, s-a bucurat de funcționarea unei școli național-grănicerească cu două clase, denumită după 1872 școală „poporală”. Limba de predare în școală a fost româna, iar desfășurarea procesului de învățământ, a actului didactic era monitorizat de comandantul companiei.

Învățător la Cireșa în anul 1873 a fost Ilie Ambruș de la Iaz. El a fost totodată și un mare culegător de folclor. În perioada 1873-1894 a adunat folclor, datini și obiceiuri de pe Valea Bistrei.

Acestui învățător îi vor urma la catedră absolvenții Preparandiei Pedagogice la Caransebeș înființată în 1876, „Școala Normală Ioan Popasu” de mai târziu.

Învățătorul Mihail Bobiciu, în anul 1902, a îndemnat locuitorii de la Cireșa în schimbul unor avantaje în ceea ce privește căsătoria civilă să meargă la biserica greco-catolică.

„La 1905 îl aflăm învățător pe Dumitru Secoșan. Acesta are deosebitul rol de a înființa și conduce primul cor din Cireșa și prin „Despărțământul Caransebeș al Asociațiunii ASTRA” a creării în anul 1906 a bibliotecii sătești. Până la cel de-al doilea război mondial au mai fost învățători Ion Fiat și Romulus Bocu, cel din urmă plecat la Lugoj. Preotul Ion Turcan senior și soția Magdalena au predat religia.”²¹

În imaginile de mai jos este Școala Cireșa trecut și prezent. Totodată există și grădiniță la Cireșa.

²¹ <https://istoriabanutului.wordpress.com/tag/adrian-gerhard>

Alte grădinițe din localitatea Oțelu Roșu sunt Grădinița cu Program Normal Nr. 1 de pe str. Revoluției, Grădinița cu Program

Prelungit de pe str. Rozelor și Grădinița cu Program Normal Nr. 4 de pe str. Cloșca, cartier Gai.

Școala Gimnazială Nr. 1 Oțelu Roșu este o școală veche cu dascăli bine pregătiți și elevi ce au obținut rezultate bune la examene, concursuri și olimpiade, mergând până la etapa națională. Corpul în care își desfășoara activitatea gimnaziul, clasele V-VIII, este situat lângă Spitalul Orașului Oțelu Roșu, iar corpul în care își desfășoara activitatea clasele I-IV și grădinița se află la o distanță de aproximativ 100 de metri peste drum, clădirile pârând să se privească în ochi una pe alta.

Acest al doilea corp numit *Școala cu Troiță*, localizat pe strada Republicii, nr. 28, este considerată monument istoric. În această clădire s-au pus bazele învățământului liceal din Oțelu Roșu. „Înființarea învățământului liceal în zona Văii Bistrei s-a impus ca

o necesitate, uzina metalurgică funcționând după anul 1950 la capacitatea maximă, ceea ce impunea o forță de muncă calificată. Astfel că, în toamna anului 1953 debutează învățământul liceal sub denumirea de *Școala Medie de 10 ani*, cu o durată a cursurilor de 3 ani. Primul local de școală liceală l-a constituit actualul edificiu declarat monument istoric, *Școala cu Troiță*. [...] Placa de marmură inscripționată pe frotispiciul clădirii confirmă acest adevăr..²²

În anul 1957, *Școala Medie de 10 ani* devine *Școala medie de 11 ani*, deoarece durata cursurilor liceale se prelungește cu un an printr-o decizie ministerială.

În toamna anului 1961 *Școala Medie de 11 ani* își schimbă din nou denumirea în *Școala Medie Mixtă* devenind unitate liceală

²² <http://liceulbanatean.ro/istoric/>

independentă, ca în 1965 *Școala Medie Mixtă* să își modifice din nou titulatura în *Liceu de Cultură Generală*. Această nouă denumire o are timp de un an, după care devine *Liceu Teoretic*.

Din dorința de a industrializa Valea Bistrei în perioada regimului comunist, învățământul teoretic a fost marginalizat și extinse domeniile profesionale. Astfel Liceul Teoretic a fost desființat în mod abuziv devenind din anul 1973 *Liceul Industrial Metalurgic* ce și-a desfășurat un timp activitatea în paralel cu *Școală Profesională* a uzinei, ce funcționa din anul 1927, *Școala de Maiștri* și *Școala Postliceală*.

Liceul Industrial Metalurgic avea mereu trei clase pentru învățământul de zi: electrotehnică, mecanică și metalurgie. Mai avea și seral.

Liceul Industrial Metalurgic își schimbă denumirea, în anul 1990, în *Grup Școlar Industrial*, la un an după căderea regimului communist, 1989. Din anul școlar 2000-2001 se alătură liceului *Școala cu clasele I-VIII Nr. 2 Oțelu Roșu, Ohaba-Bistra*, iar anul școlar 2010-2011, *Grupul Școlar Industrial* își schimbă denumirea în *Liceul Bănățean* imediat ce *Școala Gimnazială Nr.1 a* devint structura acestuia, iar din 2013 i se arondează și *Grădinița cu Program Normal Nr.1*. În anul 2012 Liceului Bănățean i se acordă certificatul de *Școală Europeană*.

În urmă cu trei ani are din nou loc o ruptură, astfel Școala Gimnazială Nr. 1 nu mai este structură a liceului.

În cadrul Liceului Bănățean se află și două muzee, vechea cantină, o sală de sport, un centru de voluntariat, o seră și ateliere.

Omul fără învățătură ar fi asemenea vântului ce răscolește în jurul lui totul și după ce și-a terminat furia în urma acestuia nu mai rămân decât frânturi din ceea ce a apucat să atingă și în cel mai rău caz rămâne un imens pustiu.

Nimic nu-i mai de preț decât înțelepciunea. Împăratul Solomon i-a cerut lui Dumnezeu un singur lucru, înțelepciunea. Odată cu

înțelepciunea ai de toate, fiindcă din înțelepciune se fac cele mai mari descoperiri în domeniul științei, tehnologiei, medicinei etc. Înțeleptul își organizează familia sa, o îngrijește, o crește ca nimic rău să nu o atingă. Dacă ne uităm la neînsemnata albină, neînsemnată dacă facem referire la constituția ei, observăm modelul înțelepciunii prin organizarea vieții în stupină, unele albine se ocupă de creșterea puietului, altele de ventilația în stup, albinele lucrătoare adună nectarul din flori, dar lucrul ce o identifică pe această insectă cu perfecțiunea este fagurele, acele hexagoane perfecte în care se depozitează mierea, păstura – polenul fermentat în stup și depune puietul. Și omul prin acțiunile lui preia, poate fără să-și dea seama, acest model terestru de înțelepciune. Începe educația în familie, pe urmă se înalță prin învățătura primită la școală de la dascăli, de la acele ființe minunate care oferă învățăcelilor din sufletul lor, le devin modele pe cărările vieții.

Un om înțelept își respectă dascălii indiferent de drumul pe care viața lui a început să curgă, îi așază undeva sus, ca pe niște izvoare ale înțelepciunii de unde a băut apă vie cândva și îi privește din când în când cu nostalgie din casa amintirilor.

De-a lungul timpului din dragoste față de învățătură au apărut în Valea Bistrei și în Oțelu Roșu ziare și reviste ca de exemplu ziarul *Timpul*.

„Știința de carte și dorința de cunoaștere fac ca pe Valea Bistrei să circule, pe lângă *Foaia Diecezană* (organul de presă al Episcopiei), ziarele *Lumina*, *Albina* și *Telegraful român*. Sunt ani de descătușare, în care s-a clădit temelia idealului românesc în spiritul tradiției împământenite din generație în generație. De remarcat că ziarul *Albina* apărea sub deviza „Daco-România morală, culturală, una și indivizibilă”, pronunțându-se împotriva dualismului austro-ungar.”²³

În prezent există *Ziarul Caraș Severinul* în șapte zile, *Jurnal de Caraș Severin*, revista *În bătaia peniței* etc.

²³ <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/adrian-gerhard>

A. Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu

În incinta Liceului Bănățean Oțelu Roșu se află Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu.

Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu este un obiectiv cultural important din localitatea Oțelu Roșu.

Numit inițial Muzeul școlar de Geografie literară „Locuri și lumini ale literaturii române”²⁴, a fost înființat în anul 1980, din inițiativa profesorului de limba și literatura română Tiberiu Boșcaiu, membru al Academiei Române. Muzeul a luat ființă în urma excursiilor documentare făcute cu elevii, excursii cu tematica „pe urmele scriitorilor români.” Din 2008 muzeul a primit numele de Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu.

Muzeul ce se află, după cum am mai precizat, în incinta Liceului Bănățean Oțelu Roșu și cuprinde nouă săli. Acesta oferă vizitatorilor „istoria literaturii române, de la origini și până în prezent, în peste 3.000 de exponate. Dintre acestea, amintim manuscrise: un album de familie din 1792, un protest din Apuseni (1849), act de acuzare împotriva lui Coriolan Brediceanu (1877), scrisori: de la Ion Vidu, C. Bacalbașa, Agatha Bacovia, Gh. Eminescu, Mitzura Arghezi, A.Z.N. Pop, fond de carte: Minei și Acatist (1870), Istoria lui Alexandru (în alfabet chirilic), Psaltirea în versuri - Dosoftei (în alfabet chirilic și latin), Descriptio Moldaviae (1872) - D. Cantemir, Gramatica lui Macsim (1870), Ranele Națiunii (1876) - I. Vulcan, Ursita (1910)- B. P. Hașdeu, princeps: O. Goga, Poezii (1906), cu autografe: de P. Istrati, A. Blandiana, E. Farago, D. D. Pătrășcanu, D. R. Popescu, A. Buzura, Sorin Titel, E. Todoran, C. Ștefănescu, calendare din anii: 1878, 1891, 1907, 1911, 1939, manuale școlare: Merinde de la școală (1888), Abecedar (1910), Stilistica (1914) - E. Hodoș, reviste: Revista literară (1888), Revista de critică literară (1895), Gazeta

²⁴ Marciana Corici,
<https://www.facebook.com/muzeulgeografieliteraratiberiuboscai/>

Transilvaniei (1899), Albina (1904), Semănătorul (1905), Flacăra (1906), Luceafărul (1911), Gândirea (1911), Societatea de mâine (1924), Mișcarea literară (1925), Adevărul literar și artistic (1929). Fotografiiile document înfățișează scriitorii români, facsimile de pe autografele lor, instituțiile de învățământ frecventate, locuințe în care au trăit și au scris, reviste la care au colaborat, locuri pe unde au umblat, ediții princeps, colegii și prietenii lor apropiați. În muzeu sunt expuse panouri cu: M. Eminescu, V. Alecsandri, I. Creangă, I. L. Caragiale, I. Slavici, B. St. Delavrancea, G. Coșbuc, O. Goga, N. Iorga, A. Pann, C. Hogaș, G. Galaction, M. Sadoveanu, G. Bacovia, T. Arghezi, L. Blaga, L. Rebreanu, G. Călinescu, V. Voiculescu, N. Labiș, N. Stănescu, A. E. Baconski, Z. Stancu, M. Eliade, S. Titel ș.a., precum și panouri care reflecta pagini de istorie națională. Muzeul etaleaza o expoziție de carte bănățeană din ultimele decenii, însumând peste 100 de volume.²⁵

Profesorul Tiberiu Boșcaiu rămâne pentru localitatea Oțelu Roșu o mare personalitate ce și-a pus amprenta în viața culturală a zonei. Tiberiu Boșcaiu are peste 260 de volume publicate în țară și în străinătate și a participat și la primele Întâlniri Literare ale Asociației Culturale Astra din localitate. El s-a îngrijit de desăvârșirea muzeului a cărui custode este în prezent profesoara Marciana Corici.

25. Marciana Corici,

<https://www.facebook.com/muzeulgeografieliteraratiberiuboscaiu/>

B. Muzeul de Etnografie

Muzeul de Etnografie din incinta Liceului Bănățean Oțelu Roșu a luat ființă datorită inițiativei profesoarei Ghiorgcioni Rozina, pe atunci directorul instituției.

Prin costumele populare expuse pentru ochii vizitatorilor, obiectele de uz casnic din Banat, dar și imaginile cu frânturi din viața satului, Muzeul de Etnografie din incinta Liceului Bănățean Oțelu Roșu, a devenit un păstrător al tradițiilor, obiceiurilor și portului popular din Banatul Montan.

Cei care au ocazia să viziteze Muzeul de Etnografie al Liceului Bănățean Oțelu Roșu, fie că sunt profesori, liceeni, elevi, localnici sau vizitatori în căutarea unor frumuseți autentice românești, nu pot să nu observe că valorile culturii și artei populare românești reprezentate prin port sunt mereu vii, gata oricând să ne amintească de înțelepciunea și tradiția populară.

Un ghid oferit de către Conducerea Muzeului de Etnografie al Liceului Bănățean Oțelu Roșu este mereu gata să explice celor ce-i calcă pragul structura costumului tradițional românesc, iar cei care ascultă explicațiile ghidului își amintesc de portul bunicilor, străbunicilor și doresc la rândul lor să păstreze acea frumusețe unică a neamului din care facem parte, prin confecționarea și purtarea ocazională, măcar la sărbători, a unui costum popular similar celor prezentate.

Costumele populare din Banatul Montan expuse în incinta Muzeului de Etnografie al Liceului Bănățean Oțelu Roșu au fost confecționate de oamenii satului cu ajutorului războiului de țesut.

Tot în incinta Muzeului de Etnografie al Liceului Bănățean pot să fie admirate tablouri cu locuri mirifice din Banatul Montan, cu momente din viața oamenilor de la țară, dar și obiecte utilizate în gospodăriile țăranilor.

Merită ca fiecare om ce are ocazia să treacă pe lângă Liceul Bănățean din localitatea Oțelu Roșu să staționeze o clipă și să rupă o bucată din lui pentru a pătrunde în frumusețea satului bănățean vizitând Muzeul Etnografic.

6.3 Bisericile din localitatea Oțelu Roșu / Cimitire

Nu doar școlile din localitatea Oțelu Roșu, muzeele, ci și bisericile sunt centre de cultură și spiritualitate.

Pe lângă biserici s-au construit primele școli românești, iar primele manuale au fost cărțile bisericești dintre care aș aminti: Ceaslovul, Psaltira, Mineiul, Triodul, Octoihul, Catvasierul, Antologhionul, Apostolul, Evangelia, Molitfelnicul, Liturghierul, Tipicul, Acatistierul etc.

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe este patronul bisericii din cartierul Ohaba din Oțelu Roșu, biserică ce este considerată monument istoric. Ea datează din anul 1840.

Hramul bisericii, Sfântul Gheorghe, este prăznuit pe 23 aprilie. Sfântul Gheorghe s-a născut în Capadocia, din părinți creștini. A trăit în vremea împăratului Diocletian (sec. al IV-lea). Datorită vitejiei și victoriilor sale, ajunge conducător de armată. Sfântul Gheorghe nu se ferește să-și mărturisească credința în Hristos, motiv pentru care va fi înțemnițat și supus la diverse chinuri: loviri cu sulita, tras pe roata, îngropat în var, lespezi de piatră puse pe piept etc, dar nicio tortură nu l-a făcut să renunțe la credința sa. Iconografia păstrează imaginea Sfântului Gheorghe călare pe un cal, străpungând cu sulita un balaur. Este vorba despre o legendă pioasă, în care Sfântul Gheorghe salvează cetatea Silena, din provincia Libiei, terorizată de un balaur, rămânând model de curaj în lupta cu diavolul.

Sărbătoarea Sfântului Gheorghe prăznuită la 23 aprilie este arhaică, anterioară creștinismului, conservându-se divinitatea războinicului care a ucis balaurul.

Apolo, o divinitate greacă, considerat Zeul Soarelui, de copil a fost arcaș temut când a ucis la Delphoi șarpele Pythton. Stoicul Antipater a dat o explicație uciderii balaurului: «Emanațiile pământului încă umed se înălțau în văzduh în trombe

întortocheate, iar de acolo se rostogoleau fierbinți – tălăzuindu-se ca un șarpe aducător de moarte – spre zonele inferioare și distrugeau totul prin forța acțiunii de putrefacție generate de căldura și umiditate. Ba, învăluind până și soarele în lînțoiul greu al întunericului, păreau că-i fură și lui lumina. Totuși, căzând ca niște sulițe, razele soarelui au subțiat aceste emanații, le-au secătuit și le-au nimicit. Astfel s-a plăsmuit povestea balaurului ucis de Apolo»²⁶. Altă interpretare a uciderii balaurului a fost dată de Macrobius ce a demonstrat că «săgețile» cu care Apolo a omorât șarpele sunt «razele solare».²⁷

Creștinismul a adoptat și a adaptat mitul lui Apolo sau alt zeu arhaic sărbătorit la începutul anului pastoral, în cel al Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.

Pozele de mai sus sunt făcute în incinta bisericii Sfântul Gheorghe din Ohaba Bistra. În prima fotografie se poate observa iconostasul, amvonul și o parte din naosul bisericii. În următoarele două poze am surprins două grupuri de elevi care prezentau o scenetă, respectiv interpretau câteva pricesne de pe amvon. Următoarele două poze sunt făcute la Taina Sfântului Maslu, strana dreaptă, citind Apostolul. În penultima poză apar membrii

²⁶ Ambrosius Macrobius Theodosius, *Sarurnalia*, Editura Academiei Române, București, 1961, p. 104-105.

²⁷ Ionel Cionchin, *Calendarul, Ornicul istoriei*, LSR, Timișoara, 2017, pag. 49.

Corului Bisericii din Ohaba-Bistra condus de Nicolae Târziu, preot paroh Dorel Unguraș. Și bunica mea a fost membră a corului. E în partea dreaptă, prima de pe rândul al doilea. În ultima fotografie sunt membrii Consiliului Parohial, preot paroh Simion Stanca ce a urmat părintelui paroh Țerovan. Printre ei, al doilea din partea stângă, așezat pe scaun, se numără și străbunicul meu, Ștefănescu Simion, epitrop. Actualmente paroh este preotul Claudiu-Ioan Velici.

Progadea (cimitirul) din Ohaba Bistra se află pe strada Alexandru Ioan Cuza, uliță aflată la intersecția străzilor George Coșbuc cu 8 Martie și pornește de la Biserica Ortodoxă Sfântul Gheorghe, trece pe lângă strada Nouă și ocolește

strada George Coșbuc intersectându-se din nou cu aceasta.

Alte biserici creștin-ortodoxe din localitatea Oțelu Roșu sunt Biserica Ortodoxă din centrul localității, ce își serbează hramul de Sfinții Împărați Constantin și Elena, preot paroh Gheorghe Liciniu Oltean, construită în 2008 sub îndrumarea părintelui; Pogorârea Sfântului Duh, Parohia Ferdinand, ridicată în 1938, preot paroh Mihai Petru Suru; Parohia Mal, „*Duminica Tuturor Sfinților*” ridicată în 1904, actualmente preot paroh Ion-Petru Popa și „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, Cireșa, 1830.

În imaginile de mai jos sunt parohiile *Sfinții Împărați Constantin și Elena*, *Parohia Ferdinand*, *Parohia Cireșa*, Biserica și Casa Parohială din Ohaba Bistra.

Referitor la Parohia Cireșa, nu se știe ce s-a întâmplat *Biserica de lemn* de pe vechiul loc unde a fost așezat satul, însă în imediata vecinătate a locului unde a fost construită se află „progadea” (vechiul cimitir).

„La 1830, când se începe construcția la noua biserică cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, Cireșa a fost un sat închegat care număra până la 300 de credincioși. Ridicată din piatră de stâncă în stil baroc vienez și acoperită cu șindrilă, biserica are 17 m lungime și 9 lățime. Lucrările au fost terminate după trei ani. Pictura murală datează din anul 1867. [...] În anul 1899 se ridică turnul bisericii. Este acoperit cu tablă, are 27 m înălțime și 5 clopote. Este sfințit de către protopopul Andrei Ghidiu în anul 1900. Din 1932 au rămas numai două, trei fiind împărțite la alte biserici. Pictura este refăcută în 1938 de Dumitru Velici din Băsești-Mehedinți și se păstrează și azi după cele două spălări din 1965 și 1997. Târnosirea bisericii și resfințirea picturii s-au făcut în anul 2006 de către Preasfințitul Episcop Lucian. Iconostasul este zidit din cărămidă arsă. Mobilierul de acum este executat în 2004 și este din lemn de frasin. În 2008 se restaurează interiorul bisericii. La praznicul „Intrării în biserică a Maicii Domnului” (21 noiembrie) se săvârșește resfințirea exteriorului.”²⁸

Preoții care au păstorit la Cireșa au fost: Andrei Adamovici 1794-1800, Gheorghe Popovici 1800-1862, Maghiaru 1860-1900, Grozăvescu 1900-1907, Ioan Popovici 1907-1908, Ioan Turcan senior 1908-1941, Ioan Turcan junior 1934-1981, Liviu Drăgan 1979-1999, din 1999 protopop în Caransebeș, Ioan Negrei din 1999 până astăzi.

Alte biserici din localitatea Oțelu Roșu sunt: Biserica Evanghelică, care este și Monument Istoric, Biserica Romano-Catolică și cea mai tânără, construită tot pe strada Revoluției ca și celelalte două amintite, lângă farmacia cea veche, Biserica Greco-Catolică. Bisericile amintite sunt în ordinea enunțată în pozele de mai jos.

²⁸ <https://istoriabanatului.wordpress.com>

Bisericile sunt asemenea unor muzee. Ele dețin obiecte de artă precum icoane, arhitectura mobilierului (strana, scaunele tetrapodul), candelabre. Icoanele nu sunt doar obiecte de artă, ele sunt și obiecte de cult alături de chivot, antimis (epitaf), obiect fără de care nu se poate oficia Sfânta Liturghie și în care sunt ținute moaște de sfinți amintind de săvârșirea Tainei Împărtășaniei pe trupurile Sfinților Creștini Martiri, cădelniță, prapuri (steaguri), candelă, cruci, lumânări, vase sfințite precum: potir, disc, copie (cuțit în formă de sulică utilizat pentru a scoate Sfântul Agneț - Mielui lui Dumnezeu din prescură), linguriță, aghiazmatar, cristelniță. Veșmintele liturgice sunt specifice atât ritualurilor de trecere precum moartea sau sărbătorilor împărătești precum Învierea Domnului, cât și pentru duminicile de peste an sau sărbătorile sfinților. Ele sunt compuse la bisericile unde slujesc preoți de mir din reverendă, stihar (cămașă), felon (pelerină), patrafir (epitrahil – cătrânță), Sf. Aer, mânecute, brâu.

Și clopotele bisericii pot să fie considerate obiecte de artă în funcție de vechimea acestora.

În arhivele bisericești pot să fie găsite matricolele botezaților, cununărilor și celor ce au decedat, preoților, cântăreților (cantorilor), epitropilor, paraclisierilor (crâșnicilor).

Fiecare biserică are și o bibliotecă cu literatură religioasă și cărți utile pentru cultul creștin, cărți din care aș aminti: Sfânta Scriptură, Filocalii, Viețile Sfinților, Pateric, Penticostar etc.

Bisericile au și terenuri pe care le administrează, ca de pildă Parohia din Ohaba Bistra, Cireșa și Mal.

Biserica a fost și va rămâne mereu un centru de cultură și spiritualitate, de lumină și înțelepciune pentru zona ce o păstorește.

Cimitirele sunt locurile în care veșnicia își dă mâna cu spațiul profan. Trupul omului coboară în pământ asemenea bobului de grâu spre a renaște, în timp ce sufletul se înalță spre Dumnezeu. Aici liniștea se izbește de crucile inscripționate și pare să-ți vorbească despre lucruri demult apuse, dar atât de vii pentru cei care au călcat cândva pe pământ asemeni ție.

Biserica și cimitirul îți vorbesc despre înțelepciune și pace.

6.4 Poliția / ANAF

Severin.

Poliția orașului Oțelu Roșu este situată pe str. Rozelor, nr. 1, Oțelu Roșu, jud. Caraș-Severin, iar Administrația Finanțelor Publice își are sediul, str. Hategului, nr. 110, loc. Oțelu Rosu, jud. Caras-

6.5 Primăria

Orașul Oțelu Roșu este administrat de un primar, viceprimar și un consiliu local compus din 17 consilieri. În prezent, primar al localității Oțelu Roșu, este Luca Mălăescu. Primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică ce se obligă a asigura respectarea

drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, respectarea prevederilor Constituției, punerea în aplicare a legilor și decretelor Președintelui României, precum și a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Totodată primarul este reprezentantul fiecărui cetățean în relația acestuia cu statul, funcția de primar al unei localități înseamnă răspundere pentru omul ce o deține, grijă pentru comunitatea ce o conduce. Trebuie să știe să demareze poriecte pentru ca localitatea ce o administrează să devină tot mai înfloritoare.

Prin urmare primăria este o instituție condusă de persoane publice.

Primăria localității Oțelu Roșu se află în apropierea sediului de poliție, pe strada Rozelor, nr. 2.

Un proiect recent al primăriei a fost racordarea la rețeaua de apă Aquacaraș a locuitorilor de la Mal. De altfel orașul beneficiază de utilități: apă, canalizare, gaz metan și curent, utilități de care s-a bucurat odată cu industrializarea localității.

6.6 Monumente Istorice / Case Naționale

Fiecare localitate are o istorie bogată. Mărturii ale istoriei unei localități sunt și monumentele istorice, dar și casele naționalizate.

În localitatea Oțelu Roșu pe lângă monumentele istorice ce le-am amintit deja, Biserica din Ohaba Bistra, Monumentul Eroilor din Ohaba, str. Al. I. Cuza, Biserica din Cireșa, Biserica Evanghelică, mai există o Troiță a Eroilor în Ohaba (poza din stânga) pe strada G. Coșbuc, în fața fostului Magazin Alimentar, peste drum de fosta Școală Gen. Nr. 2, o Troiță a Eroilor din Cireșa, după cum se poate observa în imaginile de mai jos, Casa Națională Doina Bistrei.

În ultima imagine este *Casa fotografului Norbert Taugner* considerată monument istoric.

Mai jos sunt câteva fotografii făcute în *Casa fotografului Norbert Taugner*. În primele două este mama mea, Maria Mîțu (Ștefănescu), în a treia poză este tatăl meu, bunicul, sora și mama mea. Sunt și câteva poze din copilăria mea. În a patra poză este și bunica mea, Ștefănescu Ana. Alte fotografii din cele de mai jos sunt făcute de fotografului Norbert Taugner în Parcul Copiilor din Oțelu Roșu, un loc de joacă minunat. În ultima poză apare mama mea, copil, pe uliță în Ohaba.

6.7 Casa de Cultură Oțelu Roșu

Un alt obiectiv cultural important este Casa de Cultură Oțelu Roșu unde este amenajată și Biblioteca Orașului Oțelu Roșu, locul unde se țin

diverse Întâlniri Culturale.

Despre Casa de Cultură Oțelu Roșu a apărut o monografie, autor scriitorul local Vicu Cojocaru, monografie pe care o recomand tuturor iubitorilor de artă.

În imaginile din stânga întâlnim elevi ai Școlii Gimnaziale Nr. 3 Oțelu Roșu, în cadrul Proiectului Eminesciana, care la invitația scriitorului Vicu Cojocaru, au participat în 15 ianuarie 2018 la un

Cenaclu Literar, la Biblioteca Casei de Cultură Oțelu Roșu. Prin vers și cântec au pătruns cu toții în universul eminescian reușind o

clipă să alunge departe „vânturile, valurile“ ce izbesc omul la fiecare pas și să urce împreună spre steaua care a răsărit cândva vederii fiecăruia și ne-a lăsat moștenire nestemate literar - artistice, să se lase cuprinși de farmecul lacului unde odinioară poetul își chema iubita sau să încerce să descifreze miracolul „florii albastre“ pătrunzând jocul îndrăgostiților, pe urmă să retrăiască anii luminoși ai copilăriei prin glasul plin de vrajă al pădurii și să nu uite după cum

frumos spune scriitorul Mircea Eliade că „Recitindu-l pe Eminescu ne reîntoarcem, ca într-un dulce somn, la noi acasă.“

În Sala Mare a Casei de Cultură Oțelu Roșu, înainte de 1989, dar și 4-5 ani după căderea comunismului rulau filme săptămânal.

Acum Sala Mare este utilizată doar pentru spectacole de teatru, serbări. Și în Sala Mică a Casei de Cultură Oțelu Roșu se desfășoară diferite acțiuni culturale ca de exemplu: serbări, teatru, lansări de carte, concerte. În imaginile de mai jos, în primele două, apare scena din Slala Mare când mama mea a fost elevă, în următoarele trei este scena Casei de Cultură din Slala Mare când eu eram copil, iar în următoarele cinci poze este Trupa de Teatru Șeherezada, trei fotografii făcute pe scena din Sala Mare și două pe scena din Sala Mică, anii 2018-2019.

Localitatea Oțelu Roșu se bucură și de ansambluri culturale care-i poartă obiceiurile și tradițiile mai departe, Ansamblul Cultural Iedera. În imaginile de mai jos apare Ansamblul Cultural Iedera pe scările Casei de Cultură Oțelu Roșu. În a treia imagine este Ansamblul Iedera din Oțelu Roșu în urmă cu aproximativ patruzeci de ani, iar în poza a patra trupa Șeherezada, 2019, Casa de Cultură. În ultimele două imagini sunt Călușerii din Cireșa. În ambele poze apare și bunicul meu. Primul dintre călușerii din partea dreaptă, ultima poză, este bunicul meu, Ștefănescu Simion, de loc din Cireșa, căsătorit cu Ștefănescu Ana din Ohaba Bistra.

6.8 Spitale / Farmacii

În prima imagine se sus se află Spitalul Orașenesc Oțelu Roșu care deservește o populație de aproximativ 11.000 de locuitori și are un număr de 108 paturi.

Spitalul Orașenesc Oțelu Roșu are mai multe secții: Ambulatoriu integrat al spitalului, Cameră de gardă, Pediatrie, Ortopedie, Traumatologie, Chirurgie, Laborator și radiologie, Medicină internă, Neurologie, Obstetrică, Contabilitate, Farmacie, Sterilizare, Administrativ. Ambulatoriu integrat al spitalului cuprinde următoarele cabinete: Cabinet Medicină Internă, Cabinet Chirurgie Generală, Cabinet Obstetrică Ginecologie, Cabinet Pediatrie, Cabinet Oftalmologie, Cabinet Neurologie, Cabinet Dermatologie, Cabinet Ortopedie și Traumatologie, Cabinet Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice.

În anul 1860, în Oțelu Roșu, a început activitatea medicală organizată ca unitate spitalicească.

În a doua imagine se află Policlinica unde sunt mai multe cabinete, cabinete ale medicilor de familie, cabinete stomatologice.

În ultima imagine este Cabinetul Stomatologic al dr. Faur. Spațiul în care se află cabinetul a aparținut în trecut uzinii din localitate. Tot în acest spațiu în care se aflau birouri mai sunt și alte firme, dar și Hotel Fiama din Oțelu Roșu.

Înainte ca Oțelu Roșu să devină oraș, exista la Cireșa o maternitate, Maternitatea de la Cireșa. La această maternitate, unică în zona Valea Bistrei, s-a născut și mama mea.

În Ohaba Bistra se afla și Spitalul de Copii (vezi poza din stânga). Casa unde a fost Spitalul pentru Copii, după 1989, a fost retrocedată familiei.

În localitate există mai multe farmacii ce vin în ajutorul oamenilor. Așadar localitatea Oțelu Roșu se bucură de toate facilitățile medicale.

6.9 Fabrica de pâine

Oțelu Roșu s-a bucurat de existența unei fabrici de pâine. Fabrica de pâine din Oțelu Roșu situată pe strada Aurel Vlaicu, nr. 4, a rezistat și după căderea regimului comunist. Actualmente poate să fie identificată ca fiind BG NIPAN FOREST SRL. Poza din stânga este făcută în incinta Fabricii de pâine Oțelu Roșu prin anul 1984 când fabrica se afla în custodia statului. Un grup de elevi ai Școlii Generale Nr. 2 din Ohaba Bistra, printre care și eu, însoțiți de învățătoarea Ștefanog (Homota) Florica au fost în vizită la Fabrica de pâine.

6.10 Magazine / Restaurante / Cofetării

În localitatea Oțelu Roșu există numeroase magazine și restaurante. Dintre magazine aş aminti Lidl, Supermarket situat pe strada Rozelor, nr. 1, fostul parc al copiilor de lângă poliție, Profi, Supermarket situat pe strada Revoluției 164-166, Agroland, Magazin Agricol situat pe strada Mihai Eminescu, Nr. 65, Termoconstruct, Furnizor de material pentru construcții, situat în Ohaba Bistra, lângă fostul și cunoscutul birt (bar) Mielul Alb, strada Revoluției, Nr. 63. Magazinele amintite sunt înfățișate și în pozele de mai jos alături de câteva imagini din centrul localității. A treia imagine din centrul localității unde se poate observa și o parcare, prezintă fostul Magazin de Confecții și Încălțăminte, acum Restaurant Central Ballroom. Dintre cofetării aş aminti Cofetăria Andreea, Cofetăria Florina, înainte de 1989 Cofetăria Violeta.

7. Tradiții, obiceiuri, portul și graiul strămoșesc

Fiecare localitate natală are miturile și legendele ei, tradițiile și obiceiurile ei, este locul unde și-au făurit destine vlăstarii cei mai de seamă a țării. Datoria fiilor unei localități este de a nu uita niciodată locul de unde și-au început devenirea ca om.

O țară reușești să o identifici prin tradițiile, obiceiurile, graiul și portul strămoșesc.

Un izvor nesecat de frumusețe și înțelepciune populară a fost dintotdeauna portul popular românesc. Liniile, croiul, ornamentele costumului popular au fost mereu bine gândite, astfel încât arta, înțelepciunea și tradițiile moștenite de la strămoși să se oglindească în fiecare piesă vestimentară.

Cămașa este piesa de bază a portului femeiesc din Banat. Acest lucru dovedit de linia țesăturii și de ornament. Unele cămăși au blană și tăieturi la mâneci.

Blănurile sunt asemănătoare cu unele mici tapiserii aplicate pe mânecile cămășilor femeiești, adevărate compoziții măiestrite, susținute în culori sobre, în care câteva pete vii dau efectul pietrelor prețioase. Întotdeauna cămășile sunt strâns închise la gât și au mânecile lungi. Nu există nicio variantă de cămașă cu mânecă scurtă în Banat. În imaginea alăturată apare atât cămașa cât și poalele, dar și o față de masă cusută. Mai jos, alte poze, prezintă o catrință, un opreg, o vestă (pieptar - laibăr) și un brâu.

Poalele sunt și ele, alături de cămașă, o piesă de bază a portului femeiesc din Banat. Ele au o broderie ajurată, iar caracteristica principală a acestui port o constituie opregul cu fire, o fâșie de țesătură, cu franjuri, purtat în partea dindărăt, dar și cătrânța (cătrînța), nelipsită portului femeiesc din Banatul Montan. Catrințele sunt țesături dreptunghiulare ornamentate bogat și compact pe toată suprafața. Ornamentația constă doar într-o compoziție cromatică variată,

realizată prin dungi orizontale, sau uneori și verticale de culoare, dispuse în nenumărate feluri. Tot specific portului bănățean este și brâul, iar o altă piesă decorativă a portului femeiesc este pieptarul adeseori de oaie și cojocul.

Costumul popular femeiesc din Banatul Montan mai include și cârpă, baticul ce acoperă capul femeii sau ceapța cusută, mărgele, iar încălțăminte constă în opinci de piele sau cauciuc.

Portul bărbătesc are pe lângă cămașă lungă legată la mijloc cu un brâu, izmene, opinci, cojoc, pieptar și laibăr. În imaginea alăturată sunt bunicii mei Ștefănescu Simion și Ana în costum tradițional bănățen.

Mai jos sunt câteva fotografii din albumul de familie. În prima poză sunt străbunii mei din partea mamei, bunica mea în copilărie, cea mai micuță persoană din fotografie, sora ei, Maria și bunica lor, în portul tradițional. Tot în portul tradițional, a doua poză înfățișează pe străbunii mei din partea mamei, Ștefănescu Simion și Călina, iar în a treia poză apare străbunica mea, Ștefănescu Călina, a doua din partea stângă, alături de frații ei de la stânga la dreapta: Mărița, Ion și Ilinca. În următoarele trei poze sunt eu, alături de mama mea, de un grup de prietene, pe urmă tatăl meu și bunicul meu din partea mamei, Ștefănescu Simion.

Tradițiile populare românești sunt legate de diferite sărbători sau de momentele de trecere din viața omului.

În Banatul Montan – Ohaba Bistra, Cireșa, Mal, se păstrează obiceiurile moștenite de la strămoși. O să încep prezentarea obiceiurilor populare de pe Valea Bistrei cu Sărbătoarea Învierii Domnului, căci odată cu Învierea Domnului renasc și sufletele noastre la viață, ne împărtășim cu tainele înălțimilor, eternității,

dăm mâna cu verdele primăverii, frumusețea Edenului ce a deschis iarăși ochii.

Pentru a ne putea bucura de Înviere, din sete după Hristos, plecăm capul și ne plângem greșelile în Postul Paștelui care începe cu două săptămâni pregătitoare, săptămâna lăsatului de carne, săptămână în care fiecare casă obișnuiește să facă aite (cotoroage - răcitur) urmată de săptămâna lăsatului de brânză, săptămâna în care gospodinele fac tradiționala plăcintă cu brânză a lui Lazăr din pâine, gris făcut cu lapte, brânză sărată, două - trei ouă, lapte pentru a ieși mai moale compoziția, arome, zahăr și aloțel cu drojdie.

În prima săptămână din postul Paștelui se respectă diferite obiceiuri și tradiții. De exemplu, marți seara, în prima săptămână din postul Paștelui se pun caii Sfântului Teodor care nu pleacă până în săptămâna a doua din post, tot marți. În această perioadă femeile nu au voie să rămână seara singure, fără bărbat în casă, ca să nu dea prilej cailor să vină. De altfel femeile nu au voie să muncească în sâmbăta Sfântului Teodor pentru a fi păzite de răzbunarea cailor. Fetele nemăritate în sâmbăta Sfântului Teodor pun iederă sau viță de vie în apa folosită pentru a se spăla pe cap, pentru a avea un păr bogat, rostind: *Sân. Teoadere, Sân. Teoadere, / Dă cosița fetelor / Ca și coada iepelor*. Tot în prima săptămână din postul cel mare, de Sfinții 40 de mucenici, se face un foc în curte, peste care se trece, rostindu-se: *40 de mucenici, dau cu boțile în pământ, să intre iarna în pământ și să iasă vara afară*.

Focul acesta are rolul de a feri casa, dar și pe cei care locuiesc în ea de tot răul. La finalul primei săptămâni din Postul Mare, sâmbăta dimineața, femeile merg la Sfânta Biserică cu grâu (colivă) pentru pomenirea celor trecuți la cele veșnice.

De Intrarea Domnului în Ierusalim, de Florii, se merge la cimitir, sâmbăta, iar duminica se pune salcie sfințită în poarta caselor, pentru ca acestea să fie ferite de trăznete. Salcie sfințită se pune și în ieslea animalelor pentru ca acestea să fie ferite de tot răul.

Săptămâna Patimilor adună oamenii la denii, iar toaca ce a chemat cândva păsările și animalele de pe pământ înainte de potop răsună în toate curțile locașurilor sfințite începând cu Joia Mare până în noaptea Învierii Domnului, când încep din nou clopotele să se audă. În Joia Mare, dimineața, se aduc Paștile în biserică. Tot în Joia Mare, seara, se săvârșește în biserici *Denia celor doisprezece evanghelii*, iar în vinerea mare, *Prohodul Domnului*.

În săptămâna mare din post, joi și vineri, gospodinele, vopsesc ouă roșii pentru ca de Paște toți creștinii să le ciocnească mărturisind: *Hristos a înviat! Adevărat că a înviat!*

Sărbătoarea Nașterii Domnului este și ea precedată de un post de șase săptămâni.

Cu toate că este post, în toate gospodăriile tradițional – românești se taie porcul de Ignat, după cum de Paște sacrifică mielul. Porcul este sacrificat înainte de ivirea zorilor, iar munca finalizată până la apusul soarelui, pentru că lumina ține la distanță tot ceea ce este nefast. După ce porcul este sacrificat, este spălat, pârlit, tranșat, ca pe urmă să se împartă carnea pentru pomana porcului, pentru sărbători, cârnați, carne friptă, tocătură, cotoaroage, tobă, caltaboși, șuncă etc.

În trecut copiii utilizau vezica porcului, după ce o umpleau cu aer, ca minge.

Dacă iarna e bogată în precipitații sub formă de ninsoare copiii se dau cu sania, fac oameni sau cetății din zăpadă, iar seara se adună pe lângă sobă și coc felii de crumpei (cartofi).

Tot în Postul Crăciunului în 5 decembrie, se celebrează Ajunul Sărbătorii *Sfântului Ierah Nicolae*, iar în 6 decembrie, sărbătoarea *Sfântului Ierah Nicolae*. În ajunul sărbătorii, seara, copiii primesc daruri.

O altă tradiție din ultima săptămână a Postului Crăciunului sunt Pițărâii. Cu o seară înainte de Ajunul Crăciunului se face foc, iar dimineața copiii merg în pițărâi. Pițărâii sunt copiii ce aprind seara focul. Obiceiul focului aprins simbolizează în tradiția populară acel foc în jurul căruia au stat ciobanii când au fost vestiți de către îngeri că s-a născut Iisus. Pentru ca focul să fie făcut și întreținut toată noaptea copiii adună din timp vreascuri, tulei, cauciucuri.

În ziua de Ajun, dimineața, copiii care au stat în jurul focului și l-au vegheat toată noaptea ca să nu se stingă, pleacă din poartă în poartă să primească pițărâi folosind strigături populare potrivite evenimentului: *Dă-mi și mie un pițărău, cât de rău, să mă duc cu Dumnezeu. Ne dați ori nu ne dați, pâine cu cârnați*. Cârnațul simbolizează bogăția casei. Femeile ies din casă și dau pițărâilor niște pâini mici numite pițărâi, dar și mere, nuci, cârnaț, boabe de porumb etc. pentru sporul casei.

Seara, în Ajunul Crăciunului, se merge pe la casele creștinilor la colindă. Colindele sunt cântece ce prezintă secvențe ale nașterii Mântuitorului Iisus Hristos. Ele acordă o importanță deosebită Nașterii Domnului, transmițând prin versurile lor bucuria venirii Mântuitorului în lume. Prin intermediul lor sunt reînviată tradițiile, datinile și obiceiurile moștenite din moși-strămoși.

Sărbătorile de iarnă sunt luminate și de prezența lui Moș Crăciun, dar și de împodobirea bradului.

În ajun de An Nou, Plugușorul este cel care bate la ușile românilor pentru a ura un an bogat. Tot în Ajunul Aului Nou se practică obiceiul cu aflarea ursitei în vederea măritişului fetelor, obicei ce constă în punerea unui fir de busuioc sub pernă pentru a putea afla sortitul prin intermediul unui vis. Același obicei este practicat de fetele nemăritate și în Ajunul Boboteazei, 05 ianuarie.

De Bobotează, 06 ianuarie, preotul sfințește apa prin Harul Duhului Sfânt. Și casele oamenilor sunt sfințite cu prilejul

Bobotezei cu aghiasmă. Oamenii așteaptă preotul, ca să le sfințească locuințele, cu o lumânare aprinsă în mână.

De Sfântul Gheorghe, patronul Bisericii din Ohaba Bistra, posesorii de animale ierbivore precum vaci, oi, capre, trebuie să ferească vitele de cei care ar putea lua mana acestora.

Ccu prilejul Intrării Maicii Domnului în biserică, în 21 noiembrie, seara, fetele nemăritate, pun sub vase diferite obiecte pentru a vedea cum le este ursitul: oglindă – frumos; piaptăn – dințos; pământ – bogat; bani – bănos; tăciune – negru, sare – sărac, stilou – învățat, tămâie - preot etc.

În imaginile de mai jos sunt prezentate diferite obiceiuri, ca de exemplu obiceiul de a face tăieței al gospodinilor, obiecte utilizate la holdă pentru a păstra apa rece, ulcioare, pat cu strujac (saltea umplută cu ghije – pănușă – foile în care se învelește cucuruzul – porumbul), bățacui – sacoșă, scaune - bănci tradiționale din Banat, un toboșar ce avea misiunea să anunțe pe ulițe în Ohaba Bistra, Cireșa sau Mal diferite evenimente, mățişori de răchită și salcie, pentru că satul rămâne mereu viu în memoria vlăstarilor lui și câteva flori de primăvară ce se pierd prin verdeața ierbii și îmi amintesc de câte ori le văd de copilărie, de coronitele ce le împleteam cândva cu sora mea. Tot în imaginile de mai jos este surprinsă ruga – nedeia, din centrul orașului Oțelu Roșu, de hramul Sf. Împărați Constantin și Elena. Nedeie se ține și în Ohaba de Sf. Gheorghe, la Cireșa de Nașterea Maicii Domnului. Ultima poză surprinde un moment de trecere din viața omului, o înmormântare. În acea imagine, în stânga, sunt părinții mei Mătu Petru și Maria, iar în dreapta sora tatălui meu, Ana, la mijloc străbunica mea din partea tatălui, Ilinca. Sunt la înmormântarea bunicului tatălui meu.

La înmormântare în Ohaba Bistra, ca de altfel în toate satele de pe Valea Bistrei se respectă diferite ritualuri. De altfel moartea este ultimul moment de trecere din viața omului, momentul ce-l unește cu eternitatea.

Cel adormit întru Domnul este pregătit pentru trecerea lui la cele veșnice. Este spălat, îmbrăcat cu haine noi, cei mai vârstnici în costum tradițional românesc, pe urmă este așezat în copârșău (sicriu) în timp ce este descântat de femeile din sat pentru a nu se face strigoi. Obligatoriu, în buzunarul celui decedat se pun 44 bucăți de bani (monede), cu scopul de a putea plăti fiecare vamă ce urmează să o treacă ca să se bucure de dulceața raiului. Cred că obiceiul își are originile în mitologia greacă, când morții trebuiau să plătească luntrașului Caron un ban pentru a fi trecuți apa în ținutul umbrelor peste care stăpânea Hades, fratele lui Zeus.

Când cel trecut la cele veșnice era scos din casă, se spargea o cană aflată lângă ușă.

Bocetul este și el foarte important în cadrul acestui ritual de trecere. În cazul în care familia sau cei apropiați nu știau să bocească, erau plătite bocitoare. Ele prezentau momente din viața celui adormit.

După ce se oficia Slujba Mortului la biserică, în timp ce se petrecea la groapă decedatul, pe drum, se făceau opriri. Opririle în drum spre cimitir sunt făcute cu scopul unor rugăciuni. Aceste rugăciuni, ca și cele ce preotul le facea seara, în timpul zilelor de priveghere la căpătâiul decedatului, se numesc stâlpi.

Tot în drum spre cimitir, o femeie bătrână duce o găleată cu apă și un băț.

Pentru odihna sufletului celui adormit se fac pomeni. Prima pomană, numită pomana mare se pune chiar în ziua înmormântării, urmată de cea de la nouă zile. Tot timp de nouă zile se duce apă de pomană la vecini de către un copil căruia îi rămâne găleata.

Până la pomana de șase săptămâni femeile merg dimineața și seara la mormânt să tămâieze și nu au voie să schimbe nimic pe mormânt. În prima seară când merg la tămâiat nu au voie nici să vorbească între ele și cu niciun trecător. În această perioadă de șase

săptămâni se pune o bucată de pâine și un pahar cu apă în fereastră pentru sufletul celui decedat dacă îi este foame, fiindcă există credința conform căreia sufletul stă pe lângă casă șase săptămâni.

Pomana de șase săptămâni, când se face și părăstas (colivă ce se sfințește la biserică) e urmată de cea de la jumătate an, apoi de cea de un an când se face din nou părăstas. Atât la șase săptămâni, cât și la jumătate an, dar și la un an de la trecerea la cele veșnice a celui răposat se trage izvor. Izvorul este tras de o femeie văduvă la o apă curgătoare sau într-un vas mai mare acasă (o troacă). Se fac numărătorile dintr-o ramură de copac patruzeci și patru la număr, scrijelind-o din loc în loc. Aceste numărători se aruncă pe apă împreună cu puțină apă din care se trage izvorul. Tot pe apă sunt lăsate să curgă pe un vas plutitor, lumânări aprinse în formă de cruce. Se rostesc în tot acest timp rugăciunile de trecere.

Primul moment de trecere din viața omului este botezul, nașterea din nou prin apă și prin Duhul cel Sfânt, Taina Mirungerii săvârșită imediat după Taina Botezului. Prin botez suntem iertați de păcatul strămoșesc, devenim creștini, îmbrăcându-ne în haina cea nouă care este Hristos. Momentele botezului săvârșit în naosul bisericii, dar și în pronaos sunt lepădările de satana și unirea cu Hristos, unire urmată de *Simbolul Credinței*. Apoi preotul aprinde lumânarea de botez, o dă nașilor, sfințește apa, ungerea pruncului cu mir, cufundarea lui în apă sfințită, înconjurarea cristelniții și mesei (analogului) în timp ce la strană se cântă *Câți în Hristos v-ați botezat*, citirea Apostolului, Sfintei Evangheli, ștergerea pruncului pe toate părțile unde a fost miruit, tunderea botezatului, rugăciune pentru prunc, părinții spirituali, otpustul, prima împărtășanie a pruncului. Obiceiurile premurgătoare botezului în Oțelu Roșu (Ohaba Bistra, Cireșa și Mal) sunt prima prima baie a copilului, în apă neînceptută, de fântână, alegerea numele noului născut, nașii, părinții spirituali ai copilului îi cumpără haine noi pentru botez. Dacă nașa nu este și moașă, moașa este cea care rolul de a duce copilul în brațe la biserică unde este încredințat nașei.

După botez pruncul este dat mamei de către moașă pe geam ca să nu se întoarcă pe aceeași cale pe care a plecat de acasă, iar în

timpul cât pruncul se botează mama face acasă diferite lucruri care să-i asigure un viitor frumos copilului botezat ca de exemplu, să citească, să sape, să cânte, să gătească etc. Obiceiul seamănă cu darurile ursitoarelor din povești.

Mama este cea care trebuie să cumpere un prosop și săpun moașei ca aceasta să se spele pe mâini că a ținut pruncul în brațe pe când acesta nu era creștin.

Dacă vine cineva în vizită la prunc trebuie să-i lase în pătuț (leagăn) un dar, de obicei darul constă în bani.

Nunta (cununia) este un alt moment de trecere din viața omului, cel mai spectaculos obicei la care participă cu bucurie toată comunitatea.

Primul obicei legat de acest moment este pețitul, pe urmă alegerea nașilor, givărilor și givărițelor (domnișoarelor de onoare).

Al doilea obicei este logodna, nu cea premergătoare Tainei Cununii, ci o înțelegere între familii. Ultima poză de mai jos este făcută la logodna verișorului meu, Petrică Marian.

Tot în pozele de mai jos sunt câteva momente de la oficierea Tainei Cununii la biserica din Ohaba Bistra, pr. Dorel Unguraș, primele trei, următoarele șase poze surprind obiceiuri de nuntă în Ohaba Bistra, la masă, hora pe ulițele satului, în drum spre biserică. În poza a patra sunt stăbunicii mei la nunta părinților, poză făcută în fața porții casei din Ohaba.

Un alt obicei specific acestui moment frumos din viața omului este invitația la nuntă care se face obligatoriu cu plosca de răchie în mână.

Înainte de nuntă părintele paroh anunță de trei ori viitoarea cununie spre a nu fi impedimente care să ducă spre destrămarea ei.

În ziua nunții, dimineța, mirele merge după nași, apoi după mireasă, pe care trebuie s-o merite prin vorbe iscusite și un dar. După ce ia mireasa, se îndreaptă cu toții spre biserică, iar după cununia religioasă are loc ospățul. Prezența stăgghișului (omului ce poartă steagul) este obligatorie la nuntă. La ospăț care este însoțit bucuria jocurilor de doi, ardeleana, horă, brâu, se servește un meniu tradițional compus din aperitiv, supă, sarmale, carne, prăjitură și tort. Înainte ca prăjitura să fie servită se strigă darurile, fiindcă pe lângă darul ce consta în bani unii ofereau mirilor și torturi, obiecte de uz casnic etc.

Alte obiceiuri care ani de zile au făcut parte din viața locuitorilor din Oțelu Roșu (Ohaba Bistra) au fost Măsuratul oilor.

Eram copil când am participat împreună cu bunicii mei la acest frumos obicei. Măsuratul oilor se făcea primăvara, înainte ca oile să urce la munte. Obiceiul consta în identificarea celor mai bune oi de lapte. În funcție de cât lapte mulgea ciobanul de la oi, stăpânii puteau să ia cașul la vremea convenită. Acest obicei era însoțit de jocuri populare și masă la iarbă verde.

Acest obicei îmi amintește și de o mâncare ciobănească din caș dulce cu mălai, balmăș. Se pot folosi și ouă.

Primele două poze de mai sus sunt făcute la zilele de naștere serbate în copilărie, a treia poză e făcută la Căminul Cultural din Ohaba Bistra când se făcea seară de joc duminca, iar ultima poză la pensionarea bunicului, cu darul primit de la colegi, un căruț făcut la covăcie de meșteri iscușiți.

Graiul strămoșesc este o moștenire sfântă și fiecare are datoria morală de a-l păstra viu și a-l transmite mai departe urmașilor noștri. O să citez unul din cântecele populare învățate de la mama

mea, pe care ea l-a cântat în copilărie la serbări, la difuzor și compus de profesorul ei de muzică Lădariu, *Bădișorul din Banat* „Băgișorul meu de prin Banat / Eu pe tine de mult te-am așteptat / Să mă joci în sărbători, la, la,la, / Cu cătrânța mea cu flori la, la,la, / Nu știi bade, nu știi cum nu știi / Cât este de bine omul a iubi, / Ai face din noapte zi la, la,la, / Și pe la mine ai veni la, la,la,./ Legăna-m-aș bade, legăna / Cum se leagănă în pom frunza./ Legăna-m-aș ca bujorul la, la,la, / Pe brațele cui mi-e dorul la, la.”

„Scriitorul dialectal scrie artistic, ca un scriitor adevărat, dar ce îl diferențiază de sriitori este limbajul. El încearcă să confirme valoarea sensibilă a cuvântului dialectal în registrul limbii scrise.”²⁹

Literatura bănățeană, în grai bănățean „reprezintă una din coordonatele importante ale specificului bănățean...”³⁰

Mai jos am adunat un mic dicționar de cuvinte în grai bănățean din Valea Bistrei, utilizate și în Oțelu Roșu, în special în Ohaba - Bistra, Cireșa și Mal.

Dicționar cu termeni regionali din Ohaba – Bistra, Cireșa și Mal (Oțelu Roșu)

A.

aborocit – amețit

acoli – a ocoli (vb. tranz.)

aconi – ac mare de cusut

afund – adânc (adj.)

aicie – piftie, cotoroage, răcături (s. f.)

aiu – usturoi (s.)

aizâmban – tren

aldămas – cheful de după încheierea unei tranzacții

altoni – a altoi (vb. tranz.)

amoi (pus amoi) – pus la înmuiat (adv.)

aninată – agățată (vb. part.)

²⁹ Ion Căliman, Ion Ghera, Georgeta Popa, *Poezia Dialectală în context actual*, Editura Nagard, Lugoj, 2010, pag. 31.

³⁰ Idem, *Ibidem*, pag. 62.

arăng – clopot (s. n.)

arnol – agrafă

arvălog – acout

asâlă – greu, anevoie (adv.)

avenitură – străin venit în sat pe o perioadă mai lungă sau chiar definitiv

ăci, ăcie (vb) – uită-te

B.

bace – latră

bândaunie – bondar (s. m.)

bât – băț (s. n.)

bâznărie (s. f.) – întuneric, beznă

bădăni (s. n.) – putinei

băgău – tutun de proastă calitate

băia (vb.) – a mângâia

băier (s. n.) – salbă de galbeni

băni (s) – băi termale

bănuț (s. m.) – paiete

bărabăr – vagabond

bărbat (adj) – harnic, muncitor

bărbăciescie (adv) – repede

bătăcui (s.n) – traistă folosită pentru purtatul cărților la școală, la colindat și în alte scopuri

băteală – bățătură la țesutul pânzei

bășca – separat

băznă – întuneric

beceag, (a se) beceji – bolnav, a se îmbolnăvi

becheari – smecher

besică – vezică

biert (s. n.) – crâsmă

biețau (adj.) – bețiv

bircă (s. f.) – lână colorată folosită la confecționarea cepselor

bilță – capcană pentru soareci

bină – scenă

bleasc (s) – putere, mană

blid (s) – farfurie adâncă
boactăr (s. m.) – paznic de noapte
boambă (s) – boabă, bob
boată (s) – băță, ciomag
boboți (vb.) a se inflama, a se umfla
bogicăie – caută, pipăie
bohăcăie – tuseste
boia (de-a boia) – de-a rostogolul
bolândzi (vb) a înnebuni
bombăriță (s. f.) – vrăjitoare, descântătoare
bord (s. m.) – piatră de râu
borăie – plânge
borboros – clăbuci
borâscăie – caută
bozomonit – amețit
brambura – aiurea
bravă – clanța de la ușă
bribece (s. m) – vrabie
briecinari – curea de pantaloni
briesirie (s. f.) – brâu îngust țesut în casă
(se) brogesc – se aseamănă
bruscălan – brusture
bubui (vb. intrans.) – a face zgomot
bucă – fesă
bufari – carnet de notițe
bulguie – delirează
bulvani – lemne mari
bumb (s) – nasture; pastilă
butoară – scorbură
buracă – ceață
bureți – ciuperci
buriu (legat buriu) – buturugă, scobitură, gaură
C.

caier – mănunchi de lână sau de fuior, pus în furcă pentru a fi tors

cale – potecă, cărare, expr. „a merge în cale“

cantă (s. f.) – cană

carce (s.f.) – scrisoare

cauc – polonic

căcea (adj) câteva

câi (adj) – infirm, fără o mână

cârcă – spate

cârchiță (s. m) – cârțiță

cârni, a (vb) – a tăia vârful lăstarilor; a schimba direcția

cârpuță (s. f.) – batistă

călămăcit – amețit

călcătură (i cu călcătură) – despre om – vesel, care se ține de șotii

cămeasă – cămasă

cănun (s. n.) – necaz, nenorocire

căpară (s. f.) – logodnă, tocmeală, arvună

căpătâni (s. f.) – pernă umplută cu fân sau otavă; capătul satului; capătul patului

căpiță (s) – căciulă

căput – palton

cărlabe – guli

cărâni – mâncare pentru câini

cătană – militar

cătur – bucată dintr-un lemn tăiat pentru foc

căsap (s.m.) – măcelar

ceabă (s. f.) – unealtă rea

ceacea – unchi (apelativ)

cecăruit – strâns, umplut bine

celău – țigan

celui (vb.) – însela, amăgi

cermăluit – fără poftă de mâncare

chiaona – aiurea

chei (s. m.) – tei

cheotoare – gaică

chichi (vb. tranz. si reflex.) – a repara, a aranja, a îmbăia

chichiriedz (s. n.) – titirez
chici – sold
chilav (s) – invalid
chilăviță (s. f.) – târnăcop
chiliari – cântar de mână
chipsâie (s. f.) – tipsie
chirvait (s. n) – târg, nedeie
chițoran – sobolan
chischinie (adj.) – mic
chitus (s. n.) – buchet de flori
cic (s. n) – cioc
cică (s. f.) – chică
cijmă – cizmă
cimneală (s. f) – tihnă; înțelegere, bune relații
cinav – urât
cinăr(ă) (s. f.) – mire(asă)
ciptă – dantelă
cioaflă – nămol
ciob – ghiveci de flori
ciomoc – smoc de păr
ciopleari – butuc pentru tăiat lemne
ciopor (s.n.) – turmă, cârd, grămadă
ciohoată – care vorbește într-una
ciotâc – butuc
ciorcui – pungă
ciri... ciri (adv.) – atât... cât si
ciubăr – butoi pentru ținut brânză
ciupag (s. n) – ie
ciupezăr – om de nimic
ciurcă (s. f). – curcă
ciutură (s.f.) – moriscă
cislăr – tâmplar
clăbăț (s.n.) – căciulă
clătări (vb.) – a limpezi
cleanț (s.n.) – stâncă prăpăstioasă, colț de stâncă

cleoambă (s. f.) – cracă, ram
clianci – agățătoare
cloță – cloșcă
cocaie – manivelă
cocie (s.f.) – căruță, trăsură
cocor (s.m.) – onduleu, buclă de păr
coleasă (s.f.) mămăligă
copârsău – sicriu
cotoriță (s.f.) – coș de nuiele
corastă – primul lapte muls de la vacă după ce a fătat (născut)
covei – curbă
crăschitat – crăcănat
crăstăveace – castravete
crâznic (s.m.) – paracliser
crisi (vb. tranz.) – a sfătui pe cineva, a-i atrage atenția
cromne (s.f.) – gogoși
crumpei (s.m.) – cartofi
cucuruz (s.m.) – porumb
cufureală – diaree
cuină (s.f.) – bucătărie
culpători – fund de lemn pentru mămăligă
cunieri – cuier
curcubătă (s.f.) – dovleac
cure (vb.) – a alerga, a fugi
curechi – varză
cur-în-cap (loc. adv.) – de-a berbecul
cursă – autobuz
cutriță (part.) – fățarnică, intrigantă
cuța (s.f.) – bunica; soacra
(a) cuțula – a legăna
D.
dâlbină – apă adâncă
dără (s.f.) – urmă
dârjală (s.f.) – coada toporului, a coasei
dărăp (s.n.) – bucată

descheutorat – descheiat la cămasă

dodă (s.f.) – apelativ pentru o rudă feminină

drâglu (s.n.) – obiect de mestecat în gem să nu se prindă pe
fundul vasului

dreapce – trepte (scări)

dreavin – țeapăn

dric (s.n.) – extremitatea carului

drot – sârmă

drugă – sucitor

ducean (s.n.) – dugheană, prăvălie mică

dudă (s.f.) – țeavă, conduct, burlan

dudui (vb. intrans.) – a tuna

duhani (s) – tutun

dul – umflătură

dulaf – dulap

dungă – coastă de deal

duplă (s.f.) – oblon, căptuseală

durui (s.n.) – haină lungă bărbătească lucrată din postav negru
F.

farbă – vopsea

fâșiere (s. f.) – vrajă

făli (vb. tranz.) – a gresi, a fi compromis

fălincă (s.f.) – defect, lipsă

fălos (adj) – mândru

fărfălaică (s.f.) – muscată

făulă – fizionomie

fedăr – arc

fegeu – capac pentru vase

ferang (s.n.) – perdea

feresci – ferestre

ferostăie (s.f.) – pirostii

ferotane (s.n.) – o grămadă de fier

festărai – ocol silvic

fiecelușă (s.f.) – fetiță

firiz (s.n.) – ferăstrău

fiscal (adj) – semeț, mândru
fleancă (tacă-ți fleanca) – gură (tacă-ți gura)
flostomoc – ghem
flusturăț (adj.) – răvășit (despre păr)
foale (s.n.) – pânțece, burtă
foasăni (s.m.) – scândură groasă, dulap
focărie – febră
fodor (s.m.) – volănas
fodorit – sifonat
frusciuc – mic dejun
furceari – furcă pentru fân
furchiță – furculiță
G.
gang – hol
gavăt (s.n.) – mulțime (de păduchi, paraziți)
gânceluit – stricat (referitor la fructe)
găoază – anus
gărgăuni – apucături
gâlci – ganglioni
gâldău (s.n.) – baltă
gârbiță – junghietura gâtului
gârgăloz – laringe
gâzălă – a gâdila
ge (ge la) – de (de la)
geaficia (adv.) – degeaba
geală (s) – călcătură
gejghinat – crăcănat
gheget – deget
ghilău – rindea
ghijă – pânus de porumb
ghincie (s.m.) – dinte
ghioroit – zgâriat
ghisagi – desagi
gieloc (adv.) – imediat
giescuniat (vb. tranz. si reflex.) – a (se) descuria

gimicat – călcat în picioare
givan (a sta la givan) – a sta la povesti
gloată (s.f.) – copii, urmași, familie
glod – cotorul de la mere
glodi (vb.) – a roade, a jena
glut (s.n.) – nodozitate pe venele din regiunea brațului și a metacarpienelor
goangă – muscă
gost (s.m.) – oaspete
gostâie (s.f.) – ospetie
gozoabe – murdărie în apă (mâncare)
grajgi – grajd
gropan – groapă
grus – bulgăre
gubav – poznaș, smecher
gurdzui (s.n.) – gurgui
gutâni (s.m.) – gutui
H.
haboce – zdrențe
harăng (s.n.) – clopot
hârce (s.m.) – soarece
hârcie – hârtie
hârcă – scuipat
hâță (s.f.) – turmă de porci
hăbăuc – uituc
hăbucit – obosit
Hăl Rău (s.m.) – diavol
hălălăi (vb.) – a face gălăgie mare, a striga tare
hândrălău (s) – vagabond
hărag (s.n.) – țane, răboj pentru măsuratul laptelui la stână
hoată (s.f.) – eufemism pentru boala al cărei nume nu e bine să-l rostesti în timpul
descântecului
hoară – păsări de curte
hodoloane – oase

holbă (s.n.) – sticlă de jumătate de litru

hohau – vraște, dezordine

hogini – a se odihni

horcăne – sforăie

hudă (s.f.) – gaură, orificiu

a huitui – a dărâma

huriedză (vb. intrans.) – a chiui

I.

ieschie (s.f.) – aschie

ieaschie – iesle

imală – nămol, mizerie

imos (adj.) – murdar, nespălat

iscrosât – mândru, se crede superior altora

izâdă – risipă

izâgit – irosit

Î.

îmbumbărat (vb.) – închis la nasturi

îmbuna (vb. tranz.) – a da voie, a permite

împegecat – împiedicat

împreura (vb. tranz.) – a stropi cu apă

împupi (vb.) – îmbobocit

închețănit – băgat într-un loc strâmt

închioutorat (adj.) – învelit, închis la nasturi

încinge (vb.) – a înconjura

încinta (vb.) – a înfierbânta

încopciată (vb.) – încheiată (la copci)

încorlicit (adj.) – încolăcit

încrepenit – îndesat, strâmtat

încuniat – constipat

înfrunta (vb.) – a muștra, a dojeni

îngână – imită

îngires (vb.) – îndreptat

înglimpa (vb.) a împunge, a înțepa

îngrupat (s.) – prăsitul de-al doilea

înțârcui (vb.) – împrejmui, a îngrădi

învăluie (vb.) – înconjoară

J.

jâmbă (s.f.) – ironie adresată unei femei cu dinții mari

jâmuie – scurmă pământul

jâreaghe – partea din spate la căruță

jăg (s.) – jar

jălnic (s.m.) – om îndoliat, apropiat al mortului

jentuit (adj.) – ticsit, plin de ...

joavină – animal sălbatic

jubă (s.f.) – erupție subcutanată

june (s.) – tânăr necăsătorit

L.

laibăr (s.n.) – vestă, surtuc

lapce – lapte

larmă – gălăgie

laț (s.m.) – lățimea pânzei

lăută (s.f.) – taraf, formație instrumentală populară, instrument,

horă

laviță – ladă de zestre

lăcez (s.n.) – stinghii de lemn

lădăluie – lădiță, cutie

lămpas (s.n.) – felinar

lături – mâncare pentru porci

lățus – fontă la sireturi

leacuri – medicamente

leoarcă – udat bine

licreanță – urechelniță

liecie (adv.) – încet, fără grabă

liepsât (adj.) – leșinat de foame

ligav – mofturos

lilă – violet

limburuș (s.m.) – omusor, uvulă

lipsă (s.) – necesar

liștăv - liscev – nesărat

locsă (s.f.) – tăiței lați

loitră (s.f.) – parte laterală a căruței sau calului

lomit (vb. part.) – încurcat, des, încâlcit

lomuri – crengi rupte și uscate căzute în grădini

lopociță (s.f.) – omoplat

lotru (s.m.) – hoț, haiduc

lovi (vb.) – a se potrivi

luci – foarte sărac

lulă (s.f.) – lulea, pipă

lut – argilă

M.

mai – unealtă din lemn folosită pentru spălatul rufelor la râu
(centrifugă)

maistor (s.m.) – mester, maistru

măgrin – băgrin - salcâm

măierană (s.f.) – maghiran

mălai (s.) – aliment din făină de porumb copt în cuptor

mănuntă (adj.) – mărunță

mărieț (adj.) – mândru, încrezut, înfumurat

măesai (s.n.) – față de masă, prosop

măsură (s.f.) – vas pentru măsuratul cerealelor

mânzălit – murdărit

meghie – fâsie de hotar între două grădini

mereu (adv.) – încet

mestăcău (s.n.) – făcăleț

miciculat – micșorat

migală (migălos) – pretenție

mijgură – plouă mărunț

mitocosât – mișcat din loc

mi-s (expr. v.) – sunt

mleat (s.n.) – aluat, cocă

moacă – față

moalăr (s.m.) – zugrav, pictor

mogândă (s.f.) – mogâldeăț

molărit (adj.) – zugrăvit, fotografiat

momuanie (s.f.) – obiecte fermecate, descântate

morcilit – murdărit
morugă – foarte sărat
moșâie (s.f.) – livadă
motorniță (s.f.) – batjocură adresată unei fete mici de statură
motrochilă – grămadă
mueresc (adv.) – femeiesc
muerotcă (s.f.) – bărbat căruia îi plac ocupațiile femeiesti
mulă (s.n.) – catâr
muron (s.m.) – strigoi
muzgurit – murdar la gură

N.

nădragi (s.n.) – pantaloni
năhui – aiurit
năiferț – enibahar
nănas – nas
năpusti (vb.) – a părăsi
nărod – nebun
neam (s.n.) – rudă apropiată
neauă (s.) – zăpadă
negedat (vb.) – nedeprins, neobisnuit
negeie – nedeie - rugă, serbare sătească
nestas – neastâmpărat
nicăuri (adv.) – nicăieri
nielovit (adj.) – nepotrivit
nienie (s.n.) – frate mei mare
nijgecât (adv.) – nicidecât, deloc

O.

ocesi (vb. tranz și reflex) – a (se) liniști
ochiece (s.m.) – geam
ocol – curtea casei
odini (vb.) – a odihni
oglav – infirm
ogoaice – liniștește-te (expr.)
oltuanie (s.f.) – altoi
omieni (vb.) – a face om, a onora

ostănit – obosit

ortacul gintâni (s.m.) – primul bărbat

oțâl (s.n.) – cartuș

oțără – puțin

oțuruichiță – foarte puțin

P.

pacă (s.f.) – pachet, cutie

panjane – păianjen

paore (s.m.) – țărani

părlău (s.n.) – obiect pentru spălatul rufelor făcut dintr-o scorbură de copac

pârleaz – trecătoare peste un gard

păcicari (s.m.) – farmacist

păgină (s.f.) – poiană

pălămari – frânghie

pălit – ofilit

pămucă (s.f.) – vată

păpărugă (s.f.) – paparudă

păpăruie (s.f.) – buburuză

păpuci (s.n.) – ghete, bocanci

părădaisă – roșie

părăzol – umbrelă

păreace – perete

păsulă (s.f.) – fasole

pedestri (adj.) – care merg pe jos

(a) pemni – a lesina

picimoc (s.m.) – om mic de statură

picurat – piscat

piedestras (adj.) – infirm

piesmet (s.) – magiun de prune

piglais – fier de călcat

pimiță – pivniță

pingă (prep.) – pe lângă

piparcă (s.f.) – ardei

pită (s.f.) – pâine

pitriol – petrol
pițărău (s.m.) – copil care colindă; colăcel care se dă la colindă
plăvais (s.n.) – creion
plean (s.n.) – plan
pleznit – țicnit
pliencică (s.f.) – panglică
ploscari – două bețe de lemn mai groase, lungi de 2,5 – 3 m
pentru cărat fânul (porsori)
poancă (adv.) – cruciș, sașiu
podâlcit – încurcat
pogină (s.f.) – patul pe care se așează claia de fân
poivan (s.n.) – piedică pentru cal
polmă – minge
(a se) pomeni – a se trezi
poneavă (s.f.) – cuvertură
pongeale – podele, dușumea
popondeclă – hârtie gudronată
porșor – căpiță de fân
potrea – fotografie
poznări (s.n.) – buzunare
prăpăgit – vagabond
prăstăgăla (adv.) – de-a rostogolul
prăvale (vb.) - cade
preceptor – casier
pricoiță (s.f.) – pricoviță - cuvertură
prieschilă (s.f.) – sindrilă
primbură (s.f.) – panglică
privadă (s.f.) – closet
preoceasă (s.f.) – preoteasă
progage (s.f.) – cimitir
pulbăr (s.n.) – praf, colb
purșie (s.n.) – aftă, bășicuță plină cu lichid opalescent, care
apare pe mucoasa gurii sau a faringelui și care, prin spargere, lasă
în loc o mică ulcerăție
pustâni (s) – pustiu

R.

raină (s.f.) – tigiaie

rang – bară de fier ascuțită la un capăt

răb (s.m.) – purcel alb, urât

răchie – țuică

răcăi (vb.) – a scărpina

răcăniel (s.m.) – broască

răpielț (s.n.) – chibrit

rărunchi – rinichi

răstalniță – spătar la pat

răschitori (s.n.) – unealtă cu care se adună firele în scul

(a) râni – a face curățenie (în grajd)

rânie – scabie

rânză – stomac

râscăie – curăță

roată – bicicletă

rociă (s.f.) – rotiță

rupt-neajuns-(expr.) – despre cineva care face tot posibilul să rezolve ceva dificil – a rupt de la el

rușată (s.f.) – roseată

S.

sadă (s.f.) – pomișor bun pentru sădit

sârmă (s.f.) – fir de lame

sămfireag (s.m.) – garoafă

sămnat (adj.) – de seamă, de vază

sărcinări – par pentru pus fânul cu mai multe brațe (din anin)

scămnuț – scăunel

schimbat (adj.) – gătit de sărbătoare

scobârdăie – caută ceva prin pământ

scoverzi – clătite

scupiat (s.m.) – scuipat

sfadă – ceartă

sfetăr – pulover

sobă – cameră

socoată (s.f.) – calcul, socoteală

solomâzdră (s.f.) – salamandă
somot – catifea
speciliadză (s.) – spătar
sprânjî (vb.) – a alunga, a risipi
sprijoni (vb.) – a sprijini
spurc (s.) – umflarea ugerului după fătare
Spurcatu' (s.) – Diavolul
stâlp (s.m.) – oprirea cortegiului funerar
straiță (s.f.) – traistă
străcătoare (s.f.) – strecurătoare pentru cas
strigoanie (s.f.) – planta „veratrum album”
strigoni – fantomă
strim (adj.) – străin
strujac – saltea din pânus de porumb
sturî (vb. refl.) – a pieri, a muri
suloni (s.) – cozonac sub formă de ruladă
susoară (s.f.) – subțioară
suvulca (vb. tranz și reflex.) – a (se) sufleca
Ș.
șâcluit (adj.) – învelit în staniol
șândari (s.m.) – jandarmi
șântăr – om nenorocit
șâreadă (s.f.) – rînd, sir
șâstari – recipient pentru muls laptele
șăle – regiunea lombară
șântălab – dezordonat
șciangă (s.f.) – șină de cale ferată
șciomp – lemn ascuțit la vârf, fig: stăpînul casei
șielaimă (s.f.) – înșelătorie
șiermăl (s.) – boală care se manifestă printr-o indispoziție totală,
apatie, vomă
șioarec (s.m.) – postav; ciorap purtat de femei, țesut în casă în
vergi multicolore între care
predomină rosul
șiocot (s.m.) – franjuri

șiomni, șiomniesc (vb. tranz și refl.) – a se ciocni
șiomvică (s.f.) – cucuvea
șiorcobară (s.f.) – coțofană
șiptă (s.f.) – dantelă
șir (s.) – terci
șlarfi – papuci de casă
șlăitaf – portofel
șleg – baros
șlog (sloguit) – paralizie, paralizat
șnaidăr (s.m.) – croitor
șoatăr – pietriș
șod – comic, hazliu
șofiei (s.n.) – vas din lemn pentru adăpatul vitelor
șogor (s.m.) – rival (despre bărbați care iubesc aceiași femeie)
șol (s.n.) – cană, cească
șorândăie – vorbește aiurea
șorof (s.n.) – surub
șpaclă – cutie de chibrituri
șpaiț – cămară
șpir – alcool sanitar
șpitari (s.n.) – spital
șpohiert (s.n.) – masina de gătit
ștănițal – pungă
ștrec – cale ferată
ștrimfi (s.m.) – ciorapi
ștrocătură – tencuială
șui (s.) – astm; ftizie
șumari – pădurar
(se) șupe (șupi) – se repede, a se repezi
șurlui – a freca, a spăla insistent
șusălă – sopru
șustâr – pantofar
șuvăr – loc de păsunat pentru animale
T.
taler (s.n.) – farfurie

(se) tânguie – jeleste

târban (s.n.) – stomac (de vite)

târgoli (vb. refl.) – a se tăvăli pe jos

târnaț (s.n.) – prispă

târsi (s.m.) – araci

tăfăragă – brânză dulce de vaci

tălmaci (s.m.) – traducător

tăman (adv.) – exact

tănieri (s.n.) – farfurie

tântălău (adj.) – om lipsit de îndemânare

tăsâlă (s.f.) – geantă, posetă

tătăisă (s.f.) – dalie

toartăn (s.m.) – tort

toblă – scândură

tolceari – pâlnie

tolomac – nepriceput, tăntălău

tomnă (s.f.) – tocmeală

torogoată (s.f.) – taragot

trăgulă – obiect de sticlă sau aramă cu care se scoate țiuca din

butoi

trâmni (vb. reflex.) – a se speria

troacă (s.f.) – albie

trognă – strănut

tromf (s.n.) – atu, as

tulei – coceni de porumb

tuna (vb. intrans. și tranz.) – a intra; a coborî

ture! – apelativ cu sensul de: hei, tu, măi, etc.

turlic – girofar

Ț.

Țagră (s.f.) – targă pentru mort

Țapăn (adv.) – tare, mult; mort

Țâcă – soi, gen, formă

Țâdulă – bilet

(se) Țâlcăie – urinează

Țâmburus – vârf de creion

Țâțădoi (s.) – pâganie, pițigoi

Țâțâni – balamale

Țăndre – aschii pentru foc, vreascuri

Țăpligă (s.f.) – bucată de lemn

Țăstoc – toc de ușă

Țoale (s.f.) – haine

Țuca (vb.) – a săruta

Țuruică (adv.) – puțin

Țuruichiță (adv.) – puțințel

U.

ugi (vb. intranz.) – a rămâne

uiagă (s.f.) – sticlă

uică (s.m.) – unchi

unguronci – narcise galbene

uni (adv.) – unde

urșior (s.n.) – furuncul

V.

vadră – găleată

vâlvără (s.f.) – pară de foc, vâlvătaie

vânăți (adj.) – albastri, cianotici

vârste (s.f.) – dungii

vârzob (s.n.) – unealtă cu care se cară fânul de la claie la grajd

văiling – lighean

vândălog (s.m.) – om împiedicat, neîndemânatic

vândras (s.m.) – vagabond

văruț – verișor

văruichiță – verisoară

veastă „ge veastă” (s.f.) – veste

vegieros (adj.) – luminos

verandă – cameră de zi cu multe geamuri (hol)

verc (s.n.) – uzină, fabrică

vi-s (vb.) – sunteți

vraniță – poartă

vorieț (s.n.) – curte

Z.

zară – iaurt
zăbală – herpes
zăbran – câmpie
zăcătoare (s.f.) – lagăr, loc unde stau vitele
zămiscă (s.f.) – chiflă
zăpuc – caniculă
zătoni – dig
zbârsit (adj.) – ridat
zbârzăică (s.f.) – sanie cu care oamenii aduc lemne
zdreale – spart în bucăți multe
zdrumica (vb. tranz.) – a fărâmița
zgaibă – om foarte slab
zghilăiț – plângăreț
zgâmbăie – face gropi în pământ
zgogi (vb. intrans.) – a nimeri
zmicura (vb. tranz. si refl.) – a se curăța de boabe (stiuleți)
zmicuruie (s.f.) – fărâmbă
zminci (vb. tranz. si intrans.) – a greși
zoane – clăbuci
zogonit – trimis cu forța
zoita (vb. tranz. si refl.) – a (-si) uita
zupă (s.f.) – supă
zviduie – vindecă

Sfântul grai românesc

(Câteva gânduri în versuri – grai bănățean, ca o concluzie, despre graiul românesc.)

Nimic pǎ lume nu-i mai ales	Ș' ție vei făli cu ea,
Ca sfântul grai ăl românesc,	Căci ți-e leagăn ș' izvor,
Gin leagăn ție-a mângâiant	Ți-e averea gin popor,
Ș' – n suflet a scânceiat,	E oglinda ta ca neam,
Tot ție-i mai curat ș' bun,	Întrejită an ge an,
Vorba, graiul ăl stăbun,	Prin vlăstarii care cresc
Prin glasul măicuțai sfânt	Ș' românește vorbesc
Ce te-a-ntâmpinat pǎ pământ,	Ș' în graiul bănățan,
Viața unge ție-o purta,	Că-s copii ge gugulan,
Cu ție ai limba ta,	Neam mândru ge cărășan.

8. Oameni de seamă ai locului

Fiecare loc are oamenii lui de seamă, acei vlăstari care prin realizările lor au adăugat câte o piatră nestemată în cununa locului în care s-au născut și au crescut. E greu să-i amintești pe toți care au bătut nestemate în coroana locului unde s-au născut, au crescut și au trăit, fiindcă fiecare mlădiță nu a crescut ca o buruină ce agricultorul o smulge și o aruncă, fiecare a lăsat în urmă praf de stele care să netezească fața așezării de care aparține.

Doctorul Alexandru Frățilă din Ohaba Bistra (Casa medicului în imagine – str. Al. I. Cuza, aflată lângă fostul Spital de copii și Ocolul Silvic) a fost cel la care au apelat toți locuitorii de pe ulițele Ohăbii la orice oră din zi sau din noapte. Își făcea meseria cu pasiune. Venea imediat să ajute oamenii. Niciodată oboseala nu se citea pe chipul său. Era mereu energic, optimist, încuraja pe tot omul aflat în nevoie și-l ajuta.

Fiica medicului Alexandru Frățilă, Prof. Dr. Alina Frățilă, asemenea tatălui ei, și-a dedicat toată viața pasiunii de medic. „Este prima femeie președinte din istoria Societății Internaționale de Chirurgie Dermatologică.”³¹ și a participat la peste 300 de conferințe naționale și internaționale. În anul 1989, medicul Alina Frățilă, s-a numărat printre cei dintâi specialiști din Germania care au făcut o aspirație de grăsime. „În clinica sa din Bonn, împreună cu echipa pe care și-a dezvoltat-o, abordează cazuri complexe de melanom cutanat și utilizează cele mai noi tehnici de rezolvare a varicelor, VNUS closure, laserterapie, precum și intervenții estetice, având anual peste 23.000 de consultații și operații.”³²

Prof. dr. Alina Frățilă a absolvit Facultatea de Medicină din Timișoara, din Banatul ei drag, după care a urcat profesional prin muncă și dăruire.

³¹ <https://www.hotnews.ro/stiri-diaspora-2033069-romanca-cel-mai-bun-chirurg-dermatolog-din-lume.htm>

³² <https://www.hotnews.ro/ idem>.

În anul 2006 a primit titlul de cetățean de onoare al orașului ei natal, Oțelu-Roșu, ca în anul 2007 să primească Premiul German pentru Inovație.

Deși profesează peste hotare, se întoarce în țară periodic fiind profesor asociat la disciplina de dermatologie din cadrul U.M.F. București.

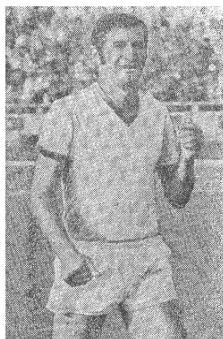

Dintre profesorii din zonă, exemplele de oameni ce și-au pus amprenta asupra locului de care aparțin, ar fi nenumărate. Fiecare dascăl e unic și toți sunt izvoare nesecate de învățătură, nu doar prin cunoștințele ce le transmit elevilor, ci și prin felul lor de a fi, prin comportament, trăiri. Îmi respect enorm dascălii, acele comori de aur, îi respect pe toți care îmbrățișează misiunea nobilă de a forma oameni. O să mă opresc totuși la doi dintre dascălii localității, profesorul de fizică Gavrilă Tușteanu ce a pregătit pe elevul Horațiu Stoica care a fost fruntaș la olimpiadele naționale din țară, calificându-se la olimpiadele internaționale, de unde a venit în țară cu Locul I și II, în ani diferiți, obținând medalii de aur și argint la Helsinki și Havana (1991-1992). În imaginea de mai sus apare atât profesorul, cât și elevul său Horațiu Stoica.

Aș mai aminti și pe profesorul de limba română Tiberiu Boșcaiu ce a pus bazele Muzeului de Geografie Literară din incinta Liceului Bănățean Oțelu Roșu. El și-a pus amprenta în viața culturală a zonei. Totodată Tiberiu Boșcaiu are peste 260 de volume publicate în țară și în străinătate și a participat și la primele Întâlniri Literare ale Asociației Culturale Astra din localitate.

Dintre artiștii din zonă doresc să menționez pe nepotul pictorului Burdea, sculptorul Fabian Burdea, pe cântăreața și compozitoarea de folk Didina Curea și odată cu ea pe scriitorul Vicu Cojocariu căruia îi pune poeziile pe note muzicale colaborând, pe scriitoarea - poeta prof. Adriana Beșliu, pe cântărețul de muzică populară Traian Barbu, un îndrăgostit de cântecul bănățean, un îndrăgostit de graiul strămoșesc, de portul tradițional și de obiceiurile din străbuni.

Dintre sportivii din zonă o să mă opresc la Iosif Lereter (Loli), născut la 23 iulie 1933 în comuna Ferdinand, județul Severin, actualul oraș Oțelu Roșu, este un fotbalist ce a fost selecționat la echipa națională „A jucat în echipele Metalosport Oțelu Roșu (1950–1955), Știința Timișoara (1957–1966), Poli Timișoara (1966–1967) și UTA (1967–1973). Cu Știința, în 1958 a câștigat Cupa României. A jucat șase meciuri în Cupa Campionilor Europeni, două în 1969 și patru în 1970. A făcut parte din echipa standard care în 1970 a eliminat în primul tur al CCE echipa olandeză Feyenoord Rotterdam, în acel moment deținătoare a CCE”³³ În 1991 a fost rezident în Germania, iar după încheierea carierei de fotbalist a activat ca antrenor.

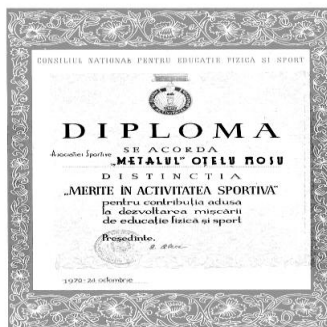
19 septembrie 1965 - Iosif Lereter în tricoul echipei naționale a României

Echipa de handbal a Metalosportului Ferdinand – înainte de 1940

1959 – echipa Metalului care a promovat pentru a treia oară în Divizia B

³³ https://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_Lereter

9. Să păstrăm mereu viu în suflet locul de unde ne tragem rădăcinile!

Despre localitatea Oțelu Roșu s-a scris foarte puțin. Există o scurtă monografie, bună, binevenită, însă doar despre istoricul locului, accentuându-se rolul comunei Ferdinand în industrializarea așezării, Luca Mălăiescu, Matei Donea, Monografia Localității Oțelu Roșu, Timișoara, Funația Popa'S, 2013, www.politicienii.ro, neamintindu-se de cultura, de înțelepciunea populară a celorlalte așezări ce s-au unit cu Ferdinand pentru a se pune bazele unui viitor oraș, multe din obiceiurile satelor asimilate păstrându-se și astăzi. Există date monografice și în Istoria Banatului. Poate se vor mai scrie și alte monografii despre localitate, iar această monografie poate să fie utilizată și ca sursă de inspirație. Un lucru este cert însă, cel care scrie o monografie despre un loc, dacă îl privește ca pe un loc oarecare despre care să adune datele existenței lui, nefiind fiu al așezării, ci un trecător pe un anumit meleag, oricât de bun mânuitor al condeiului ar fi, îl prezintă rece, iar volumul nu are acea scânteie a dragostei natale, a rădăcinilor care vorbesc prin glasul fiilor lor. Cel care scrie o monografie, dar este fiu al locului despre care pune literele să cânte prin cuvinte duioase, presară atâta dragoste printre rândurile înșirate în carte, încât acea dragoste ar fi capabilă să răbufnească în valuri, în cascade și să străbată timpurile. E ca o creație populară purtată din generație în generație cu sfîntenie și care se dovedește o bijuterie aleasă, o nestemată de mare valoare.

Locul natal îți răscolește ființa, e glasul dulce al mamei, e zâmbetul bunicilor, e mirosul fânului proaspăt cosit. Cum ai putea să vorbești mai dulce despre mirosul fânului, dacă nu l-ai adunat cu mâna ta în poșor, doar documentându-te din hârtii? Cum ai putea înțelege mai viu sunetul fusului pe care bunica mea mi l-a lăsat în brațe în copilărie când torcea lână de la oile tunse în primăvară, doar ascultând povești despre el? Se poate, dar cele scrise după copia altora, sunt așa, niște reproduceri, dar cele ce curg din suflet sunt asemenea izvoarelor cu apă vie, sunt asemenea

poveștilor despre viața străbunicilor și bunicilor care-ți înfrumusețau copilăria.

Câte povești ale altor generații nu mi-au îmbogățit copilăria! De la poveștile străbunicului meu, de loc din Ohaba – Bistra, obligat să învețe la școală în ungurește și care nu a mai dorit un cuvânt să spună sau să audă în acea limbă din dragoste față de țara lui, din dragoste față de graiul lui, până la poveștile bunicii ce se ducea iarna în pădure cu cei mai bătrâni din casă după lemne, iar în serile de vară, când se întorcea de la holdă, se urca în cei mai înalți arbori, ca să se joace ascunsă, fiind mai năzdrăvană decât băieții.

Poți să așterni gânduri pe hârtie despre o localitate de suflet, cum este Caransebeșul, locul copilăriei soțului meu, care și el are rădăcini în Ohaba-Bistra (Oțelu Roșu) prin mama lui, sau despre Timișoara, orașul studenției mele, sau despre alte locuri ce ți-au furat inima ca de exemplu Băile Herculane, dar altfel este când vorbești despre locul de unde-ți adăpi rădăcinile, despre acel loc sfânt ce ți-a binecuvântat fruntea. Când vorbește despre el vorbești cu atâta sfială, cu atâta duioșie, vorbești ca și cum ai gânduri privind chipul mamei, leagănul copilăriei. El este oglinda rădăcinilor tale, cartea ta de vizită. Despre un loc de suflet vorbești din momentul în care îl descoperi, iar despre trecutul lui poți să vorbești săpând prin cărți, documente, dar despre locul în care ai văzut lumina soarelui nu poți vorbi decât dând glas inimii.

Îi îndemn pe fiii multor locuri prin aceste cuvinte să nu lase să moară poveștile așezărilor de unde își sorb nectarul. E adevărat că date despre fiecare colțișor se pot aduna din arhivele primăriilor și așa mai departe, dar poveștile strămoșilor, tradițiile și obiceiurile strămoșești, apun, poate nu toate, dar multe dintre ele închid ochii odată cu schimbarea generațiilor.

Oțelu Roșu este locul cel mai drag mie, leagănul copilăriei mele, leagănul măicuței mele și a bunicilor și străbunicilor din partea mamei, tatăl meu fiind tot de pe Valea Bistrei, din Glimboca, este locul bogat în povești și amintiri pe care îl îmbrățișez cu drag prin acest volum, așa cum Ion al Glanetașului din romanul lui Liviu Rebreanu a sărutat pământul.

Bibliografie:

1. Ambrosius Macrobius Theodosius, *Sarurnalia*, Editura Academiei Române, București, 1961, p. 104-105.
2. Ilie Buru, *Cartea satului meu*, Ciuta, Editura Mirton, Timișoara, 2017.
3. Ionel Cionchin, *Calendarul, Ornicul istoriei*, LSR, Timișoara, 2017, pag. 49.
4. Ion Căliman, Ion Ghera, Georgeta Popa, *Poezia Dialectală în context actual*, Editura Nagard, Lugoj, 2010.
5. Dănuț Dudaș, „Minunățiile Văii Bistrei”, Editura Marineasa, Timișoara, 2006.
6. Ioan Lotreanu, *Monografia Banatului*, Institutul de Arte Grafice „Țara”, Timișoara, 1935.
7. Luca Mălăiescu, Matei Donea, *Monografia Localității Oțelu Roșu*, Timișoara, Funația Popa'S, 2013, www.politicienii.ro
8. Petru Opruț, Voislova, *Editua Marineasa*, Timișoara 2008.
9. Ion Turnea, *Monografia localității Peștere*, Caraș Severin, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2012.
10. În bătaia Peniței, Opanis, Galați, 2016.
11. Camera Notarilor Publici, Timișoara, Timiș, 2009 pe www.unnpr.ro/expertize/expertize%202010/expertize.../Caras-Severin/Caransebes10.doc
12. Marciana Corici,
<https://www.facebook.com/muzeulgeografieliteraratiberiuboscai/>
13. https://ro.wikipedia.org/wiki/O%C8%9Belu_Ro%C8%99u
14. <http://ziuadevest.ro/35-actualitate/55385-dupa-219-ani-de-la-infiintare-combinatul-siderurgic-otelul-rosu-e-scos-la-licitatie>
15. https://ro.wikipedia.org/wiki/Ohaba_Bistra
16. <http://enciclopediaromaniei.ro/wiki>
17. <http://www.eualegromania.ro>
18. <http://www.7-zile.com/2012/06/21/calator-pe-valea-bistrei/>
19. <https://istoriabanatului.wordpress.com/tag/valea-bistrei/>

Ana-Cristina POPESCU

Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelu Roșu - Monografie

20. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Participan%C5%A3i_b%C4%83n%C4%83%C5%A3eni_la_Marea_Adunare_de_la_Alba_Iulia
21. https://www.meteoblue.com/ro/vreme/proгноza/modelclimate/o%C5%A3elu-ro%C5%9Fu_rom%C3%A2nia_671603
22. https://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_Lereter
23. banatuldemunte.blogspot.com
24. <https://metalulotelurosu.wordpress.com/2011/04/19/fotograme-din-epoca-de-piatra/>
25. www.otelu-rosu.ro
26. <http://banatuldemunte.blogspot.com>
27. <http://liceulbanatean.ro/istoric/>
28. <http://www.spitalotelurosu.ro>
29. <https://www.hotnews.ro/stiri-diaspora-2033069-romanca-cel-mai-bun-chirurg-dermatolog-din-lume.htm>

Ana-Cristina POPESCU
Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelu Roșu - Monografie
Despre autorul volumului

Nume și prenume:

Ana-Cristina POPESCU (fostă Mîțu)

Data nașterii: 24.07.1976, Caransebeș

Din Oțelu Roșu, Caraș Severin

Contact: Elzumina@yahoo.com

[Http://blogul.elzumina.ro/](http://blogul.elzumina.ro/)

www.elzumina.ro

<http://www.inbataiapenitei.elzumina.ro/>

<https://anacristinapopescu.wordpress.com/>

<http://anacristinapopescu.freewb.ro/>

<https://issuu.com/elzumina>

Contact:

0766293724

Domiciliu: Caransebeș - Caraș Severin

Domeniul ocupațional / Experiență profesională:

- Profesor titular pe catedra de Limba și Literatură Română, la Școala Gimnazială Nr. 3, Oțelu Roșu, județul Caraș-Severin;

- Absolventă a Facultății de Litere, Filosofie și Istorie din cadrul Universității de Vest, Timișoara și Licențiată în sesiunea iunie 1999,

- Master Managementul educațional, 2007,

- Gradul I în 2009, Gradul II în sesiunea august 2005, Definitivatul în sesiunea august 2001.

ACTIVITATE CULTURAL-LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ:

- Fondator al revistei „În bătaia penitei“, Caransebeș, alături de Adrian Popescu, Ion Turnea și Simona Petronela Mîțu.

● Volume publicate:

1. Culegerea de creație literară „Îndrăgostiți de poezie“, Editura Dalami, Caransebeș, 2009, genul literar - antologie.

2. Rătăcirii, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - roman (proză - epic).

3. Paradigme, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - teatru (dramatic).

4. Destin fără aripi, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - poezie (liric).
5. Culegerea de creație literară „Colaj“, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - antologie.
6. Antologia „Micuții scriitori din Banatul Montan“, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - antologie.
7. Oameni și frunze, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - eseu (proză - epic).
8. Umbre, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - poezie (liric).
9. Gustul pâinii, ANTOLOGIE LITERAR-ARTISTICĂ, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - antologie.
10. În colivie, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2016, genul literar - teatru (dramatic).
11. Mozaic, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2016, genul literar - auxiliar didactic, coautor Simona Petronela Mîțu.
12. Sinusoide, Editura Hoffman, Caracal, 2016. (teatru).
13. În bătaia peniței, Editura OPANIS, Galați, 2016. (antologie).
14. Cristal, Editura InfoRapArt, Galați, 2017. (proză scurtă, eseu și critică literară).
15. Reuniune, Editura InfoRapArt, Galați, 2017. (genul literar – teatru)
16. Conflicte, Editura InfoRapArt, Galați, 2017. genul literar - roman (proză - epic).
17. Slove modelate „În bătaia peniței“, Editura InfoRapArt, Galați, 2017, genul literar - antologie.
18. Babilonie – teatru, Editura InfoRapArt, Galați, 2018.
19. Slove lămurite în bătaia peniței, în anul centenar 2018, Editura InfoRapArt, Galați, 2019, genul literar - antologie.
20. Impresii, Editura InfoRapArt, Galați, 2019 (publicistică, proză scurtă, eseu și critică literară, editorial)
21. Chipul din ceață, Editura InfoRapArt, Galați, 2019 – proză (roman)

22. Din dragoste pentru glia strămoșească / Oțelu Roșu – Monografie, Editura InfoRapArt, Galați, 2019.

În curs de apariție editorială:

23. Percepții - teatru

În lucru:

24. Pe drumuri bătătorite de cuvinte

● **Publicații în culegeri comune:**

- Antologia *LIMBA NOASTRA CEA ROMÂNĂ*, STARPRESS, 2014.

- Antologia literar-artistică „Să ningă peste inimi bucurii!“, îngrijită de Voichița Pălăcean-Vereș, Editura Napoca Nova, 2014.

- Antologia literar-artistică „Sinfonie-n verde crud“, îngrijită de Voichița Pălăcean-Vereș, Editura Napoca Nova, 2015.

- Antologia Roșu-aprins în câmpul de mătase, îngrijită de Voichița Pălăcean-Vereș, Editura Napoca Nova, 2015.

- Antologia Pe șevalete ruginiul toamnei, îngrijită de Voichița Pălăcean-Vereș, Editura Napoca Nova, 2015.

- ANTOLOGIA IARNA SCRITORILOR ROMÂNI, STARPRESS și ANTOLOGIA ROMÂNĂ-SPANIOLĂ, STARPRESS, 2015.

- Antologia Moștenirea Văcăreștilor, 2014.

- Antologia Moștenirea Văcăreștilor, 2015

- .Antologie, Toamna se culeg prozele, Editura Inspierscu, 2015.

- Antologia, Labirinturi autumnale, Însemne Culturale, 2015.

- Anuarul Ligii Scriitorilor, Filiala Banat-Timișoara, 2014, Nr. 5.

- Anuarul Ligii Scriitorilor, Filiala Banat-Timișoara, 2015, Nr. 6, coordonator al Anuarului N r. 6.

● Postfață la volumul scriitorului Ion Turnea, Albinăritul între pasiune și afacere, Editura Dalami, Caransebeș, 2011.

● Cuvânt înainte la volumul scriitorului Ion Turnea: Cuvinte pentru suflet, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2012.

● Prefață la volumele scriitorului Ion Turnea: Dor de rădăcini, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2012 și Monografia

localității Peștere, județul Caraș Severin, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2012.

● **Publicații în periodice:**

● Publicații în revistele: Literatura de azi, Agora Literară, Vatra Veche, Constelații Diamantine, Confluente Literare, Boema, În bătaia peniței, Taifas literar, Coloana Infinitului, Foaia Diecezană a Episcopiei Caransebeșului, Ecou de timp, Oțelu Roșu, Slova creștină, Glas comun, Slova copiilor - Maramureș, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile unde sunt și în colectivul redacțional - colaborator, în culegerile: Preocupări actuale în științele educației, Tradiție, actualitate și perspective în cercetarea pedagogică, Demersuri creative de predare-învățare, Educația și preocupările pedagogiei contemporane, site-ul și antologia ECREATOR, membru în colectivul redacțional ECREATOR, pe site-ul și blogul personal, Însemne Culturale, www.citatepedia.ro, www.poezie.ro, www.versuri-si-creatii.ro.

● **Premii:**

- Premiul I la Secțiunea Teatru scurt, Festivalul Concurs Național de Literatură, Moștenirea Văcăreștilor, Târgoviște, 2014, Ediția XLVI, cu piesa de teatru Mesagerul.

- Premiul „Mircea Horia Simionescu“ al Societății Scriitorilor Târgovișteni la Secțiunea Proză scurtă, Festivalul Concurs Național de Literatură, Moștenirea Văcăreștilor, Târgoviște, 2014, Ediția XLVI.

- Mențiune, atât la Secțiunea poezie, cât și la Secțiunea proză, la Concursul Internațional STARPRESS, 2014.

- Premiul I - Dosoftei, 2015 cu vol. Oameni și frunze,

- Premiul II - Dosoftei 2015 cu vol. Umbre.

- Premiul I Labirunturi autumnale, Însemne culturale, 2015, Secțiunea DRAMATURGIE.

- Mențiune - Secțiunea Eseu, Festivalul Concurs Național de Literatură, Moștenirea Văcăreștilor, Târgoviște, 2015, Ediția XLVII.

- Premiul Special – volumul de poezie Umbre, Vișeu de Sus – concursul Armonii de primăvară, 2016.

- Premiul pentru „Cartea de teatru” a Ligii Scriitorilor pentru anul editorial 2016.

● **Lansări de carte:**

● Lansare de carte, Culegerea de creație literară Colaj, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, 04.08.2014, la întâlnirea literară a Ligii Scriitorilor, Filiala Banat-Timișoara și prezentarea volumelor Rătăcirii, Paradigme și Destin fără aripi în cadrul aceleiași întâlniri.

● Lansare de carte: Rătăcirii, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, Paradigme, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, Destin fără aripi, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, Antologia Micuții scriitori din Banatul Montan, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015 la ASOCIAȚIA CONSTANTIN BRÂNCUȘI, Timișoara.

● Lansare de carte, Oameni și frunze, Umbre în cadrul Întâlnirii Literare a LS, Timișoara, octombrie 2015.

● Lansare de carte „În colivie“, mai 2016, ASOCIAȚIA CONSTANTIN BRÂNCUȘI, Timișoara.

● Diplomă de excelență din partea ASOCIAȚIEI CONSTANTIN BRÂNCUȘI, Timișoara, 2015 și 2016.

● Lansare de carte „Sinusoide“ și „În bătaia penitei“, martie 2017, ASOCIAȚIA CONSTANTIN BRÂNCUȘI, Timișoara.

● Diplomă de excelență din partea Ligii Scriitorilor Filiala Timișoara Banat pentru participarea la proiectul european „Tastes of Danube – Gusturile Dunării“ prin coordonarea ziarului Caraș Severinul în șapte zile.narea unei antologii naționale

„Gustul pâinii“.

Membru în Asociații Culturale:

● MEMBRU ÎN LIGA SCRITORILOR FILIALA TIMIȘOARA BANAT conform deciziei Nr. 572 / 04.2014.

● MEMBRU ÎN ASOCIAȚIA CULTURALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI începând cu 2015.

● **Despre operele mele literare mele au scris:**

1. Marciana Corici - despre volumul „Îndrăgostiți de poezie“, în revista Reflex 4-6/2009.

2. Adrian Popescu - despre volumul „Colaj“, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, An. VIII, august / 2014.

3. Antuza Valentina Dârlea despre „Rătăcir“, „Paradigme“, antologia Micuții scriitori din Banatul Montan în Confluente literare, Ediția nr. 1643 din 01.07.2015, Anuarul LSFTBD Nr. 6 / 2015, site-ul ecreator 02.07.2015.

4. Mariana Strungă „Destin fără aripi“, în cadrul Întâlnirii Literare a Asociației Constantin Brâncuși din 30 mai 2015 lansare de carte.

5. Doina Drăgan, cronică la volumul „Oameni și frunze“, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, Anul IX, 22 octombrie - 2015, în Anuarul LSFTBD Nr. 6 - 2015, în revista „În bătaia peniței“ An. 1, Nr. 1, 2016.

6. Adrian Crânganu, despre volumul Micuții scriitori din Banatul Montan, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile și Anuarul LSFTBD Nr. 6.

7. Bianca Meteș, cronică la volumul Gustul pâinii, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, Anul IX, Nr. 365, 4-10.

8. Cunoașterea de sine, Ana-Cristina Popescu, Vatra Veche, Anul VI, Nr. 8 (68) august 2014, despre volumele „Rătăcir“, „Paradigme“, „Destin fără aripi“, „Colaj“.

9. Cunoașterea de sine, Ana-Cristina Popescu, Agora literară, septembrie 2014, despre volumele „Rătăcir“, „Paradigme“, „Destin fără aripi“, „Colaj“.

10. Cronică faptului mărunț, Oameni și frunze, Ana-Cristina Popescu, Agora literară, decembrie 2015.

11. Ioan Romeo Rosiiianu, cronică la volumul Gustul pâinii, în revista „În bătaia peniței“ An. 1, Nr. 1, 2016.

12. Ana Zlibuț, cronică la volumul Gustul pâinii, în revista „În bătaia peniței“ An. 1, Nr. 1, 2016.

13. Ion Turnea, despre volumul Micuții scriitori din Banatul Montan în Anuarul LSFTBD Nr. 6 2015; despre „Rătăcir“, „Paradigme“, „Destin fără aripi“ în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, An. VIII, august / 2014, despre volumul „În colivie“ – mai 2016.

14. Despre volumul „În colivie“, 2016: Cezarina Adamescu (rev. În bătaia peniței), Ștefan Doru Dăncuș (ziarul Caraș Severinul în șapte zile), Mariana Strungă și Antuza Valentina Dârlea (Cenaclul Asociație Constantin Brâncuși).

15. Despre volumul „Sinusoide“, 2016, Ion Turnea în ziarul Caraș Severinul în șapte zile,), Mariana Strungă și Antuza Valentina Dârlea (Cenaclul Asociație Constantin Brâncuși).

16. Despre volumul „În bătaia peniței“, 2016, Mădălina Doman în ziarul Caraș Severinul în șapte zile.

17. Despre volumul „Reuniune“, Radu Botiș în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, ziarul „Observatorul“, revistele „Cuvânt și iubire“, „Taifasul“, „În bătaia peniței“, „Logos și Agape“, „Glas comun“.

18. Despre volumul „Cristal“, Gelu Dragoș în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, revistele „Confluente literare“, „Armonii culturale“, „În bătaia peniței“.

19. Despre volumul „Conflicte“, în ziarul Caraș Severinul în șapte zile, revista „În bătaia peniței“, Bianca Meteș.

20. Despre volumul „Impresii“, în revista „În bătaia peniței“, Bianca Meteș,

21. Despre volumul „Impresii“ și „Chipul din ceață“ în ziarul Caraș Severinul în șapte zile.

21. Despre volumul „Impresii“ și „Chipul din ceață“, scriitorul și jurnalistul pr. Radu Botiș.

Aptitudini și Competențe tehnice: Programare soft operare Word 2003, 2007, Corel 12, Power Point, Photoshop, Operare pe un site - web.

Cuprins:

1. Rădăcinile strămoșești	pag. 3
2. Localitatea Oțelu Roșu de-a lungul timpului	pag. 5
2.1 Oțelu Roșu, o frumoasă așezare din Banatul Montan	pag. 5
2.2 Istoricul localității	pag. 10
3. Cadrul geografic al localității Oțelu Roșu (suprafață, așezare, localități învecinate, relief, hidrografie, solul, subsolul, clima, flora și fauna)	pag. 14
3.1 Suprafață. Așezare. Localități învecinate	pag. 15
3.2 Relieful	pag. 20
3.3 Hidrografia / Solul și subsolul	pag. 22
3.4 Clima	pag. 24
3.5 Flora și fauna	pag. 27
4. Populația localității Oțelu Roșu / Zonarea localității	pag. 31
5. Organizarea economico – administrativă a localității	pag. 35
5.1 Industria localității	pag. 39
5.2 Agricultură / Meșteșuguri casnice și sătești	pag. 42
6. Instituțiile localității Oțelu Roșu, centre de cultură și spiritualitate	pag. 48
6.1 Școlile și grădinițele	pag. 48
6.2 Muzeele din localitatea Oțelu Roșu	pag. 55
A. Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu	pag. 55
B. Muzeul de Etnografie	pag. 57
6.3 Bisericile din localitatea Oțelu Roșu / Cimitire	pag. 58
6.4 Poliția / ANAF	pag. 63
6.5 Primăria	pag. 63
6.6 Monumente Istorice / Case Naționale	pag. 64
6.7 Casa de Cultură Oțelu Roșu	pag. 65
6.8 Spitale / Farmacii	pag. 67
6.9 Fabrica de pâine	pag. 68
6.10 Magazine / Restaurante / Cofetării	pag. 68
7. Tradiții, obiceiuri, portul și graiul strămoșesc	pag. 69
8. Oameni de seamă ai locului	pag. 100
9. Să păstrăm mereu viu în suflet locul de unde ne tragem rădăcinile!	pag. 103
Bibliografie	pag. 105
Despre autorul volumului	pag. 107

De același autor, Ana-Cristina Popescu:

1. „Îndrăgostiți de poezie”, Editura Dalami, Caransebeș, 2009, genul literar - antologie.
2. Rătăcirii, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - roman (proză - epic).
3. Paradigme, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - teatru (dramatic).
4. Destin fără aripi, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - poezie (liric).
5. „Colaj”, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2014, genul literar - antologie.
6. „Micuții scriitori din Banatul Montan”, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - antologie.
7. Oameni și frunze, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - eseu (proză - epic).
8. Umbre, Ed. Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - poezie (liric).
9. Gustul pâinii, ANTOLOGIE LITERAR-ARTISTICĂ, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2015, genul literar - antologie.
10. În colivie, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2016, genul literar - teatru (dramatic).
11. Mozaic, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2016, genul literar - auxiliar didactic, coautor Simona Petronela Mițu.
12. Sinusoide, Editura Hoffman, Caracal, 2016, (teatru).
13. În bătaia peniței, Editura OPANIS, Galați, 2016, (antologie).
14. Cristal, Editura InfoRapArt, Galați, 2017, (proză scurtă, eseu și critică literară).
15. Reuniune, Editura InfoRapArt, Galați, 2017, (genul literar - teatru)
16. Conflicte, Editura InfoRapArt, Galați, 2017, genul literar - roman (proză - epic).
17. Slove modelate „În bătaia peniței”, Editura InfoRapArt, Galați, 2017, genul literar - antologie.
18. Babilonie – teatru, Editura InfoRapArt, Galați, 2018.
19. Slove lămurite în bătaia peniței, 100 ani de la nașterea lui Eminescu, 1882-2018, Editura InfoRapArt, Galați, 2019, genul literar - antologie.
20. Din dragoste pentru ghea strămășească / Oțelu Roșu – Monografie, Editura InfoRapArt, Galați, 2019.
21. Chipul din ceață, Editura InfoRapArt, Galați, 2019 – proză (roman)
22. Impresii, Editura InfoRapArt, Galați, 2019 (publicistică, critică literară, proză scurtă - editorial)
- În curs de apariție editorială:
23. Percepții - teatru
- În lucru:
24. Pe drumuri bătătorite de cuvinte

ISBN 978-606-012-069-8

www.tipografieopanis.ro